

MINUNATELE CĂI
ȘI
CĂLĂUZIRI ALE LUI DUMNEZEU

POVESTIRI VECHI ȘI NOI DIN VIAȚĂ

II

Editura fraților Doenges
Dillenburg

Toate drepturile rezervate

Tipărit de Voigt & Gleiber, Frankfurt a. M.

PREFAȚĂ

Primul volum al povestirilor noastre vechi și noi din viață a apărut acum doi ani și s-a bucurat de o primire prietenoasă. Acesta a adus în general **povestiri despre întoarcerea la Dumnezeu**, deci povestiri care mărturisesc cum le-a atras Dumnezeu la El pe făpturile Sale omenești, adesea pe minunate căi și călăuziri. **Pentru data aceasta** am promis în prefața aceluia prim volum mai ales povestiri care relatează despre **credințioșia și ajutorul** lui Dumnezeu, de care El a făcut ca ai Săi să aibă parte. Am ținut seamă de aceasta și sperăm să grupăm într-un al III-lea volum mic, în continuare, povestiri de genul acesta, din viață.

Dar și de data aceasta am adus iar câteva povestiri despre convertire; într-adevăr, prima și pe departe cea mai lungă povestire din volumul de față face parte din această clasă.¹ Fie ca această povestire, care așează așa de măreț în lumină minunata îndelungă-răbdare a lui Dumnezeu cu păcătosul, să călăuzească spre pocăință și alte inimi dure și mândre, ca să nu nesocotească prea mult timp bunătatea și îndelunga-răbdare a lui Dumnezeu, ci în cele din urmă să se întoarcă totuși la Dumnezeu și să fie mântuite. Și câte un suflet care a pus deja îndelung și foarte des la încercare răbdarea lui Dumnezeu și care de acum este descurajat și se teme să nu fie **lepădat**, să câștige din nou curaj din această povestire, să-și caute adăpostul la acest Dumnezeu în Numele lui Isus, până nu este prea târziu, și va găsi **har și viața veșnică**.

În privința povestirilor care mărturisesc despre intervenția adesea minunată și ajutorul lui Dumnezeu în zilele necazului, există creștini care se tem că asemenea relatări mai degrabă zdruncină credința unora decât s-o întărească. Și anume, ei spun că niște creștini nu sunt tari în credință, dar care sunt în necaz și suferință, dacă citesc asemenea povestiri, că Dumnezeu ici și colo a intervenit și a ajutat atât de repede și de minunat, dar nu face lucrul acesta și pentru ei, atunci vine ispitorul și îi duce în **rătăcire**, fie în ce-i privește pe ei înșiși, starea lor de har, poziția lor de copil, fie în privința lui **Dumnezeu** și a **dragostei** sau a **puterii** Sale. Deoarece pare să fie așa în realitate, vrem să remarcăm pentru asemenea suflete neliniștite, că Domnul nu-i călăuzește pe ai Săi pe toți după **una și aceeași** regulă; că de multe ori El nu ajută sau nu vindecă de dragul anumitor învățături serioase care ne sunt **necesare** sau de asemenea, nu ajută și nu vindecă de dragul anumitor **binecuvântări mai mari** pe care vrea să ni le acorde în viitor, aici sau sus. O cântare spune:

„Când orele s-au împlinit,
Ajutoru-a și venit.”

Și:

«De n-ajută-n orice ceas,
Ajută totuși în impas.»

Domnul Însuși spune: „**Ce fac Eu, tu nu pricepi acum, dar vei pricepe după aceea.**”

¹ Este povestirea „**Dezertorul**”. – Un prieten a tradus-o pentru noi deja cu ani în urmă, din engleză: „**The Military Deserter**”, scrisă de pastorul **J. de Liefde**, căruia i-a fost povestită chiar de acel bărbat, la vizita lui în **Elberfeld**. Pe când ne gândeam deja să ducem la tipărire această povestire, ne-a fost atrasă atenția din altă parte asupra unei povestiri interesante din volumul I din „**Mesagerii copiilor**” (anul 1853), care merita să fie republicată. Fiica editorului decedat a fost atât de amabilă, să ne pună la dispoziție cartea de mult îmbătrânită și iată, era aceeași povestire pe care o avem deja din engleză; deci am urmat în tipărirea noastră aproape integral versiunea curentă din „**Mesagerii copiilor**”.

Este sigur și neîndoios că Domnul le strigă alor Săi: „**Cheamă-Mă în ziua necazului și Eu te voi izbăvi, iar tu Mă vei proslăvi.**” Și mai departe: „Nicidecum n-am să te las, cu nici un chip nu te voi părăsi.” –

La sfârșit vrem să mai atragem atenția asupra povestirilor nr. 9 și nr. 10: „Salvat de la moarte” și „O zi a surprizelor”; ele ne arată cum Domnul și astăzi mai poate să-i călăuzească și să-i conducă pe slujitorii Lui. Aceleași experiențe și trăiri le găsim și în viața unor cititori ai cunoscutului Ch. Stanley din Anglia, așa cum le-a publicat el însuși în cartea „Cum m-a condus Domnul”.

Așa că toată cartea să fie încredințată în paza și harul Domnului, ca El prin aceasta să fie deplin recunoscut prin felul de a proceda spre mântuirea și binecuvântarea multor inimi și să fie proslăvit de ele.

Frankfurt a. M., 31 octombrie 1898.

Editorul.

CUPRINSUL

- Nr. 1. DEZERTORUL
- Nr. 2. CĂPITANUL WILSON
- Nr. 3. PSALTIREA
- Nr. 4. FESTA STUDENȚEASCĂ
- Nr. 5. BIBLIA VECHIE
- Nr. 6. CORBUL
- Nr. 7. GEORG NEUMARK
- Nr. 8. UN SOLDAT AL ADUNĂRII
- Nr. 9. SALVAT DE LA MOARTE
- Nr.10. O ZI A SURPRIZELOR
- Nr.11. INVENTAREA ACULUI DE SIGURANȚĂ
- Nr.12. CEASORNICARUL CĂLĂTOR
- Nr.13. UN ACCIDENT FERICIT
- Nr.14. CONTELE EBERHARD VON ERBACH

„Eu știu gândurile pe care le am cu privire la voi, zice Domnul, gânduri de pace și nu de nenorocire.”
(Jeremia 29.11)

„Cât sunt de sus cerurile față de pământ,
atât de sus sunt căile Mele față de căile voastre.”
(Isaia 55,9)

1. DEZERTORUL

Introducere

Pe când locuiam încă în Elberfeld m-a vizitat într-o seară – era în anul 1848 – unul dintre primii patroni de fabrică de acolo, cu care eram prieten. Pe parcursul discuției am ajuns să vorbim despre minunatele căi și călăuziri ale lui Dumnezeu, pe care El a ajuns de multe ori la păcătoși și i-a mântuit. „Căile lui Dumnezeu nu sunt căile noastre”, și-a spus părerea prietenul meu, „gândurile Lui nu sunt ale noastre. Este câte unul care în tinerețe pare să apuce pe un drum bun, dar cade în nebulie, rătăcește tot mai departe de Dumnezeu și în cele din urmă moare de moartea celor nelegiuți. Și dimpotrivă, pe unii oameni, pe care noi îi socotim de nesalvat, Dumnezeu știe să-i apuce cu mână tare și să-i salveze de sub puterea lui satan prin har minunat. Cunoscut un asemenea caz. Printre muncitorii mei este unul în care îndurarea dumnezeiască s-a arătat deosebit de minunat. Dacă vă convine, poate să ne povestească el încă în seara aceasta ce a făcut Dumnezeu pentru el.”

Am fost de acord cu bucurie; prietenul meu a trimis un mesager și curând a intrat omul ale cărui minunate călăuziri din viață vor fi aduse de următoarele pagini. Îmi pregătisem cele necesare scrisului, ca să notez pe cât posibil propriile lui cuvinte.

„Ei, Baumfelder”, cu aceste cuvinte s-a adresat prietenul meu subordonatului său, un bărbat de încă nici 40 de ani, cu statură puternică, cu trăsături plăcute ale feței, „așezați-vă și adunați-vă gândurile puțin. Istorisiți-i acestui domn povestea dumneavoastră.”

„Nimic mai plăcut decât aceasta, domnule”, a răspuns muncitorul, „căci în mine și-a arătat Dumnezeu tot harul și îndelunga Lui răbdare! Cât voi trăi nu voi putea uita ce a făcut Dumnezeu pentru mine.”

Și apoi am preluat din gura lui următoarea relatare interesantă; aceasta este întru totul conform adevărului, în cea mai mare parte redată de cuvintele lui Baumfelder.

I.

M-am născut în 18 februarie 1815 în Lennep, într-un oraș industrial din ținutul Bergisches Land. Tatăl meu, un țesător de lână, avea un salariu atât de mic, încât abia dacă era în stare să ne hrănească pe mine și pe cei trei frați ai mei. Cu toate că după puteri avea grijă să ne țină la școală, nevoia m-a obligat totuși să-mi petrec timpul liber la vârtelniță. Zburdalnic și impetuos din fire, lucrul acesta n-a fost pe gustul meu și mult mai mult mi-ar fi plăcut să zburd pe ulițe și străzi ca alți băieți de vârsta mea. Bunul meu tată, care deja de timpuriu se întorsese la Domnul, a folosit, într-adevăr, toate mijloacele ca să-mi scurteze timpul printr-o ocupație folositoare; dar eu nu voiam să aud nimic despre avertizările lui, am preferat să merg pe căile mele greșite și nu rare ori m-am arătat neascultător și recalcitrant. Da, da, teama de Dumnezeu nu este o moștenire care trece de la tată la fiu; și acum mă simt de multe ori așa, când mă gândesc înapoi la acele ore triste, de parcă ar trebui să strig împreună cu David: „Doamne, nu-ți aduce aminte de greșelile din tinerețea mea!”

Lubiții mei cititori vor înțelege ușor cât de mult îmi doream să plec din casa părintească și într-adevăr, nu după mult timp mi s-a îndeplinit dorința. Eram puternic și bine făcut și aceasta l-a determinat pe tatăl meu să mă trimită într-o fabrică din altă parte. Acum eram liber; dar – nici o para n-a ajuns în mâinile mele. Aceasta nu mi-a plăcut absolut deloc; - deja mă

gândeam la posibilitățile cum s-ar remedia acest inconvenient, când deodată mi-a fost comunicată moartea tatălui meu. Acum eram, într-adevăr, propriul meu stăpân. Tocmai în vremea aceea toate fabricile erau în inactivitate din lipsă de lucru, așa că și eu a trebuit să plec inactiv. Aceasta îmi pica rău, căci punga mea de bani devenea tot mai subțire și mai subțire și mâncarea era pe sponci. „Stai!” – mi-am zis eu – „ai 17 ani, ești sănătos și tare, - repede! – lasă-te luat în armată!”

Și într-adevăr, am devenit soldat.

Acum eram mulțumit. Noua mea uniformă îmi plăcea; dar și mai mult viața veselă de soldat. Aceasta era după gândul meu. Eram cel mai bun dintre cei mai buni și întotdeauna la locul meu; în același timp i-am întrecut pe toți în îmbuibare și la înjurat eram campion; mereu eram vesel și fără griji. Ofițerii mei mă plăceau; eram punctual în toate lucrurile; nimic din ce privea slujba mea nu-mi putea fi povară. Camarazilor mei le plăcea să fiu în jurul lor; căci eram mereu vioi și vesel. Astfel au trecut repede cinci ani, încă zece zile - și timpul de serviciu se termina. Dar n-aveam să revăd prea curând scumpul ținut natal; căci atunci a bătut pentru mine un ceas care a avut drept consecință zile grele.

Eram în Aachen. Era 1 ianuarie 1835, când de revelion am mers cam cu 20 de camarazi la cârciumă, pentru a putea inaugura cu adevărat vesel noul an. Pe lângă aceasta am jucat și am dansat și am dus o viață nemaipomenită; toate grijele și ostenele vieții au fost uitate. Nici un om nu s-a gândit la vremelnicia timpului; și pe fruntea fiecăruia era scris: „Să mâncăm, să bem, să fim veseli, căci mâine vom muri!” – Da, așa este inima omului care nu-L cunoaște pe Dumnezeu. Cu o înjurătură pe buze, cu paharul în mână, pășeam cu pași veseli în întâmpinarea unei sentințe îngrozitoare. –

Era deja ora nouă și a fost sunată retragerea. Dar eu aveam urechi numai pentru sunetul de vioară, iar de retragere îmi păsa așa de puțin, ca de glasurile deșteptătoare ale îndurării divine. Atunci a intrat un jandarm în sala de dans și a cerut soldaților prezenți să arate biletul de concediu, ca să se îndreptățească prin el pentru îndelunga lor zăbovire acolo. Venind și la mine cu această pretenție, i-am strigat înjurându-l:

„Cară-te la..... cu biletul tău de permisie, că n-am nici un bilet.”

„Atunci trebuie să vă arestez și să vă duc la garda principală”, - a răspuns jandarmul, s-a așezat în spatele meu și mi-a cerut să mă ridic, să-l însoțesc imediat la pază. Eu, în stare de ebrietate, am refuzat să mă supun legii; camarazii mei ne-au înconjurat pe amândoi și s-a iscat un răcnet de parcă tot iadul s-ar fi dezlănțuit dintr-odată. Între timp adversarul meu a chemat paza și în clipa următoare mă aflam deja între cele patru ziduri ale camerei de pază, unde mă luptam cu o furie nebună cu doi soldați, ca să ajung din nou afară. Atunci a intrat în cameră locotenentul care făcea rondul, mi-a poruncit sub un potop de înjurături să tac, m-a amenințat cu pumnul și m-a lovit de două ori în piept.

„Locotenente!” – am urlat eu, pierzând din vedere orice considerație față de superiorul meu, - „Locotenente! Să nu mă mai atingeți. M-ați lovit de două ori; să nu îndrăzniți și a treia oară.”

Abia au fost rostite aceste cuvinte, când, într-adevăr, a treia lovitură mi-a atins pieptul. Acum furia mea n-a mai cunoscut margini. Mi-am înșfăcat adversarul de centură cu o patimă nebună, l-am aruncat de podea și m-am aruncat asupra lui setos de răzbunare; dar în același moment soldații s-au năpustit pe mine, m-au biruit și m-au dus în arest. Aici, în liniște, am căzut curând într-un somn adânc; m-am trezit abia în dimineața următoare. Beția îmi trecuse;

în locul ei a apărut o spaimă inexprimabilă. Cu groază înfiorătoare s-au întors în memoria mea evenimentele recente, în același timp vedenii confuze. Cunoșteam bine severitatea legii marțiale. După o asemenea faptă urmează fără îndoială pedeapsa cu moartea. Dumnezeu din cer! Sufletul meu și-a pierdut orice cumpăt. Teama de moarte, disperare neînduplecată, presimțire zdrobitoare a chinurilor iadului m-au apucat și-mi goneau febril sângele prin artere. Ca nebun îmi smulgeam părul și mă zvârcoleam pe podea. – Acum, acum pentru prima dată mă gândeam la tatăl meu răposat, fie iertat; avertizările lui răzbăteau până la mine din timpul dispărut al copilăriei; versete biblice la care nu m-am gândit niciodată, s-au întors în memoria mea; dar erau impresii sfărâmate. Groaznic! Încă așa de tânăr, să mor de o asemenea moarte în toiul distracțiilor! La veșnicia serioasă bineînțeles că nu m-am gândit atunci.

Abia în ziua a treia am fost dus în fața consiliului de război și – într-adevăr – condamnat la moarte. Cuprinși de milă, judecătorii mei m-au sfătuit să mă adresez împăratului cu o petiție și să implor grațiere. Atunci aveam să aflu câtă consolare este pentru un condamnat la moarte, în slaba posibilitate de a putea fi grațiat. Am așteptat răspunsul de la Berlin între teamă și nădejde. În sfârșit, a venit. Dumnezeu a condus inima împăratului; condamnarea la moarte a fost schimbată în 20 de ani de pedeapsă cu închisoarea.

Douăzeci de ani! – Groaznic gând! Și totuși încă prețios pentru un osândit la moarte.

II

La 1 aprilie am fost dus la fortăreața Juelich. Citadela, în care era situată cazarma penală, se învecinează cu orașul și este foarte solidă. Se trece printr-o poartă mare și se ajunge la un pod care duce într-un coridor lung de 150 de pași, în care este întuneric beznă, venind de sub fortificație. După ce este trecut acesta, se ajunge într-un loc mare; în dreapta se înalță meterezul principal în așa fel, încât zidul citadelei, care este lipit de cazarma pentru deținuți, are aceeași înălțime ca vârful acoperișului ei, deși aceasta este înaltă de patru etaje. În afară de aceasta toată citadela este minată, așa că te poți rătăci ușor în multele coridoare. La evadare nu te poți gândi. Și aici trebuia să rămân douăzeci de ani la muncă grea!

Am fost dus într-o cameră aranjată pentru douăsprezece persoane. Aici era o viață cu adevărat jalnică. Vara trebuia să fim gata dimineața la ora patru și aveam voie să ne frecăm somnul din ochi la o bucată de pâine uscată, dacă am mai economisit o porție mică din cei 6 pfunzi care ne erau livrați tot la trei zile. Dar de multe ori eram deja la defilare, fără mic dejun, la ora cinci fără un sfert și vai de noi dacă pantofii nu străluceau, iar uniforma jerpelită nu era frumos și curat periată. Apoi începea munca; trebuia să săpăm, să tăiem copaci, să cărăm poveri, să împingem roabe, – totul sub supraveghere militară; - și astfel lucram înainte în sudoarea feței noastre, până când ceasul al unsprezecelea ne chema înapoi în citadelă. La intrarea în cazarmă se făcea un control amănunțit, ca nici unul să nu ducă înăuntru: mâncare, cuțite, pile sau alte obiecte interzise. Mâncarea noastră de prânz era întotdeauna așa, că aveam prea puțin ca să trăim și prea mult ca să murim; numai duminica existau pentru fiecare dintre noi 3-4 jumătăți de uncie de carne. În afară de aceasta primeam în fiecare zi o jumătate de uncie de cafea și – o plată de 6 pfenigi; cu aceștia din urmă trebuia să ne cumpărăm untură de pește, cuie pentru pantofi, ață și altele asemenea, prin urmare nu puteam economisi nimic din ei pentru mâncare. Care a fost urmarea? Ne-am antrenat să încalcăm porunca a șaptea în modul cel mai șiret, eram inepuizabili în născocire, cum și în ce fel s-ar putea suplini lipsa, din oraș, din partea cetățenilor miiloși.

Când ai fost în posesia porției tale, te-ai repezit asupra mâncării fără rugăciune, nu arareori în ocări și înjurături, ca un lup foarte flămând asupra prăzii. Totuși, nu pot să neg că educația mea de mai înainte, ca și exemplul bun al părinților mei, care nu s-au așezat niciodată la masă fără să se roage, au trezit în mine de multe ori sentimente mai bune și că eu, deși teama de Dumnezeu nu era în mine, nu rare ori a trebuit să ascult imboldul din lăuntru meu și să mă retrag cu castronul meu din grămada gălăgioasă. Puțin după ora douăsprezece era din nou defilare și iar începea o muncă foarte anevoioasă până la ora șase, când ne întorceam la cazarmă și aveam voie să încetăm lucrul. La mâncare și băutură nu ne mai puteam gândi acum, dacă nu ne-am pus nimic deoparte de la prânz. Dar când eram lăsați singuri în camera noastră, atunci începea lucrul cel mai groaznic din această viață groaznică. Fiecare se arăta așa cum este, trăia în grozăvie și rușine și-și vărsa mânia care clocotea în inima lui. Niciodată n-am auzit asemenea blesteme și înjurături ca în această anticameră a iadului.

Dar și în inimile supraveghetorilor noștri părea să se fi stins orice scânteie de compasiune omenească. Legea domina aici cu toate grozăviile ei. Nicăieri nu se arăta vreo rază sau vreo umbră de îndurare. Din cauza celei mai mici greșeli din partea noastră, erau împărțite 25 de lovituri și anume, cu un baston care la un capăt avea înfășurată a sârmă de fier. Umărul celui care trebuia să fie disciplinat se umfla întotdeauna de sângele curs și arăta groaznic; nu rare ori această pedeapsă avea drept consecință moartea și am fost alături de câte unul în ceasul morții sale și a trebuit să ascult cum cu ultima lui suflare încă mai prefera blesteme împotriva schingiuitorului său.

La fel de înfricoșător era arestul sever. Nefericitul deținut era încuiat într-o gaură pătrată, a cărei podea avea peste tot bătute în cuie șipci cu canturi tăioase; și pe acestea trebuia să rămână desculț și aproape dezbrăcat de tot cel puțin 24 de ore. Să ne imaginăm o asemenea stare; nicăieri nu era un loc unde nefericitul să poată sta în picioare, șezând sau culcat. Dacă, în sfârșit, părasea acest iad jalnic, atunci trupul lui era ca lovit de o boală grea, plin de umflături și răni.

Mă veți crede dacă vă asigur că aici m-am simțit nefericit în cel mai înalt grad. Bucuria pe care mi-a garantat-o grațierea împăratului, s-a dus; ba chiar începusem să fiu mânios pe Creatorul meu cu furie nebunească, pentru că nu m-a lăsat să mor. Ah! Ce monstru este totuși omul în puterea lui satan! Și cât de mare, de copleșitoare este îndurarea lui Dumnezeu! Dacă mi-ar fi dat ce am meritat, aș fi fost de mult luat din acea fortăreață și aruncat în temnița veșnică unde viermele nu moare și focul nu se stinge. Vai mie! Cu siguranță că atunci aș fi tânjit să mă întorc în fortăreața pe care o uram, ca într-un paradis! – Dar la aceasta nu mă gândeam. Și – ce enigmă este omul! – cu toate acestea nu voiam să mă omor singur. În toată ura mea față de viață, în fundul inimii mele mai era totuși ceva care mă făcea să dau înapoi de la sinucidere. Nu speranța de a fi din nou liber după 20 de ani m-a reținut; nu, erau clinchete ușoare din copilăria de altădată, discuții de mult dispărute despre moarte și veșnicie, care au fost auzite cândva în casa părintească și care acum goneau orice gând ucigaș. Eram un exemplu viu că sămânța adevărului pe care părinți temători de Dumnezeu o presară în inima copiilor lor, prinde rădăcini mai adânci decât am crede. Eram în fapt un om fără Dumnezeu, adică despărțit de tot de Dumnezeu; și cu toate acestea mă ținea inconștient o legătură tainică de El, pe care El Însuși a înnodat-o în tinerețea fragedă prin părinți.

Dar un alt gând nu-mi dădea liniște nici zi, nici noapte. M-am gândit să evadez. Dar era nevoie de curaj pentru îndeplinire. Dacă această acțiune eșuează, pedeapsa mi se dublează. Era un act de curaj; și am rămas mult timp nehotărât. Dar în cele din urmă hotărârea a fost fermă.

Era în 14 aprilie 1836, în după-amiaza dinaintea Paștelui, când eram ocupați în afara citadelei cu șanțul unei întărituri. Tocmai bătuse ora trei. „Am voie să iau unealta aceea care este dincolo, la capătul grădinii?” – l-am întrebat pe supraveghetorul care stătea în apropiere. Acesta, nebănuind nimic rău, a permis lucrul acesta. Ajuns acolo, am sărit iute în șanț și astfel, adăpostit de întăritură, în clipa următoare eram în evadare, fugeam fără să mă uit în urmă, până am ajuns după o jumătate de oră la Gelbbach, sub al cărui mal acoperit cu tufăriș găunos m-am ascuns. Dar deja după 10 minute am auzit pași, apoi voci alternative. Erau următorii mei.

„Aici trebuie să se fi ascuns; tu cercetezi partea aceasta, eu pe cealaltă.” - a strigat unul.

„Ah, ce ne pasă de flăcăul acesta! Lasă-l să fugă.” – a intervenit celălalt. – Au mai discutat o vreme, dar apoi au părăsit locul și – eu am fost liber.

III

Teama a stors picături de sudoare rece pe fruntea mea, dar am stat liniștit până s-a făcut întuneric de tot. Atunci am părăsit, țeapăn de frig, ascunzătoarea mea plină de noroi și am fugit timp de o oră spre vest, până am ajuns la satul **Floerberg**. Aici s-au apropiat de mine doi bărbați. Să intru în vorbă cu ei? Dacă n-o fac, până la urmă merg tot mai adânc în ținutul prusac, deci iar în capcană. Și dacă îndrăznesc să-i abordez, ar putea deveni ușor trădătorii mei. Am ezitat mult timp; dar în cele din urmă am biruit orice teamă și am întrebat în ce fel aș putea să ajung cel mai repede la granița belgiană. Cei doi țărani stăteau și mă măsurau din cap până în picioare atât cât permitea întunericul. Hainele mele de închisoare m-au trădat imediat.

„Cu siguranță ai evadat din citadelă”, au spus.

„Da, ah, da, nu mă trădați”, - i-am rugat eu implorator.

Au schimbat câteva cuvinte șoptind între ei și mi-au cerut apoi să-i urmez.

„Ah, vă rog pentru Numele lui Dumnezeu, nu-l trădați pe nenorocitul de mine”, am reluat eu chinuit de neîncredere.

„Nu, nu! Nu-ți fie teamă, îți vrem binele și te vom duce peste graniță, pe cuvântul nostru de onoare”, - a fost răspunsul.

Tonul cu care au fost spuse aceste cuvinte, mi-au câștigat toată încrederea și îndată i-am urmat pe cei doi bărbați în locuința unde mi-a fost arătat un loc de dormit. Nici o ațipeală nu mi-a atins ochii. Deja la ora două a dimineții următoare am pășit spre graniță în compania fiului cel mai tânăr și la crăpatul de ziuă deja puteam să văd satul belgian Brockershausen.

„Aici”, - a spus călăuza mea, - trebuie să vă părăsesc. Acel râu de dincolo, reprezintă granița dintre Belgia și Prusia. Dumnezeu să vă călăuzească!”

Cu aceste cuvinte mi-a îndesat în mână o monedă de cinci groși și mi-a agățat pe umăr o traistă plină cu pâine cu unt și slănină. Am vrut să-i strâng mâna și să-i mulțumesc; dar era deja plecat. L-am urmărit cu priviri recunoscătoare, căci am auzit în mine un glas care mi-a spus: „Atâta dragoste n-ai meritat.” – Cu traista de pâine pe umăr, cu cei cinci groși în buzunar mă grăbeam acum spre sat. Nici un om nu mi-a ieșit în cale. – În afară de cântatul cocoșilor belgieni, care salutau noua zi, n-a ajuns nici un sunet la urechile mele. Ajuns în sat,

m-am îndreptat spre biserică, fiindcă tocmai mi-am amintit că începuse dimineața de Paști și că prin urmare, în curând ar trebui să vină paracliserul să înceapă sărbătoarea. Am intrat în cimitir și m-am așezat pe o piatră de mormânt. Cele mai dulci gânduri mi-au umplut pieptul. Nu că aș fi simțit cumva însemnătatea de a sta în dimineața Paștelui pe o piatră de mormânt. Ah, nu, la aceasta nu mă gândeam; eu nu cunoșteam adevărata înviere; eu cunoșteam doar învierea din mormântul închisorii din Juelich. Mă desfătam în bucuria libertății și inspiram din plin aerul proaspăt de dimineață. – Niciodată, niciodată n-a strălucit soarele atât de prietenos ca în această clipă.

„Libertate! Libertate! Comoară împărătească!” – jubilam eu. – „Nici un împărat nu este așa de fericit pe tronul lui, cum sunt eu pe această piatră de mormânt.” – Încântarea mea era de nedescris; dar entuziasmul și vraja iluziei deșarte au trecut și mai repede. –

„Și acum încotro?” – mi-am zis eu. – „Ce vrei să faci? N-ai bani, n-ai de lucru, n-ai prieteni! Să cerșesc? Ah, lucrul acesta este mai rău decât moartea. Și totuși, până la urmă nu-mi rămâne nimic altceva de făcut.”

La un asemenea gând, pieptul meu s-a strâns iar. Libertatea mea nu avea nimic de invidiat; aceasta simțeam. „Ești liber”, - îmi spuneam – „pentru a cerși, pentru a muri.”

Pentru prima dată după mult timp, lacrimi fierbinți mi-au umezit ochii; inima mi s-a înmuiat neobișnuit; mă gândeam la părinții mei adormiți, fie iertați; fiecare cuvânt de avertizare serioasă cădea arzând înapoi în sufletul meu. „Da”, - am exclamat suspinând, - „de-ați mai fi în viață, aș putea să cânt și să sar aici printre morminte. Acum, cu toată libertatea, sunt un înlănțuit.”

Așa mi-am jelit părinții care erau morți; dar nu m-am gândit la Acela care trăiește în veci. În clipa aceasta am fost tulburat de pași care se apropiau. Era paracliserul care descuia biserica pentru a bate clopotele. M-am ridicat, am salutat prietenos, am apucat una din funiile clopotelor și l-am ajutat la munca lui de dimineață. Între timp i-am împărtășit situația mea disperată și am cerut un sfat bun. Plin de milă m-a luat cu el în casă, mi-a dat o ceașcă de cafea și m-a sfătuit să merg la primar și să-l rog să-mi dea o legitimație; căci în lipsa unei astfel de legitimații aș fi în primejdie de a fi înhățat în primele zile. Am urmat acest sfat.

„De ce vrei să te apuci?” – m-a întrebat primarul după ce i-am relatat povestea mea.

„De tot ce vrea Dumnezeu”, - am răspuns eu; - „numai de-aș câștiga atât cât să-mi târăsc zilele.”

„Aceasta o să-ți fie greu în zona noastră”, a răspuns el, - „noi suntem copleșiți de fugari prusaci și ei chiar că n-au aici o reputație prea bună. Te-aș sfătui să mergi la Bruxelles și să intri acolo în serviciu la legiunea străină, pentru a participa ca soldat francez la războiul din Spania. În acest caz îți dau o legitimație cu care te poți anunța la ministerul de interne.”

Cu toate că pe atunci cunoșteam așa de puțin atât legiunea străină cât și războiul din Spania, am observat totuși curând că nu-mi rămânea nimic altceva de făcut, decât să dau ascultare sfatului. Am fost de acord și după puțin timp eram deja pe drum spre Bruxelles. Ajuns aici, m-am lăsat anunțat la ministru și n-am avut nici cea mai mică dificultate să-mi ating scopul. Curând am fost îmbrăcat ca soldat francez și am avut bucuria să întâlnesc la legiunea străină destul de mulți compatrioți, care erau și ei refugiați.

Totuși, înainte ca tinerii mei cititori să mă poată însoți în marșul spre Spania, va fi necesar să le zugrăvesc într-o schiță fugitivă situația de atunci a condițiilor acestei țări. În vremea aceea se dezlănțuise un război civil sângeros în Spania. Și anume, în anul 1833 murise regele

Ferdinand al VII-lea fără a lăsa în urmă un moștenitor de parte bărbătească. Dar deoarece după o lege veche a țării regatul nu era ereditar decât pe linie bărbătească, trebuia ca succesiunea la tron să cadă pe cale juridică asupra fratelui regelui, numit **Don Carlos**. Cu toate acestea, **Maria Christine**, soția lui Ferdinand, a știut să-l convingă pe acesta înainte de moartea lui, s-o desemneze în testament ca moștenitoare a regatului pe fiica lor mai în vârstă, Isabelle, și din cauză că aceasta era minoră, ea, regina, urma să fie coregentă. Deci dacă n-ar fi fost deloc rude de sânge de parte bărbătească în viață, atunci acest testament ar fi fost aplicat fără dificultate; dar lui Don Carlos nu i-a ars de glumă, și-a susținut dreptul, iar națiunea spaniolă avea acum de ales între acea lege veche a țării și testamentul regelui. Că Don Carlos era moștenitorul de drept al tronului, știa oricine și ai fi crezut că tot poporul ar fi intervenit în apărarea lui pe bună dreptate. Dar nu; abia se stinsese regele din viață, că s-au reunit deja camerele parlamentului (Cortes) ca să deschidă testamentul și fără întârziere s-o proclame regină pe tânăra **Isabella**, ca și pe mama ei, **Maria Christine**, coregentă.

Atunci Don Carlos a protestat față de ofensa adusă de legea spaniolă. Dar la ce a folosit? Domnii din camerele parlamentului aveau să pronunțe sentința și au fost foarte părtinitori. Prin urmare, el a observat că numai sabia este în stare să taie nodul și s-a grăbit în provinciile nordice, unde el sau mai degrabă dreapta sa cauză a găsit partizani. Curând a fost pusă pe picioare o armată însemnată. Acum și-au făcut începutul zile pline de groază. În marșuri rapide s-au îndreptat spre Madrid și n-a lipsit mult și orașul a fost în mâinile atacatorilor. – Cu toate acestea, Don Carlos nu va urca pe tronul Spaniei; chiar și Franța și Anglia au creat o trupă de ajutor, pe care au trimis-o Mariei Christine sub numele de legiune străină și tocmai acesta era apă la moară pentru numeroșii dezertori, vagabonzi, haimanale și tot felul de adunătură, care aveau ocazia pe această cale să vadă țări străine, să iasă la furat și să-și umple burta și buzunarul. Era o capcană pentru Spania! Toți cei din: Germania, Polonia, Belgia și Olanda, care trebuiau să se ferească de lege, alergau acolo, se lăsau înscriși în legiunea străină sub un alt nume și astfel erau asigurați față de orice cercetare. Dar această droaie nenumărată devenea într-un tot o bandă de tâlhari, deoarece îndată ce era trecută granița spaniolă, fiecare trebuia în mare parte să-și poarte singur de grijă. Tot ce nu era bine ținut, era furat; superiorii, nici ei mai buni, le dădeau frâu liber cât mai mult timp posibil. – Don Carlos a suferit câteva înfrângeri și pentru că străinul nu era iertat deloc, cea mai inumană patimă conducea neîncetat sabia războiului.

În această legiune străină franceză am fost înrolat și eu. Cum spuneam, am găsit mulți compatrioți și aceasta mi-a dat curaj. Fiecare știa deja să povestească despre minunata țară a spaniolilor. Ar fi, se spunea, cea mai frumoasă parte a lumii, fripturi gustoase de vânat ar fi mâncarea de toate zilele, vinul cel mai delicat ar curge în valuri pe deal în jos, portocale și alte fructe sudice ar atârna după plăcerea oricui în pomii de pe drum; destul, gura lasă apă deja dinainte la gândul tuturor acestor desfătări. Credeam toate acestea și cum pe vremuri am întors spatele Domnului din ceruri, tot astfel acum, după părerea mea, nu aveam deloc nevoie de El. Spania era cerul meu care mă interesa: - un cer fără Dumnezeu, dar care pentru mine avea să devină un iad. Așa a vrut harul divin; de l-aș fi apucat, aș fi fost scutit de multe suferințe.

IV.

Înainte de plecarea noastră spre Spania am stat în garnizoana din Nancy. În sfârșit a venit ziua plecării. Am tânjit din inimă după ea. Abia după 42 de zile am ajuns la granița dintre Spania și Franța, la poalele Pirineilor. După ce am exersat aici cu armele trei săptămâni, am trecut munții Pirinei spre Pampelona, capitala Navarrei, în apropierea căreia deja am ajuns în foc. Aici am simțit prima dată primejdia războiului, iar gloanțele, care șuierau foarte aproape de mine, m-au învățat curând că aici, în Spania, se mai poate primi și altceva decât friptură de vânat și portocale. M-a cuprins o teamă mare; încă o dată au fremătat rugăciunile părinților mei pe lângă sufletul meu; m-am gândit la veșnicie; - dar abia trecuse primejdia, că deja mi-am iubit din nou vechea viață păcătoasă și în al doilea foc, la Ponte la Reine, eram deja un erou care sfida moartea și diavolul, la care vinul spaniol contribuia în bună parte. În acest timp, părea că suntem destinați de fapt, să stăm în calea partizanilor lui Don Carlos (carliștilor) acolo unde era posibil, prin jefuire și ucidere.

Cu privire la măreția țării nu ne-am înșelat. Mai ales provincia Navarra, în care am stat cea mai mare parte a timpului, are un sol frumos, mănos. Cele mai frumoase flori, neplantate de vreo mână omenească, împodobesc aici peste tot pământul roditor și aromatizează aerul; codri întunecoși acoperiți de brazi și fagi mari tăiau în zigzag verdele luxuriant al pășunilor bogate în ierburi și flori; - într-un cuvânt: Domnul Dumnezeu a creat această țară ca să fie un paradis, în care o pauperizare absolută părea o imposibilitate. Cele mai bune legume cresc aici sălbatic; cele mai minunate condimente își au aici patria, iar vinul este așa de ieftin, încât poate fi băut chir și de către cei mai săraci. Că soldații petrec aici dezmățat este ușor de înțeles; căram permanent cu noi butoaie cu vinuri grele și toată ziua eram în stare de beție; chiar și mâncarea de prânz era gătită cu vin, iar orezul, pe care-l mâncam zilnic, plutea în must de struguri. Ai fi crezut că Dumnezeu probabil va câștiga acel popor prin binefacerile Lui, că bunătatea Lui va călăuzi inimile la pocăință; dar în Spania s-a arătat cât de insuficientă este binecuvântarea naturii ca să schimbe inima omenească, dacă Cuvântul lui Dumnezeu nu pătrunde ca o sabie cu două tăișuri.

Locuințele oamenilor de la sate sunt în unele privințe asemănătoare cu ale noastre; dar fastul hainelor întrece orice limite. Cea mai săracă femeie s-ar rușina dacă ar purta alte basmale sau bonete decât de mătase; chiar și la cerșetori găsești adesea cămașă, vestă și altele de o asemenea calitate, încât în Germania nici un bărbat bogat n-ar șovăi să le poarte. O pasiune deosebită la țărani este să poarte bani de argint ca nasturi la hainele lor și ar socoti-o ca cea mai mare rușine a lor, să-i taie din necesitate și să trebuiască să cumpere pâine de ei. Firește că o asemenea nevoie dă rareori peste un om; căci natura, care dăruiește abundent, umple gura fiecăruia, numai să-și dea osteneala să întindă mâna și să ia.

Dar, cum spuneam, prin generozitatea naturii rar este totuși cineva stimulat să se întoarcă la Dumnezeu. Mulțumirea pentru asemenea bunătate este risipită aici în Spania mai mult față de preoți și de icoane. Cu adevărată uimire trebuie să observi ce superstițios, ba chiar ce idolatru este poporul. La fiecare casă era montat un vas cu agheasmă; cine ieșea și intra își făcea o cruce; vai de noi dacă n-am fi făcut la fel; ne-am fi pierdut viața. Preoții sunt aici cu adevărat adorați. Dacă unul din ei trece strada, se aleargă la el pentru a-i săruta poala hainei, în timp ce el ridică mâinile și mormăind mecanic în latină, spune o binecuvântare. Dacă mai și intră într-o casă, atunci copiii și servitorii năvălesc asupra șoșonilor lui lăsați în tindă, tot așa, pentru a-i săruta. Niciodată, - orice timp al zilei ar fi fost, - n-am trecut pe lângă vreo biserică

sau să nu fi văzut pe stradă în fața acesteia permanent o ceată de oameni stând îngenuncheați, așa că ai fi crezut că spaniolii ar fi cel mai religios popor de pe lume. Dar nu; căci face parte din întâmplările cele mai obișnuite ale zilei ca cineva să fie omorât în biserică. Setea de răzbunare, trădarea și setea de ucidere joacă aici îngrozitoarele lor roluri. Chiar și femeile poartă pumnal la ele, pe care la cel mai neînsemnat prilej îl scot amenințător și-l țin ridicat. Despre viața casnică se știe aici puțin sau nimic. Pe parcursul întregii zile vezi femei în afara casei și de multe ori în grămezi întregi zăcând la umbra pomilor de pe marginea drumului, în timp ce bărbații, în vreme de război, exersau tragerile cu pușca și lupta cu sabia și țineau parte fie lui Don Carlos fie Mariei Christine.

Vă dați bine seama că noi acolo, în ciuda minunatei aprovizionări cu alimente, nu eram culcați tocmai pe roze în mijlocul unui asemenea popor trădător. Chiar a trebuit să văd personal de mai multe ori că un spaniol s-a apropiat prietenos de unul dintre ai noștri, l-a tras deoparte și apoi, în mijlocul vorbei, când nici un suflet nu se aștepta la aceasta, i-a înfipt un pumnal în inimă și a fugit; și eu personal am fost în primejdie de mai multe ori să devin o victimă înjunghiată într-un asemenea mod.

Astfel am stat patru luni cu șase camarazi într-o casă, un cartier, care nu avea renume bun, deoarece aici deja își pierduseră viața mai mulți camarazi. Oamenii casei, o mamă cu trei fiice, au venit în întâmpinarea noastră cu o amabilitate neobișnuită, cum n-am întâlnit în Spania niciodată, ne-au îndemnat să bem, așa că eu, intrând la bănuială, i-am sfătuit pe camarazii mei să nu bea niciodată dintr-o sticlă din care să nu fi băut mai înainte femeile și înainte de toate, să rămână lucizi. Într-o zi, unii dintre noi am vizitat un sat învecinat. Seara, la întoarcerea noastră, am observat cum mai mulți bărbați se ascund de noi jos în casă. Ne-am făcut că n-am observat nimic, dar am raportat caporalului nostru de îndată ce am ajuns în camera noastră.

„Știi câți sunt?” – m-a întrebat acesta.

„Nu, i-am văzut numai dintr-o privire”, - am răspuns eu, - „pot fi tot așa de bine douăzeci, ca și trei.”

„Douăzeci?” – au strigat speriate mai multe glasuri. – „Atunci suntem pierduți. Ce să facem?”

„Trebuie să pornim cu sabia în mână împotriva lor”, - a fost sfatul meu. – „E pe viață și pe moarte; căci dacă așteptăm noaptea, vom fi fără îndoială pierduți.”

Fiecare simțea adevărul celor spuse. Cu pușca încărcată și sabia trasă, am mers jos în casă.

„Femeie!” – a urlat caporalul, - „ai bărbați în casă. Unde sunt?”

Femeia a jurat pe Dumnezeu și pe toți sfinții că n-are nici un bărbat în casă și a pus să se aducă repede o sticlă cu vin ca să ne stingă bănuiala. Dar nu ne-am lăsat derutați, am scotocit toate ungherele și colțurile; și abia după îndelungă și neroditoare cercetare a casei ne-a trecut prin cap, pe când voiam deja să ne întoarcem în camera noastră, să tragem de la perete marele dulap de pânză deja cercetat. Abia am făcut aceasta, că am descoperit o ușă în perete, iar în spatele acesteia un dulap din care au apărut trei bărbați înarmați cu pumnale. Imediat au fost înșfăcați și legați fedeleș. Intenția noastră a fost să le tragem imediat un glonț în cap. Dar atunci cele trei fiice au strigat ca din gură de șarpe, ne-au asigurat că prizonierii erau frații lor și, ca și noi, partizani credincioși reginei; că s-ar fi ascuns numai ca să scape de setea de ucidere a doi carliști. Le-am dat drumul sârmanilor flăcăi, după ce ne-au promis că n-o să mai vină niciodată.

Însă ne-am dublat vigilența. Noaptea zăvoram ușa cu lanțuri și bârne, iar când unul dintre noi făcea de pază, ne odihneam noi, ceilalți, cu pușca încărcată la braț și cu mâna pe mânerul sabiei, pe plapumă, permanent pregătiți să ne vindem viața la un preț scump. În sfârșit, am fost totuși mutați și alți șase camarazi ne-au luat locul. Aceștia au râs de noi pentru precauția noastră și au aruncat lanțurile și bârnele pe fereastră. – Dar deja în dimineața următoare trei dintre ei zăceau morți în pat.

Este ușor de imaginat că în asemenea împrejurări nu puteam trăi în cea mai bună înțelegere cu populația. Am fost urâți și temuți ca niște copii ai iadului; oriunde ne mutam, toți fugeau; primarul a fost silit să facă rost de provizii și dacă nu era destul de rapid, începeam să jefuim complet tot locul. De la sine înțeles că și locuitorii se gândeau acum la răzbuinare și revanșă; ba aici, ba acolo era cineva ucis cu sânge rece și astfel pluteam mereu între viață și moarte.

Totuși, suferința propriu-zisă a început abia după întâlnirea de la Ponte la Reine. Venise iarna și manifesta un frig foarte mare în zona muntoasă înaltă a Pirineilor, unde aveam noi tabăra. Cu toate acestea a trebuit să rămânem în bivouac în toată perioada aceasta; ne-am întins saltelele de paie în zăpadă; uniforma noastră era uzată și ruptă și nu oferea protecție împotriva frigului și astfel, chinuți de foame și sete, a trebuit de multe ori să stăm în patul tare care mișuna de gângănii. Cerul spaniol a devenit dintr-odată un iad pentru noi. Într-o țară străină, fără familie și cerc de prieteni, urâți de tot poporul și permanent în primejdie de a fi uciși în mod trădător, nenorocirea noastră creștea de la o zi la alta. Am fost lăsați în propria noastră grijă și trebuia să căutăm să ne facem rost de mâncare și băutură cu sabia în mână. Eram, fără înconjur, o bandă de tâlhari. Orice sentiment religios era înăbușit în toate inimile; vreun preot militar nu aveam; dacă era duminică sau zi a săptămânii, despre aceasta nu știam nimic. În fiecare zi trebuia să lăsăm în urmă în zăpada adâncă un număr de camarazi, a căror picioare erau așa de degerate, încât la un transport în spital nu ne puteam gândi. Acești nefericiți ne rugau atunci în modul cel mai jalnic să le tragem un glonte în cap din milă sau să-i lichidăm într-un alt mod. Dar ne lipsea curajul pentru așa ceva și astfel eram siliți să-i lăsăm pradă unei morți mai lente.

Cu toate acestea i-am invidiat de multe ori pe acești nefericiți; moartea mi-ar fi fost mai dragă decât a asemenea viață; și în fapt, trebuia să-mi vină și mie rândul. Și picioarele mele înghețau. Dar din fericire eram destul de aproape de Zaragoza, pentru a mă putea lăsa transportat în spitalul militar de acolo. Aici am rămas până în februarie 1838. Am crezut că va trebui să mor de foame; căci ne-a fost distribuit abia atât, cât să ne târâm zilele. Picioarele mele s-au însănătoșit în sfârșit; și abia întorsesem iar, când strigătul „Pace! Pace!” a vuit printre rânduri.

După câteva zile legiunea străină a fost desființată și într-adevăr, mă săturasem foarte tare de slujba aceasta. Jubilând am plecat la Pampelona și de aici la Pau în Franța, unde am obținut retragerea, dar nu și bani de călătorie. Eram deci liber; - dar liber să cerșesc. Acum încotro? Primarul care ne-a eliberat actul de retragere, ne-a sfătuit să ne luăm iar slujbe. Și anume, Franța era implicată într-un război cu Dey de Algeria în Africa și recruta iar o legiune străină. Dar nu voiam să mai aud nimic despre serviciul militar în timp de război și am obținut împreună cu încă patru camarazi un pașaport până la Strasbourg. Ne-am strecurat cerșind de la un capăt al Franței până la celălalt și am ajuns în Strasbourg în aprilie, fără pantofi în picioare și cu hainele zdrențuite, ca niște vagabonzi veritabili.

Astfel eram din nou la granița germană după suferințe de nedescris. Cu un dor irezistibil mă atrăgea în patria mea. Și totuși nu puteam să îndrăznesc. Am tras la un adăpost de cerșetori. Dar când proprietarul a observat că toată avuția noastră era aproape pe sfârșite și cu toate acestea nu voiam să cerșim, a spus fără înconjur:

„Pentru nimic, dau nimic. Dacă nu vrei să înhățați ici sau colo câte ceva și să-mi aduceți în casă ca monedă de circulație, atunci cărați-vă pe ușă afară. Dar spuneți-mi, voi, flăcăi tineri, de ce nu vă luați o slujbă în legiunea străină? Acolo, cel puțin, primiți bani și mizeria voastră este anulată pentru început.”

Deprimat mi-am proptit capul în mâini. Ce să fac? Foamea chinuia foarte tare.

„Haide!” – a continuat el în timp ce mă înghiontea, „dacă nu-mi faci azi rost de cel puțin jumătate de franc, te arunc în stradă cu burta goală și cu asta basta!”

M-am furișat trist afară din casă, dar m-am întors după o jumătate de oră și chiar cu bani; căci mi-am luat slujbă împotriva lui Dey din Algeria. Ce-i drept, acum îmi regret pripeala; dar prea târziu. Abia mai târziu mi-am dat seama că Dumnezeu credincios a permis lucrul acesta, ca să-mi frângă inima împietrită. Mizeria din Spania n-a folosit la nimic; de aceea m-a dat într-o școală și mai serioasă a vieții, pentru a mă smeri și a mă binecuvânta în sfârșit. O, cât de copleșitor de mare este îndelunga-răbdare a lui Dumnezeu pentru a salva un suflet de la veșnica pierzare!

În 3 mai eram deja iar în Nancy, unde legiunea străină își avea locul de adunare. De aici am mărșăluit la Toulon, am fost imbarcați și am ajuns după cinci zile și cinci nopți în portul din Algeria. Am fost bucuros după ce am lăsat în urmă călătoria pe mare, de care mă bucurasem la început așa de mult. Grozăviile care s-au petrecut la bord au fost pentru mine un dezgust și o scârbă. Câteodată s-a strecurat în mine chiar un sentiment ca de dor de acasă sau de căință, dar am pornit cu toată puterea împotriva acestuia și m-am bucurat de lumea nouă care stătea înaintea mea.

Impresia pe care a făcut-o orașul asupra mea a fost de nedescris. Imaginați-vă o mulțime de case albe între grădini, smochini și portocali umbroși, situate pe culmea unui munte, pe care se înșiră astfel într-o frumoasă aliniere, încât dinspre mare se poate cuprinde cu privirea tot orașul. Sus se înalță mândru castelul lui Dey, numit Carba Cabaco, care acum este transformat într-o citadelă. În planul din spate al orașului se înalță vârful albaste al înalților munți Atlas. – Am fost foarte încântat și am uitat că sunt un fugăr nenorocit. În curând am putut să fac altfel de experiențe, căci în Algeria nu aveam să culeg lauri.

V

Am fost plasat în Carba până la noi ordine, dar deja în ziua a treia am fost ales împreună cu 500 de bărbați, să intru în serviciu între oraș și munții Atlas, unde se construia un soi de fortăreață. Deoarece această fortăreață era în mijlocul pustiului, toate materialele pentru construirea ei trebuiau aduse din Alger. Pentru a putea face un asemenea transport, 500 de bărbați trebuiau să participe de fiecare dată la acest drum ca escortă; căci kabylii făceau orice ca să împiedice acțiunea. Deci și pe mine m-a lovit soarta tristă de a umbla prin pustie, cu toate că eram așa de slab, că abia mă puteam mișca; căci deja în a doua zi am făcut dizenterie, boala obișnuită a multor nou-veniți, de care în medie mor jumătate. O, de câte ori n-am dorit mai târziu să zac printre muribunzi! Dar Dumnezeu avea în credințioșia Lui un alt plan făcut pentru mine. În opt zile a trebuit, abia refăcut, să încep din nou marșurile obositoare. Mizeria

era de nedescris. În Europa o zi se numește toridă atunci când termometrul arată la umbră 30 de grade; dar aici acesta era între 38-42 de grade. În această căldură cumplită trebuia să mășăluiam dimineața din Alger, încărcăți cu bagaje grele, la prânz ajungeam la Plaine Piemontrel, capătul extrem al pământului francez și apoi treceam prin ținutul arab până la munții Atlas. Era un drum al morții; căci nu aveam nimic altceva de făcut decât să încărcăm și să tragem pentru a ține la distanță cavaleria arabă și astfel ne continuam drumul picurând de sudoare, topindu-ne de sete, în mii de spaime. Nu rare ori cădea unul sau altul în nisip, fie biruit de oboseală, fie nimerit de un glonț arab; nici unul nu se putea îngriji mai departe de el. Nu aveam nici o clipă de odihnă. Abia seara pe la ora opt ajungeam la locul destinat și aveam 2-3 ore liniște să ne fierbem supă. Dar se întâmpla de multe ori ca nici unul dintre noi să nu mai aibă putere să poată face focul și să pună cazanul, ci cădeam pe jos de oboseală cu arme și bagaje și adormeam.

Apoi, deja la ora douăsprezece eram iar treziți; acum porneam spre Alger, unde ajungeam la prânz pe la ora două și aveam voie să ne odihnim până a doua zi dimineața, pentru a urma drumul morții groaznic și crâncen. Am suportat aceasta timp de șapte luni; dar până nu poate descrie cum a trebuit să sufăr. Permanent în foc; peste orice obstacol, peste pietre și stânci, cu pieptul foarte strâns legat cu șiret și picioarele sângerând, ziua într-o arșiță aproape insuportabilă și noaptea în roua rece ca gheața și pe lângă aceasta nimic pentru înviorat decât o sticlă de apă și vin. Așa o ducea soldatul legiunii străine franceze din Africa. Și dacă se întorcea, în sfârșit în Alger, în cazarmă, trebuia să dea jos cu mâinile insectele de pe salteaua lui de paie, înainte să poată să-și întindă pe ea mădularele obosite. În afară de aceasta este aici încă o insectă al cărei ac mi-a furat de multe ori somnul. Ah, de multe ori – de multe ori l-am rugat pe Dumnezeu să facă să mi se pună capăt vieții jalnice printr-un glonț. De multe ori mi-am pus singur țeava puștii încărcate în gură; dar ca să apăs mi-a lipsit curajul. Căci o teamă tainică de veșnicie nu voia să se abată din inima mea. –

Din 50 de soldați care aveau de făcut la fel ca mine acel drum, au murit în decurs de șase luni în medie 45 în mizerie adâncă. Corpul meu bine făcut a sfidat mult timp atacurile; dar în cele din urmă și puterile mele s-au epuizat. M-am îmbolnăvit exact când am lăsat în urma mea groaznicul drum și deci am putut fi dus la spital. Aici, zăcând în pragul morții, am ajuns în sfârșit la o meditație serioasă asupra stării mele groaznice; niciodată nu mi-am simțit vina așa de tare ca în clipa aceasta. Toată viața mea stătea ca o carte deschisă înaintea mea, în ea fiind notate toate faptele mele rușinoase; și nu departe de ea stăteau părinții mei întristați, ca și când ar fi vrut să spună: „Ai meritat nenorocirea, ba chiar moartea și osânda veșnică; de aceea caută-L pe Dumnezeu înainte să fie prea târziu!” O, de-și fi dat atenție acestei chemări de har a Duhului lui Dumnezeu! Dar satan a șoptit între timp: „Ei! Câte unul care nu este cu nimic mai bun, savurează viață în liniște și abundență! Câte un tâlhar și ucigaș este îmbrăcat chiar în catifea și mătase, cu toate că a meritat glonțul de zece ori mai degrabă decât mine, în timp ce eu, creatură nenorocită, trebuie să-mi dau sărmana viață pe un pat tare de paie printre lacrimi și suspine.”

În felul acesta a înăbușit diavolul chemarea harului divin. Nu voiam să recunosc că înaintea lui Dumnezeu eram un păcătos vrednic de osândă și că toată dreptatea mea înaintea Lui nu era decât murdărie. Permanent făceam o comparație cu cei care, după părerea mea, erau mai răi decât mine. Că Domnul Isus, cu toate că n-a putut fi acuzat de nici un păcat, a îndurat suferințe mai mari și anume, de dragul meu, la aceasta nu voiam să mă gândesc. Într-

un cuvânt, stăteam în templu lângă fariseu și nu-mi dădeam seama că mâna lui Dumnezeu era asupra mea din dragoste, pentru a mă smeri în țărână și a mă transforma în vameșul care căuta îndurare. Mai degrabă cârteam tare împotriva lui Dumnezeu că m-a făcut să sufăr așa și totuși nu mă lasă să mor. Dar cu toate acestea, El n-a procedat cu mine după păcatele mele, ci chiar mi-a ușurat nenorocirea.

După 28 de zile m-am însănătoșit iar și am ajuns în Carba. Curând după aceea am fost ridicat la rangul de luptător care provoacă un incident armat și în felul acesta am fost eliberat de drumul morții spre muntele Atlas și mutat la Bougie, o fortăreață pe coasta vestică a Algeriei, unde am făcut o călătorie pe mare de două zile și trei nopți. Cam patru luni după aceasta, în mai 1839, am fost trimis împreună cu un număr de soldați la Chichilli, unde a trebuit să recunosc de-a binelea, cu ce șiretenie și perfidie știau arabii să ducă un război.

În vremea aceea se pare că a ajuns în Africa prințul de Orleans, cel care după aceea și-a pierdut viața la Paris, pentru a participa la război. El era cu armata lui în Chichilli și a fost înconjurat și blocat de arabi. Pentru a-l elibera din această situație, trebuia să înaintăm. Aceasta n-a fost o treabă ușoară. Arabii se luptau pe viață și pe moarte și n-au avut nici un pardon. Într-o clipă năvăleau în galop, mereu neașteptat, trăgeau cu pușca lor lungă cu o asemenea îndemânare, încât fiecare împușcătură își nimerea omul, apoi își întorceau iute ca fulgerul caii și fugeau de acolo înainte ca noi să putem să descărcăm.

Și eu am fost nimerit aici pentru prima dată în viață; un glonț mi-a zburat prin coapsa stângă. Deoarece tot mai puteam merge, mi-am legat rana cu o batistă și am schiopătat cu piciorul drept departe de bătaia armei. Puțin după aceea am fost ridicat împreună cu un italian rănit, pe lectici care atârnav pe spatele unui catâr. Totuși n-am putut să rezist mult: căci la fiecare pas al catârului sângele îmi curgea șiroaie din rană și lucrul acesta, ca și durerile violente m-au silit să cobor și să mă târăsc înapoi la Chichilli. Însă m-am prăbușit curând leșinat pe drum și am zăcut mult timp inconștient pe pământ. Cu siguranță a fost o ocrotire deosebită a lui Dumnezeu că n-am fost călcat de cai sau că n-am fost zdrobit de tunuri. Abia mai târziu am recunoscut că ochiul Lui milostiv de Tată a vegheat asupra mea.

După o vreme am fost descoperit în această stare de către doi camarazi și dus în tabără, unde mi-au fost pansate rănilile. Apoi m-au așezat într-un pat și s-au grăbit înapoi la locul luptei. În sfârșit m-am trezit; mă chinuia o sete cumplită; dar abia după două ore mi-a dat un supraveghetor un pahar cu limonadă. Aceasta a fost o înviorare pentru mine! În ziua următoare am fost dus la Bougie cu vaporul. Aici aproape că am fost înfometat. Medicii francezi ai regimentului prescriau bolnavilor o dietă în care foamea devenea și mai insuportabilă decât răul în sine, iar supraveghetorii urmau în cel mai strict sens această prescriere; timp de 13 zile nu am primit decât limonadă. Când vorbeam despre mâncare, râdeau de mine. Ba chiar mi s-a poruncit sub amenințări dure, să tac definitiv în legătură cu ea. În aceste împrejurări, rana mea n-a putut să se vindece; aproape credeam că vor să mă lase să mor de foame. Totuși, în sfârșit, mi s-a prescris un sfert de porție și iată, numaidecât a început însănătoșirea coapsei mele. Imediat ce am putut să părăsesc o vreme patul, am căutat să fur mâncare. Mă târam de-a lungul paturilor, ridicam fiecare firimitură de pe jos și o înghițeam cu o adevărată foame de lup. Aceasta mi-a făcut rău. Prin încordarea la aplecatul înainte mi s-a deschis iar rana și iar n-am mai primit șapte zile nimic decât limonadă. Atunci am auzit spre bucuria mea, că compania mea făcea de pază în spital; și abia se închisese rana iar, când m-am târât noaptea afară și afară am găsit de santinelă un vechi camarad, căruia i-am

dezvăluit marele meu necaz și care mi-a făcut rost de câteva felii de pâine uscată. O, ce bogăție pentru un bolnav înfometat! Am plâns de bucurie ca un copil, m-am așezat pe o saltea de paie și mi-am devorat averea. O, de-aș fi avut o asemenea foame după adevărata, nepieritoarea pâine a vieții, aș fi putut să fiu ajutat; dar în ciuda tuturor loviturilor, inima mea rămânea rece și dură.

După trei luni am intrat din nou în slujbă. Am asediat Constantine. Și aici Dumnezeu m-a ocrotit, după toate aparențele. Timp de trei zile a bubuit tunul nostru greu împotriva orașului, până când, în sfârșit, a fost făcută o breșă. Generalul nostru a pășit în fața frontului și a cerut 10-12 voluntari, care trebuiau să pătrundă în oraș prin această spărtură. Dar nu s-a anunțat nimeni; căci oricine era de părere că dușmanul a minat fiecare intrare, pentru a-i arunca în aer pe intruși. După aceasta generalul a comandat să vină în fața patru batalioane, din care primul trebuia să riște întâi acest drum, în timp ce celelalte trei batalioane, din care făceam și eu parte, au fost anexate pentru acoperire. S-a făcut; dar abia a ajuns acel batalion la intrarea primejdiosă, când un vuiet îngrozitor deja a zguduit văzduhul și toată echipa a fost aruncată în aer, astfel încât nici un om n-a rămas în viață. Zguduitura a fost atât de puternică, încât ne-am prăbușit toți la pământ. Dacă explozia ar fi urmat un minut mai târziu, atunci nici unul dintre noi n-ar fi rămas în viață. Cam 100 de oameni din batalionul nostru au fost răniți. Dar acum am năvălit înainte în pas de asalt, cu baioneta în poziție de atac, am înaintat prin breșă în oraș în 20 septembrie, dimineața la ora 8, în ciuda înfricoșătoarei ploii de gloanțe. Aici a început o luptă încinsă. Fiecare casă era transformată într-o fortăreață; din toate ferestrele și ușile amenința moartea și distrugerea. Femeile stăteau pe acoperișuri cu apă clocotită, ulei fierbinte, cu făclii de smoală și alte unelte ucigătoare, pentru a le arunca asupra noastră și a ne nimici. Străzile erau inaccesibile; peste tot erau grămezi de pietre, care, căruțe, copaci doborâți, în spatele cărora stăteau dușmanii ca să ne silească să ne întoarcem. Fiecare pas trebuia răscumpărat cu sânge și abia la prânz am reușit să arborăm steagurile franceze în piața Fatima. Acum victoria era a noastră. Arabii au părăsit orașul și de aici înainte Constantine a aparținut francezilor învingători.

Astfel m-a salvat Dumnezeu pe toate drumurile morții. Totuși, în anul următor am fost rănit, în 5 mai 1840, într-o luptă în piața Mezaha. Acolo am avut din nou o poziție dificilă împotriva kabyllilor, care păreau să nu cunoască aproape nici o primejdie. Sunt pe jumătate sălbatici, poartă numai șorțuri și piei de animale și de aceea au o înfățișare înspăimântătoare. A fost un noroc pentru mine că am fost rănit imediat la început, căci prin aceasta am scăpat de o bătălie care i-a costat viața pe aproape toți camarazii mei. Ca în anul anterior, aceeași coapsă s-a ales cu o rană. Iar am fost înfometat șapte luni în spital, iar după ce m-am însănătoșit, perioada mea de serviciu a luat sfârșit, căci în 29 mai 1841 mi-am luat retragerea din Algeria. Am primit un pașaport până la Toulon și Lille și 58 de franci din casierie. – După cazne de nespum am ajuns în sfârșit din nou în Belgia. Iar am fost aproape de granița germană; inima mea bătea și tânjea după patrie. Dar – Juelich! Juelich!

VI

După îndelungă rătăcire dezorientată, am hotărât în sfârșit să mă așez în Belgia ca acasă. Dar – omul propune și Dumnezeu dispune. În satul Dalheim, la Verviers, mi-a izbutit să primesc o slujbă la un țăran. Prin aceasta am fost curând în stare să-mi pot face rost de haine noi, care îmi erau forate mare necesare; căci arătam ca regele cerșetorilor. Aici am fost șase

luni și am trăit exact ca pe vremuri și m-am interesat tot așa de puțin ca înainte de Dumnezeu și de Cuvântul Lui.

Într-o seară – era iar tocmai revelion – am ajuns la ceartă din cauza unei fete, la a cărei mână aspiram, dar care era logodită cu fiul primarului localității. Acesta m-a numit dezertor care am fugit din fortăreață, iar eu i-am mulțumit pentru acest titlu de onoare cu palme zdravene. Iritat la culme prin aceasta, m-a provocat la duel cu pistoalele, iar eu, deoarece și sângele meu clocotea, am acceptat provocarea.

În dimineața următoare la ora 8 am mers la casa tatălui său, care deja luase cunoștință de toată treaba. Bătrânul m-a întâmpinat ca și când veneam să-i iau fiul la o plimbare.

„Așezați-vă”, - a spus el, mutând spre mine un scaun. – „Fiul meu va veni imediat.”

Nu știam ce să cred; căci mi-au trecut sudori reci pe trup, că tatăl putea acționa atât de indiferent într-o chestiune pe care ar fi putut s-o împiedice. Între timp a apărut fiul, fiecare și-a luat pistolul în mână și ne-am grăbit spre terenul de luptă. Mi s-a înmuiat inima. Eram sigur că adversarul meu știe să mânuiască mai bine decât mine arma aleasă. „Dumnezeule mare”, - mi-am zis eu, - „oare să-mi sfârșesc viața într-un asemenea mod?” – Oricât de mare mi-ar fi fost nechibzuința, totuși adversarul meu m-a întrecut în ea cu mult; căci el pășea lângă mine ca și când ne gândeam să facem o partidă de vânătoare.

„Prietene”, - am început eu, - „n-ar fi mai bine să ne întoarcem? Ce avem de acolo, dacă ne împușcăm mortal sau într-un caz mai blând, să ne facem bucăți brațul sau piciorul?”

„Nu! Nu!” – m-a întrerupt el, - „așa ușor nu scapi. Acesta este un punct de onoare; mi-ai pătat onoarea și aceasta nu poate fi spălată decât cu sânge.”

Am mai făcut câteva încercări să-l îmblânzesc, dar zadarnic. În sfârșit ne-am atins ținta. Ne-am dezbrăcat mantalele, ne-am așezat la o depărtare de doisprezece pași unul în fața celuilalt, pentru a ne trimite reciproc în veșnicie cu pistoalele încărcate. Am încercat încă o dată să aplanez situația.

„Gândește-te”, - am spus eu în timp ce ridicam pistolul; „eu am prima lovitură. Dacă vrei să-mi dai mâna frățește, atunci trag în aer.”

„Aici nu-i nimic de gândit”, - a răspuns el încăpățânat; - „este vorba despre onoare și aceasta valorează mai mult decât viața.”

„Atunci”, - am continuat eu, - „voi renunța la dreptul meu și-ți las ție prima lovitură. Nu-mi place să fiu ucigașul tău.”

El a acceptat oferta, a îndreptat gura pistolului spre mine, a apăsat și m-a împușcat în brațul stâng. Atunci am devenit furios și în locul sentimentelor mai bune a pășit o răzbunare fără margini. Am ochit și l-am împușcat în abdomen. În timp ce îl cărau mort din locul acela, m-am întors în locuința mea. Dar puțin după aceea am fost arestat și am fost audiat în ziua următoare, am stat închis cinci săptămâni și credeam că va trebui să-mi aud în orice clipă condamnarea la moarte. În acest timp martorii mei au depus mărturie în favoarea mea, așa că sentința judecătorului a sunat astfel: „Deoarece am fost silit la duel împotriva voinței mele și chiar am făcut toate încercările spre împăcare pentru a nu vărsa sânge, „sunt nevinovat” și cer să fiu pus imediat din nou în libertate.” – Deci am scăpat cu spaima. Dar – achitat de legile omenești, pentru Dumnezeu eram totuși un ucigaș. Bineînțeles că nu-mi păsa de aceasta; totuși, când mai târziu Domnul credincios mi-a deschis ochii, și acest păcat mi-a devenit o povară grea, care m-a aruncat în țărână înaintea lui Dumnezeu.

Cum spuneam, în vremea aceea nu mă preocupau asemenea gânduri, ci mă gândeam numai să-mi continui iar viața cât mai vesel posibil. Puțin după aceea mi-am amintit că Aachen, unde am stat șase ani în garnizoană, n-ar fi deloc departe și că pentru prietenii și cunoscuții mei care locuiau acolo ar fi foarte surprinzător să mă vadă iar în fața lor dintr-odată pe mine, cel pe care-l credeau mort. Ce-i drept, la gândul acesta m-a năpădit un tremur; căci dacă aș fi fost recunoscut, aș fi pierdut. „Dar”, - mi-am zis, - „Cine să te trădeze? Și ce-ar avea prusacii din aceasta, să te prindă? Sigur, se vor preface ca și când le ești cu totul necunoscut și astfel vei putea trăi cu prietenii tăi câteva zile frumoase.”

Nu puteam să rezist mai mult timp imboldului inimii mele și mi-am început călătoria spre Aachen, unde am ajuns în săptămâna dinaintea Paștelui din 1842.

Mi-am căutat repede vechii cunoscuți și deja mă pregăteam pentru o întâlnire veselă cu ei. Dar nu știam de care lanțuri mă conduce atotputernicul și credinciosul Dumnezeu, pentru a mă întoarce pe mine, păcătosul mândru și împietrit, de pe calea pierzării. Toate chinurile din Spania și din Africa n-au putut să-mi frângă inima de piatră. Dar cu toate acestea, răbdarea divină n-a încetat; Domnul credincios a ridicat încă o dată nuiua disciplina și – Lui fie veșnic laudă și mulțumire pentru aceasta, - a fost ultima umilire și anume, cea aducătoare de mântuire.

Abia se aflase de apariția mea printre vechii mei prieteni, când și jandarmii au adulmecat deja lucrul acesta și m-au arestat absolut împotriva oricărei bănuieli. În 26 martie, exact în seara dinaintea Paștelui, am fost încarcerat din nou în fortăreața de la Juelich, iar timpul pedepsei mi-a fost prelungit cu un an, așa că acum aveam iar de petrecut acolo 21 de ani. Abia acum am fost neconsolat și deznădăjduit. Plin de disperare mi-am rupt părul din cap și m-am gândit acum serios să-mi iau viața. Dar din nou mi-a lipsit curajul pentru aceasta și în cele din urmă inima neînduplecată și îndărătnică și-a găsit consolarea în propria ei tărie. – „Încă ești tânăr și puternic”, - mi-am spus eu mie – „și ai învățat destule în Spania și în Africa, pentru a putea înșela un soldat prusac. Poți să dezertezi și pentru a doua oară, apoi – imediat în America.” – În felul acesta încercam să-mi reprim restriștea, am luat iar curajos în mână vechile și cunoscutele roabe, dar căutam în fiecare zi ocazia să-mi pun în aplicare intenția. Dar a trecut mult timp până a fost posibil.

Într-o zi a trebuit să lucrez în afara citadelei împreună cu alți 30 de deținuți. Tăiam răchită și de aceea eram adesea în tufiș des, așa că supraveghetorii noștri nu ne puteau observa. Aici a venit decizia mea de plecare; nimeni nu mă supraveghea. Imediat am trecut peste pârâul din apropiere și am gonit de acolo în sărituri grăbite. Dar în aceeași clipă a fost observată absența mea; îndată au fost foarte aproape în urma mea 10 dintre urmăritorii mei; a urmat o împușcătură după alta, așa încât gloanțele fluierau în jurul meu fără să mă nimerească. Am ajuns cu bine într-un câmp deschi și cu siguranță aș fi fost încă o dată scăpat, dacă nu mi-ar fi ieșit Domnul Dumnezeu în cale. În această clipă am observat un păstor. Îndată și-a dat seama de motivul vânătorii sălbatice. – „Prinde!” – a strigat el câinelui său și animalul m-a înșfăcat imediat. Teama și disperarea mi-au dublat tăria; m-am străduit să sugrum animalul. Dar lucrul acesta nu mi-a reușit și în luptă am fost trântit de două ori la pământ. Între timp urmăritorii mei se apropiaseră; dar încă o dată mi-am încordat ultimele puteri ca să scap.

„Stai, flăcăule! Sau tragem în cap!” – au strigat soldații în timp ce mă înconjurai. Dar eu hotărâsem să mor sau să devin liber. Am mai riscat un salt disperat; cercul a fost străpuns cu bine. Uimiți de această cutezanță, urmăritorii mei se zgâiau după mine și înainte să se

gândească să tragă, eram deja la 100 de pași de acolo. Totuși, trei dintre ei goneau acum după mine; ajungându-mă din urmă unul dintre aceștia, mi-a dat o lovitură cu patul puștii în cap, așa că m-a cuprins amețeala. Repede m-am îmbărbătat iar, l-am prins de piept – dar acum camaradul lui a tras în mine, așa încât glonțul a intrat în obrazul stâng și a ieșit din nou afară prin spate. Acum mi-am pierdut cunoștința; m-au crezut mort și m-au dus la spital. – Când mi-am venit acolo din nou în simțire, am suferit dureri groaznice, Chirurgical mi-a tăiat 17 oscioare mai mari sau mai mici din spate și din maxilar și astfel am zăcut trei luni fără să am voie să rostesc vreun cuvânt și fără să pot gusta altceva decât supă subțire. Și după acest timp am zăcut încă 11 luni în spital.

Ce vreme a fost aceasta! Niciodată n-am s-o uit! Tot orașul avea milă de mine și cetățenii aveau voie să mă viziteze și să-mi aducă tot felul de răcoritoare. Odată m-au vizitat trei doamne și m-au întrebat dacă chiar și acum mă mai gândesc vreodată să dezertez; și – să mă credeți – răspunsul meu a fost: „Da, de îndată ce voi fi sănătos.” - Cine își poate imagina o asemenea împietrire? - Dar cu toate acestea, ceva lucra în inima mea, care nu-și avea cauza în carnea și în sângele meu. Când zăceam singur și aruncam o privire în viitorul meu, atunci lacrimi fierbinți îmi curgeau pe obraji în jos. Simțeam că mâna lui Dumnezeu apăsa greu asupra mea și-mi spuneam adesea mie însumi: „Doar nu poți să izbutești nimic cu propria ta putere; căci cu tot efortul n-ai ajuns mai departe decât până la acest pat de boală. Cât de mult să mai dureze aceasta? Sigur, ar fi mai bine dacă te-ai smeri sub mâna puternică a lui Dumnezeu, să nu te mai bazezi pe propria ta putere și să aștepti ajutorul din mâna Lui.

În asemenea momente îmi împreunam apoi într-adevăr mâinile pentru rugăciune și din sufletul meu răsunau suspine, care cu siguranță au ajuns la tronul lui Dumnezeu. O, sigur că în acest timp Dumnezeu a început deslușit o lucrare a harului în inima mea.

VII

Este adevărat, convertirea unui om este pregătită prin recunoașterea și simțirea propriei păcătoșenii; căci abia atunci când bolnavul își recunoaște și-și simte starea nenorocită trimite după medic. Dar acest sentiment al păcatului nu este nici pe departe convertirea în sine. Aceasta aveam s-o aflu; căci abia părăsisem spitalul, când deja orice suspin, toate bunele intenții de corectare au fost ca evaporate. Viața nenorocită de închisoare mă descuraja, ce-i drept; dar am căutat consolare în lume. Astfel, deși nu eram un sclav al coniacului, îmi plăcea totuși această otravă; și, chiar dacă rar, totuși reușeam din când în când să putem să ne procurăm această băutură, pentru care, mișcați de falsă milă, nu rare ori subofițerii ofereau o mână de ajutor.

Într-o seară, de ziua mea, mi-a izbutit, de asemenea, să pun mâna pe o sticlă de coniac. Paharul a făcut vesel turele, așa că la miezul nopții toată provizia era băută, iar eu eram amețit de tot. Dormeam în unul din paturile de sus, care erau două-trei montate unul peste altul, astfel că eram silit să mă cațăr sus cu ajutorul unui scaun. Urcasem deja pe scaun și tocmai eram pe cale să mă avânt în pat, când mi-am pierdut echilibrul și am căzut pe spate, cu capul de un butoi de fier cu cărbuni, a cărui margine aproape că mi-a zdrobit țeasta. Somnul nu mi s-a lipit deloc de ochi. Am crezut că am auzit tonul unui glas care-mi spunea: „Aceasta este ultima dată când mai bei.” - Ca o sabie cu două tăișuri au pătruns aceste cuvinte în sufletul meu. În dimineața următoare camarazii mei mi-au povestit că și ei ar fi auzit aceste cuvinte. Miraculos! A fost o avertizare a lui Dumnezeu, pe care mi-a adresat-o mie nemijlocit sau a

folosit pentru aceasta gura vreunui soldat creștin, cu care eu, așa cum vom auzi, am făcut cunoștință mai târziu. Așa sau așa; indiferent. Totuși, chestiunea era foarte delicată pentru mine și – începând de atunci n-am mai pus pe buze niciodată vreun strop din otrava coniacului. În mine s-a iscat o luptă îngrozitoare în timp ce camarazii mei dormeau liniștiți.

În ziua următoare – era duminică, am aflat, spre bucuria mea, că rana de la cap nu era așa de însemnată cum mă temusem. Iar s-a făcut rost de țuică și toți aveau de gând să mă momească iar la băut. Totuși am rezistat cu bine și m-am îndepărtat ca să fug de ispită, într-o cameră învecinată, până a început serviciul divin la care trebuia să participăm.

Aici adunarea tocmai începuse cântarea „O, veșnicie, vorbă care nu admite replică”; - și la aceasta sentimentul meu a fost așa de tulburat, încât nu mi-am putut stăpâni lacrimile. – „O, Dumnezeule”, - am șoptit eu, - „cum va fi cu mine! Nu vrei să-mi dai drumul? Da, da, veșnicia este îngrozitoare, așa este ea pentru mine.” – A trebuit să plâng pe tot parcursul predicii. Cu o impresie puternică a trebuit să recunosc acum, cum eu însumi m-am adus de multe ori până pe marginea prăpastiei, dar cum Dumnezeu credincios m-a smuls mereu din gâtlejul iadului. Camarazilor mei nu le putea scăpa această emoție și m-au întrebat toți ce-mi lipsea. Însă i-am rugat să mă lase în pace, pentru că doar nu mă puteam plânge la ei de necazul meu. Am căutat singurătatea; dar permanent eram înconjurat de tovarășii mei; glumitul lor nelegiuit mă tăia la suflet. În această stare s-a îndurat totuși iar de mine harul divin. Prin emoțiile mele puternice, ca și prin căzătura din seara trecută, a început din nou să se deschidă rana prin împușcare de la gât, așa că a trebuit să mă duc din nou în spital. Acum aveam timp și ocazie să-mi vărs în tăcere inima înaintea lui Dumnezeu. Am trăit ore binecuvântate, cu toate că abia mai târziu mi-a devenit evidentă această binecuvântare. Căci acum – în ciuda întregii nenorociri și mizerii, în ciuda tuturor experiențelor pe care le-am făcut, n-am părăsit gândul să mai fac o dată încercarea de a dezerta. - Este de crezut așa ceva?

Într-o după-amiază am luat Biblia în mână. Ochii mi-au căzut pe cuvintele din versetul 8 ale Psalmului 34: **„Gustați și vedeți ce bun este Domnul!”** Aceasta m-a condus la o meditație adâncă; dar în loc să recunosc harul lui Dumnezeu care m-a menținut până acum în viață și mi-a dat timp pentru pocăință, am început să mă cert cu Creatorul meu asupra sorții mele grele. Cuvintele păreau că nu sunt pentru mine; căci eu, după părerea mea, n-am avut nicăieri de gustat bunătatea lui Dumnezeu; o fi fost bun cu alții, dar cu mine n-a fost niciodată. Așa am cântit înainte, până am luat iar Biblia în mână. – Atunci mi-a căzut sub ochi versetul 3 din Psalmul 37: **„Locuiește în țară și hrănește-te cu credincioșii!”** Iar am ajuns în meditație profundă. Mă simțeam pedepsit aici. Dar satan a șters repede acea impresie. „Aici am greșit”, - am șoptit eu; - „dar în ce circumstanțe îngrozitoare trăiesc eu în patria mea? De ce mi-a dat Dumnezeu impulsul spre libertate? De ce a permis să fiu încarcerat deja în tinerețe așa de fragedă?

Astfel căutam să atenuez orice impresie și totuși ceva mă mâna mereu spre Biblie. Era imposibil ca lucrul acesta să-și greșească efectul bun; căci tot mereu trebuia să recunosc adevărul Cuvântului dumnezeiesc. Ce răbdare a avut Dumnezeu cu mine! Numai harul Lui a putut să sfărâme inima mea rea, împietrită. În această stare a mea, El a vrut să-mi trezească și să-mi aducă un învățător. Era același soldat despre care a fost vorba mai devreme, un polonez pe nume Gottlieb Woykey. Niciodată, niciodată n-o să-l uit pe acest om și mă bucur să-l

întâlnesc cândva din nou la tronul lui Dumnezeu. El a observat că citesc zelos din Biblie și aceasta l-a îndemnat să intre într-o discuție cu mine.

„Mai ai chef să dezertezi?” – a început el.

„Da, sigur, îndată ce pot”, - a fost răspunsul meu.

„Nu face așa ceva, prietene”, - a continuat el blând; - „Dumnezeu tocmai te-a disciplinat foarte tare. De ce vrei să-L obosești și să-L mâni și mai mult?”

„Aida de!” – l-am întrerupt eu cu un ton respingător.

„Dar într-adevăr”, - a început el din nou, - „n-ar fi mai bine să te gândești să te smerești în sfârșit sub mâna puternică a lui Dumnezeu?”

„Aceasta trebuie s-o știi eu”, - l-am sfidat eu, - „Ce te privește pe tine? Ție, ca om liber, ți-e ușor să pâlăvrăgești; ca deținut ai vorbi altfel. Așa că să nu mai aud un cuvânt.”

„Dar de ce așa de supărat? Mă gândeam să vin mâine iar la tine.”

„Nu este nevoie; căci nu te-am chemat și nu știu ce ai de făcut aici la mine.”

Woykey m-a părăsit în tăcere. Ce-i drept, îmi bătea inima; ce-i drept, simțeam nedreptatea de a respinge o mână pe care mi-o trimitea Dumnezeu. Dar încăpățânarea mea anestezia orice sentiment mai bun.

În dimineața următoare, Woykey m-a întâmpinat pe locul mare din fața spitalului și a spus prietenos:

„Din camera mea pot să văd în a ta și am observat că citești mult din Biblie.”

„Desigur, să-mi treacă timpul”, - am mormăit eu.

„Atunci”, - a răspuns el, - „acesta nu este un fel rău de a-ți petrece timpul. Dar mie mi se pare că tu citești Cuvântul lui Dumnezeu și din altă cauză. Nu-i așa?”

Această întrebare și-a nimerit bine ținta și cu toate acestea eram prea mândru ca să confirm. A reluat-o mai insistent. Dar acum am devenit neliniștit în apropierea lui. Simțeam că dacă-mi deschid inima în fața acestui om, îmi va luat tot ce în trufia mea țineam strâns cu ambele mâini.

„Acum n-am timp și trebuie să-mi iau un ulcior cu apă”, - am spus eschivându-mă și am plecat repede de acolo. – Dar inima sinceră nu s-a lăsat întristată. El a rămas pe loc până m-am întors.

„Ești supărat pe mine?” – a întrebat el luându-mă prietenos de mână. – „De ce fugi de mine? Într-adevăr, îmi place de tine și-ți vreau binele. Dumnezeu vrea lucrul acesta și eu trebuie să vorbesc cu tine.”

Tonul cordial cu care acest copil al lui Dumnezeu a spus aceste cuvinte, a zguduit la început îndărătnicia inimii mele; dar mândria mea s-a întors repede și, mușcându-mi buzele, am spus: „Atunci, tu de ce citești din Biblie?”

„Eu? Deoarece ea este pâinea pentru sufletul meu și medicament pentru inimă. Cuvântul lui Dumnezeu mi-a adus pacea; căci în ea găsesc adevărata eliberare din toate temnițele, din toate lanțurile și pe Dumnezeul și Tatăl meu în Hristos Isus.”

O sclipire de încântare cerească a strălucit în privirile lui la aceste cuvinte; dar ochii mei n-au putut să suporte acest foc. „Atunci”, - am spus eu necăjit, - „pentru mine Biblia nu este așa ceva; eu nu citesc în ea de ce mi-am meritat soarta. De aceea să nu mai discutăm despre ea. Adio!”

Am plecat

„Să ne vizităm câteodată”, - a strigat el în urma mea.

„O, da!” – am ripostat eu foarte sec. –

Dumnezeule mare din cer, cum am mâhnit această inimă caldă, iubitoare cu sarcasmul meu rece! – În acest timp ardea ceva în inima mea, care nu m-a părăsit nici zi, nici noapte. Mă simțeam atras de acest om; conștiința mea mărturisea despre el că merge pe drumul cel bun. Într-o altă vreme îmi spuneam într-adevăr: „Este un fățarnic care poate pălăvrăgi cucernic și la urmă te trădează și te vinde.” – Totuși, aceste gânduri au prins rădăcini tari și în mod deosebit deoarece Woykey mi-a dat timp de șase săptămâni jumătate din pâinea lui. Aceasta a fost pentru mine o binefacere și m-a convins că binevoitorul meu mă iubește nu numai cu limba, ci și cu fapta. La început am refuzat să primesc darul; dar el m-a silit la aceasta și în cele din urmă a pus pâinea pe patul meu. Mă vizita în fiecare zi și simpatia mea pentru el creștea cu fiecare clipă. În cele din urmă a fost mutat într-o altă parte a fortăreței. Despărțirea a fost grea pentru amândoi. Nici chiar acum nu m-a uitat, îmi trimitea permanent scrisori pline de îndemnuri serioase, care nu rareori aveau atașate un mic dar în bani. El clocotea de dragoste pentru Domnul; cu o forță captivantă mă ruga să mă plec în sfârșit în țărână înaintea lui Dumnezeu și să-mi caut mântuirea în Hristos. De fiecare dată cuvintele erau mesageri trimiși din cer, picături de rouă pe un pământ uscat. Tot mai mult și mai mult mă înclinam spre teama de Dumnezeu și în cele din urmă chiar credeam că aveam voie să mă consider un păcătos convertit. Dar cine poate pătrunde inima omenească?

La o adevărată schimbare a mentalității încă nu mă puteam gândi. Atâta timp cât mă înconjura liniștea spitalului, eram într-adevăr de părere că sămânța divină nu numai că a prins rădăcini, ci că a ajuns la statura deplină; dar când m-am întors sănătos la tovarășii mei de cameră, am observat că mica plantă nu putea rezista furtunii. Un om cu adevărat convertit flămânzește tot mai îndelung, tot mai mult după neprihănirea valabilă înaintea lui Dumnezeu; dar eu mă simțeam deja foarte sătul și bogat. Inima mea vanitoasă trebuia tămăduită de această eroare.

VIII

Deci mă întorsesem iar la camarazii mei. La început înjurăturile și blasfemia lor mi-au sfâșiat sufletul; iar când au observat aceasta, au început să mă batjocorească.

„Cum!”, - spuneau ei, - „Vrei să devii „al Lui”? Hei! Crezi cumva că poți să te rogi până scapi din fortăreață? Hai, roagă-te! Noi, dimpotrivă, vom înjura și vom vedea cine ajută, Dumnezeu sau diavolul.” La început mi-am mai dat osteneala să-i conving din Biblie de păcatul lor; dar în cele din urmă am tăcut, până când pofta lor de batjocură a fost satisfăcută. Dar niciodată n-am simțit grozăvia situației mele ca acum; suspine grele urcau la Domnul, să mă elibereze totuși din acest anturaj. -

Astfel a început primăvara lui 1844. Soarele dădea la iveală ca prin farmec o viață nouă în toată creația; păsările umpleau văzduhurile cu cântările lor de laudă; din grădinile pline de flori adia în întâmpinarea drumeților parfumuri balsamice; - Niciodată, niciodată dorința de libertate n-a fost mai arzătoare ca în clipa aceasta, - „Trebuie să pleci!” – îmi spuneam și iar a fost luată decizia de dezertare. Cu inima deschisă i-am împărtășit aceasta lui Woykey.

„Ah”, - a spus el, - „tot mai vrei să fii mai tare decât Dumnezeu?”

„Dar” – am răspuns eu, - Dumnezeu doar este același într-o țară străină, ca și aici.”

„Desigur”, - a intervenit el, - dar Dumnezeu ți-a indicat acest loc și trebuie să rămâi până ce El Însuși te duce de aici.”

„Nu, nu”, - am strigat eu, - „Dumnezeu nu poate să vrea să rămân aici cu cei nelegiuiți.”

„Sărmane prieten!” – a continuat Woykey cu degetul amenințător, - „tu nu ascuți de glasul lui Dumnezeu, ci de al diavolului.”

Așa mi-a vorbit de mai multe ori și cuvintele lui m-au rușinat. Simțeam că are dreptate. Și cu toate acestea hotărârea mea nu s-a clătinat. Pentru aplicare era necesar un curaj extraordinar; căci eram sub dublă supraveghere și nu eram niciodată singur. Dar care putere este destul de tare în afară de Dumnezeu, să smerească inima îndărătnică?

În 11 aprilie, seara pe la ora șase, l-am întâlnit pe Woykey. „Mâine dezertez”, - i-am șoptit”. El a tremurat la aceste cuvinte și m-a urmat spre citadelă. Acolo, într-un ungher al camerei, mi s-a aruncat de gât și m-a rugat stăruitor și sub un puhoi de lacrimi, să mă abțin de la intenția mea. Nu m-am lăsat înduplecat; totuși, la despărțire i-am mai șoptit: „Roagă-te pentru mine!”

Noaptea a trecut pentru mine fără somn. O luptă aprigă se aprinsese în lăuntrul meu. Mi-am recunoscut nedreptatea; dar gândul la situația mea îngrozitoare înăbușea orice sentiment mai bun și trezea în mine o dorință tot mai activă de libertate. N-am putut să mă rog; căci am simțit că Dumnezeu îmi era potrivnic în această problemă. – Astfel a început ziua în spaime mari. –

În această zi aveam de lucrat în spatele capului de pod, în locul liber de lângă fortăreață. Era locul cel mai potrivit pentru a putea fugi. Eram singur cu încă un deținut și un supraveghetor. Am lucrat de dimineață între orele 5-8 și am avut apoi o jumătate de oră ca să ne odihnim. Tovarășul meu de captivitate s-a aruncat în iarbă, iar eu am înnodat o discuție cu supraveghetorul, care se rezemase de un copac. Dar, spre bucuria mea i s-au închis ochii. Am mai ezitat câteva minute; apoi m-am aplecat în genunchi cu inima cât un purice, i-am tras încet pușca din brațe, am aruncat-o la opt pași într-un tufiș de spini, am început să fug și încă i-am strigat în obrăznicia mea: „Adio, Haruchet!” În această clipă s-a trezit, și-a căutat pușca, în timp ce eu goneam repede spre malul Rohrului, unde m-au zărit doi pescari care au încercat să mă înhațe. Dar, ca bun înotător am sărit repede în apă, am atins în câteva minute celălalt mal și aici, ud până la piele, am început din nou să fug. Totuși, strigătul pescarilor a atras atenția câtorva țărani asupra mea, care s-au străduit să mă prindă, așa încât m-am văzut nevoit să mă întorc, să sar din nou în râu, pe jumătate înotând, pe jumătate mânat de curent să mă grăbesc timp de zece minute în josul apei, până am ajuns într-un canal mare. Aici, aproape să mă înec, am apucat cu bine un tufiș, m-am tras din nou pe uscat, am alergat în apropierea satului Altenhoven, dar unde am zărit mai mulți țărani lucrând și am fost nevoit s-o iau pe un drum lăturalnic. Dar aici am alergat de-a dreptul în plasă, adică în brațele unui grănicer cunoscut mie, care m-a apucat cu ajutorul acelor țărani și m-a transportat la Altenhoven, unde m-au luat în primire jandarmi de la Juelich și m-au dus înapoi la fortăreață. Aici am stat închis în arest.

Maiorul a comandat o santinelă în fața închisorii mele. – Primul meu paznic a fost Woykey. Cum m-am simțit la această priveriște, nu se poate descrie; inima mea aproape că voia să explodeze. Nici un cuvânt n-a fost schimbat în decursul a două ore, dar apoi Woykey a privit printre gratii și a spus cu seriozitate profundă:

„M-am rugat Domnului ca să poți fi prins. Rugăciunea mea a fost ascultată și acum vezi că am un Dumnezeu viu.”

Aceste cuvinte m-au străpuns, ca și când ar fi fost tot atâtea tăieturi de cuțit. N-am găsit nici un cuvânt. Am recunoscut atotputernicia lui Dumnezeu, care ieșise în calea fugarului. Cu toate acestea, inima mea împietrită nu voia să se frângă de tot. Când Woykey a fost înlocuit, m-a întrebat dacă aş putea să mă rog. Eu am infirmat, iar el s-a îndepărtat. Noaptea a avut din nou paza în fața ușii mele. A bătut ușor în ea și a întrebat: „Mai ești treaz?”

„Ah”, - am răspuns, - „crezi că aş putea dormi?”

„Bine”, - a spus el, - „stau aici singur; nimeni nu ne pândește; să ne rugăm împreună!”

A îngenuncheat, într-adevăr și a stăruit către Domnul cu ardoare, ca El să vrea să-mi deschidă ochii în sfârșit. Neuitată îmi rămâne acea noapte. Nici acum nu-mi pot stăpâni lacrimile când mă gândesc la ea. Ah, unei iubiri atât de mari n-am putut să-i rezist mai mult. Inima mea voia să explodeze și copleșit am căzut în țărână, am udat podeaua temniței cu lacrimi și am strigat:

„O, Dumnezeule, îndură-Te de mine, sărman păcătos! Da, împotriva Ta, O, Doamne, împotriva Ta am păcătuțit. Iartă-mă, iartă-mă de dragul lui Isus și dă-mi Duhul Tău cel Sfânt!”

Atunci Woykey s-a ridicat și a strigat entuziasmat: „Frate, curaj, Dumnezeu este cu tine! În Domnul Isus sunt șterse toate păcatele tale. Sângele Lui curăță de orice nedreptate; El îi mântuiește pe păcătoși prin credință.”

A mai vorbit mult astfel și inima mea zdrobită definitiv a absorbit lacomă mângâierea cuvintelor sale. Simțeam lucrul acesta: **eram împăcat cu Dumnezeu prin credința în Isus Hristos; o viață nouă a început în sufletul meu.**

Am rămas în închisoare mai multe zile. Woykey mă vizita repetat. Trăiam ore fericite. – Judecătorii mei îmi comutau între timp perioada de pedeapsă în una pe viață, iar eu – am fost deplin mulțumit cu ea. Nu doream nimic, decât să-mi pot purta lanțurile spre glorificarea lui Dumnezeu.

Dar acum, deoarece dorința mea era una cu cea a lui Dumnezeu și eu însumi nu mai voiam să mă eliberez, El Însuși a fost Acela care S-a sculat să-mi obțină eliberarea. – Tocmai în acea vreme, generalul v.d.G. a fost numit comandantul fortăreței, un bărbat care se temea de Dumnezeu din inimă. El mi-a auzit povestea și m-a vizitat pe când mă aflam încă în închisoare. Ah, Domnul să-l răsplătească, pentru că mi-a mângâiat sufletul. O, de-ar fi toți ofițerii asemenea copii ai lui Dumnezeu, atunci iubita noastră Prusie ar fi de neînvinc. El mi-a dat sfatul să-mi redactez succint biografia și s-a oferit în același timp s-o trimită Majestății Sale, împăratului. La fel și maiorul B, un creștin adevărat, a făcut tot ce a putut pentru eliberarea mea, mi-a făcut rost de hârtie și cerneală și m-a sprijinit la întocmirea raportului. Răspunsul Majestății Sale a venit repede și mi-a schimbat perioada de detenție care era pe viață, în una de 21 de ani și în același timp, la solicitare, am fost mutat de la Julich la Koeln.

Aici, în Koeln, am avut mult de îndurat la început din partea tovarășilor mei de captivitate, din cauza umblării mele creștine, mai cu seamă când am primit misiunea să-i învăț pe aceștia să scrie și să citească, în fiecare seară între orele 5-7. Astfel am fost pentru toți camarazii mei o piatră de poticnire. Chiar și căpitanul și subofițerul mă urau și de multe ori s-a întâmplat că mi s-a dat o palmă cu cuvintele: „Câine și pietist ce ești!” – Însă Dumnezeu mi-a dăruit harul să port toate acestea cu răbdare, ba chiar și să pot să mă rog pentru dușmanii mei. – Erau totuși de față și câțiva cu convingeri mai bune, care-mi voiau binele și mulți creștini din

Koeln îmi arătau dragoste, printre care se numărau și contele von K., predicatorul diviziei, H. și alții. Din toate părțile eram aprovizionat cu mâncare și băutură, încât n-am dus lipsă deloc.

Astfel au trecut doi ani. Eram fericit și-L lăudam pe Dumnezeu meu. În această perioadă am fost încurajat să mai trimit împăratului încă o dată o cerere de grațiere. S-a făcut; predicatorul diviziei mi-a susținut cererea și deja în 15 aprilie 1846 a venit răspunsul de la Berlin, că problema mea va fi cercetată. În același timp ofițerilor fortăreței le-a fost emis ordinul să redacteze imediat un certificat despre conduita mea. Dar dovada emisă de căpitan a fost foarte generală și rece, încât generalul a cerut alta. Acela a executat ordinul bombănind, iar mie mi-a zis: „Nu trebuie să te gândești că vei fi liber; nu-ți va folosi la nimic.” –

„O, domnule căpitan”, - am răspuns eu, - „numai de la Dumnezeu aștept ajutor, iar El poate să facă să fiu liber în patru săptămâni.” –

„Ei, vreau s-o văd și pe-asta”, - a strigat el râzând.

Dar acum era ca și când tot iadul pornise împotriva mea; viața mea nu mai era sigură. Astfel s-a furișat într-o noapte cineva la patul meu, pentru a mă străpunge cu un cuțit. Dar Dumnezeu a împiedicat lucrul acesta, ca să nu mi se întâmple vreun rău; căci vârful cuțitului mi-a trecut printre braț și coastă. Că într-adevăr n-am murit în această perioadă, lucrul acesta l-a prevenit, după toate aparențele, apropierea lui Dumnezeu. Imaginați-vă: exact la patru săptămâni după ce căpitanul a emis certificatul, a venit din nou un răspuns de la Berlin. Se spunea: **absolut liber! - Grațierea împăratului!** - - Toți dușmanii mei au fost ca prăbușiți cu zgomot mare. Imediat i-am dus căpitanului informarea. –

„Nu înțeleg așa ceva”, - a spus el în timp ce-și pirona privirea în pământ. Dar eu și toți prietenii mei ne veseleam și lăudam harul lui Dumnezeu, care s-a gândit la nenorocitul de mine și s-a purtat cu mine cu atâta îndurare! Restul îl știți desigur deja. După eliberarea mea m-am grăbit cu inima fericită spre localitatea mea de naștere, Lennep; și apoi, Dumnezeu a făcut să găsesc curând de lucru aici în Elberfeld. Aici trăiesc acum alături de o femeie dragă, ca un salvat de la moarte. Domnul Dumnezeu a făcut lucruri mari pentru mine. El a dovedit prin mine, un vierme nenorocit, că este îndelung răbdător, puternic, minunat și îndurător, că nu obosește să caute ce este pierdut și să-i câștige pe vrăjmașii Lui prin dragoste. Numai pentru proslăvirea faptelor Sale mari vreau să împărtășesc povestea mea, căci eu sunt un monument viu **al puterii** harului Său. Fie ca încă multe inimi să-și găsească adăpostul la acest har al lui Dumnezeu în Hristos Isus și prin el să devină liberi din puterea lui satan și din jugul păcatului, spre lauda slavei și harului Său.”

2. CĂPITANUL WILSON

Căpitanul englez de corabie, Wilson, era un bărbat de-a dreptul nelegiuit, care nu se temea nici de Dumnezeu, nici de oameni. Atunci s-a întâmplat că spre sfârșitul secolului trecut (de fapt, el se născuse deja în anul 1760), trebuia să meargă cu corabia din Anglia în India. Dar pe atunci era război între Anglia și Franța și de aceea nici chiar corăbiile pe mare nu erau sigure. Și într-adevăr, corabia lui Wilson a fost urmărită de un amiral francez și în cele din urmă a fost ajunsă și i-a fost luată. Dar mult mai rău a fost că amiralul fără inimă i-a predat, pe căpitanul Wilson și pe echipajul corăbiei sale, dușmanului de moarte al Angliei, prințului

mahomedan Heider Ali din India. Acesta i-a închis la început în una din fortărețele lui, probabil pentru a-i ucide mai târziu. Wilson se gândea mereu la evadare: dar aceasta era ceva îndoielnic, căci zidurile de apărare ale fortăreței erau înalte de patruzeci de picioare, așa de înalte ca o casă frumușică și jos, într-o parte curgea pe lângă ea un râu lat și adânc. În afară de aceasta, peste tot erau santinele care supravegheau zi și noapte. Totuși, Wilson a riscat și într-o seară, când nu era nimeni prin apropiere, a sărit în râu de pe zidul înalt cât casa. A ajuns în apă aproape inconștient; dar Dumnezeu nu voia moartea lui; și-a revenit repede, s-a recules și a înotat peste râul adânc dincolo, pe malul celălalt. Acum alerga spre interiorul țării, nici el nu știa încotro. Toată noaptea și toată ziua următoare a fugit mai departe. A avut de înotat peste multe râuri mari și mici, să se târască prin mlaștină și prin desișul pădurii și să lupte cu foamea și cu primejdiile de nespuse. În toate acestea nu s-a gândit la Dumnezeu. El nu-L cunoștea, nu-I mulțumea pentru ocrotirea Lui milostivă, nu stăruia către El pentru ajutor.

În a doua zi a auzit tropot de cal în urma lui. Wilson a vrut să se ascundă în tufiș; dar a fost văzut, a fost înhățat, legat și dus înapoi la fortăreață. Căci erau călăreții lui Heider, cei care goniseră pe urmele fugarului. Când pe drum i-a povestit căpitanului de cavalerie, un mahomedan, despre primejdiile și ostenele pe care le-a îndurat în evadare, acesta a exclamat forte uimit: „Într-adevăr, tu stai sub paza deosebită a lui Dumnezeu!” Dar Wilson nu știa nimic despre Dumnezeu și nu I-a mulțumit.

Epuizat de moarte și foarte rănit la picioare de la fugă, toată pielea acoperită cu bășici dureroase de la căldura dogoritoare a soarelui, a ajuns noaptea din nou în fortăreață și acum a fost aruncat într-o temniță întunecoasă, scârboasă. În dimineața următoare a fost scos din nou, înlănțuit împreună cu un alt prizonier și pe jumătate mort de foame și dezbrăcat de tot cum era, a trebuit acum să pornească într-un marș de mai bine de 150 de ore, pentru a fi dus la Seringapatam, reședința lui Heider Ali. După un mers plin de nespuse suferințe peste câmpia toridă a Indiei, sub un soare tropical, ziua mânat înainte de un călăreț crud, noaptea aruncat într-o temniță oarecare, scârboasă, sufocantă, a ajuns în sfârșit în orașul tiranului Heider Ali, unde trebuia să petreacă 22 de luni pline de suferințe nespuse. Starea lui era groaznică. Era expus ba la ploii torențiale îngrozitoare, ba la razele arzătoare ale soarelui, fără a avea pe trup altceva decât câteva zdrențe. Patul lui era pământul gol, care de multe ori era foarte ud și plin de miasme otrăvitoare, lângă el zăceau de multe ori bolnavii de friguri, muribunzi și morți și el însuși a fost de mai multe ori aproape de moarte. Și totuși, în toată această mizerie și nenorocire, încă nu se interesa deloc de Dumnezeu.

Nici măcar cele mai minunate dovezi de har ale lui Dumnezeu nu-i aminteau de Acela de la care veneau. Tot trupul lui a fost încetul cu încetul așa de umflat de dropică, încât cătușele de fier cu care era înlănțuit, păreau că i-au intrat de tot în carne. Moartea lui părea să nu mai fie departe. În vremea aceasta, într-o zi, porția de orez pe care o primea ca hrană a fost confundată cu altă plantă leguminoasă și în setea febrei lui a băut apa în care a fost fiartă aceasta. Efectul acesteia a fost pe cât de miraculos, pe atât de neașteptat. Și anume, după câteva ore durerile lui au scăzut, hidropizia a dispărut treptat și o viață nouă i-a străbătut mădularele. Dar totuși nu I-a dat cinste lui Dumnezeu și nu I-a mulțumit.

În sfârșit, după 22 de luni pline de suferințe de nespuse, a venit o armată englezească în fața reședinței Seringapatam, a cucerit orașul și i-a eliberat pe prizonieri. Din 153 de englezi care au stat acolo în temniță cu Wilson, numai 32 au supraviețuit acestei întregi nenorociri

suferite. Wilson era printre acești fericiți; dar el a ieșit din această prăpastie a nenorocirii la fel de nelegiuit cum intrase.

Acum era din nou căpitan de corabie. Străbătea mările, făcea în țări îndepărtate comerț rentabil, avea de învins multe furtuni și primejdii ale vieții, era peste tot salvat și în cele din urmă a devenit bogat și – cum spune lumea – un om fericit. După mai mulți ani a părăsit viața de pe mare, și-a cumpărat în Anglia o moșie frumoasă și-și petrecea timpul într-un anturaj vesel sau cu vânătoarea și jocul de cărți. Aceasta era mulțumirea pe care a adus-o Dumnezeuului său milostiv pentru toată îndurarea și salvarea de care a avut parte.

În vecinătatea proprietății sale locuia un alt căpitan bogat de corabie, care de asemenea părăsise viața de pe mare și s-a retras în liniște. Dar acesta era un creștin plăcut și serios. El simțea o milă profundă pentru Wilson și a căutat de multe ori să ajungă la inima și la conștiința lui. Dar totul era zadarnic. Wilson râdea de prietenul lui când vorbea despre veșnicie și judecată, despre un Mântuitor și har. Și cu toate acestea – ce nu poate totuși răbdarea și îndelunga răbdare a lui Dumnezeu chiar și pentru un păcătos așa de împietrit!

Într-o zi, un slujitor evlavios și devotat al lui Hristos l-a vizitat pe fostul căpitan. S-a deschis o discuție serioasă despre judecata și dreptatea lui Dumnezeu. Wilson a crezut la început că putea să-și biruiască victorios adversarul; căci el era mândru de rațiunea lui și de extraordinarul lui dar oratoric. Dar slujitorul Domnului nu s-a implicat mult în discuție, ci a pornit direct cu săgețile Cuvântului divin asupra inimii și conștiinței lui Wilson. Acesta a devenit tot mai liniștit, mai tăcut și mai serios; o săgeată îl lovise. Mult timp au stat amândoi împreună într-un umbrar izolat. Aici i s-a frânt inima pentru prima dată, a început să plângă ca un copil. Gheața se spărse și de acum înainte cu acest om a fost ceva cu totul nou. El și-a cerut o Biblie și scotea lumină și pace din acest scump Cuvânt al vieții, așa încât prin pocăință și credință a devenit un copil iertat al lui Dumnezeu, dar și un om adevărat al lui Dumnezeu.

La doi ani după convertire i-a căzut în mână o foaie de ziar, în care ochii lui au căzut pe un anunț ciudat. Tocmai în vremea aceea și anume în 1795, a fost înființată Societatea Misionară din Anglia; 29 de tineri s-au oferit să se ducă misionari la păgâni și s-a hotărât ca aceștia să fie trimiși la canibali, în Marea Sudului. Dar care căpitan de corabie ar fi într-adevăr pregătit să întreprindă primejdioasa călătorie pe mare, pe atunci încă necunoscută? S-a trimis la ziarele publice un apel către toți căpitani. Acesta a fost anunțul pe care Wilson l-a citit în acel ziar. L-a străbătut ca un fulger prin suflet. „Te-ai putea hotărî la așa ceva?” s-a întrebat singur. „Ai destulă credință și dragoste ca să-ți sacrifici frumoasa moșie, viața plăcută, comodă și să mai mergi o dată pe mare, pentru a-i duce pe curierii păcii la canibalii Mării Sudului?” S-a dat o luptă dură; dar credința și dragostea au învins. El și-a oferit serviciile Societății Misionare și în 10 august 1796 a plecat prima corabie misionară pe care a văzut-o lumea, sub comanda lui Wilson, de pe Tamisa spre Oceanul Atlantic. Dar ce ne învață povestea lui Wilson, aceasta vreau s-o las în seama cititorilor mei, s-o cumpănească singuri cu seriozitate. El și-a deschis Biblia și a citit Efeseni 1,6-7:

„Spre lauda slavei harului Său, pe care ni l-a dat în Preciubitul Lui. În El avem răscumpărarea, prin sângele Lui, iertarea păcatelor, după bogățiile harului Său.”

3. PSALTIREA

Acum vreo zece ani trăia într-un oraș mare din Olanda un cuplu de oameni în vârstă. Bieții oameni stăteau într-o locuință sărăcăcioasă închiriată. Ah, ei au avut cândva zile mai bune; despre aceasta mărturisesc chiar lucrurile din casă, simple dar solide. În același timp, trăsăturile feței venerabililor bătrâni lăsausă se vadă că în urma lor a rămas o viață foarte agitată. Și acum părea că mai apasă pe ei câte o grijă. Însă aveau o comoară în proprietatea lor, pentru care, într-adevăr, câte un bogat al acestei lumi i-ar fi invidiat și pe care n-o puteau pierde în nici un necaz: ei îl cunoșteau pe Dumnezeu ca pe Tatăl lor în Hristos Isus și inimile lor au găsit în conștientizarea harului și puterii Sale: pace și permanentă putere și bucurie nouă.

Cititorii mei vor probabil totuși să cunoască trecutul celor doi bătrâni. Când în urmă cu mulți ani s-au unit în sfântul legământ al căsătoriei, bărbatul - să-l numim Berger - ocupa un post bun într-o mică bancă din R. El și-a câștigat încrederea și mulțumirea bancherului, astfel încât obținea mereu posturi mai înalte și în cele din urmă a avut funcția de director. Astfel familia Berger avea o viață lipsită de griji. Dar au venit încercări dureroase; fiul și fiica, singurii lor copii, s-au îmbolnăvit și au murit când abia crescuseră. Durerea pentru această pierdere a fost mare; dar părinții smeriți doar îl cunoșteau pe Dumnezeul oricărei mângâieri și spre dragostea Lui neschimbătoare și-au îndreptat în sus privirile. Astfel inimile lor au fost îmbărbătate. Dar poporul lui Dumnezeu este cercetat în multe feluri. Dumnezeu a vrut să curețe din nou credința scumpilor soți, cum se curăță aurul și argintul.

Banca la care domnul Berger ocupase mulți ani asemenea funcție frumoasă, a trebuit să-și înceteze plățile. În această clipă normală că această funcție a încetat. Ce-i drept, acești oameni încă nu aveau de luptat cu lipsurile și cu foamea, dar totuși au trebuit să se atingă de economiile anilor trecuți. Berger era acum în vârstă de 58 de ani și oricât s-a străduit să obțină un post asemănător cu cel de până acum, n-a reușit; au fost preferate forțele mai tinere. Ici și colo o lucrare scrisă îi aducea în casă câte o sumă mică de bani, dar acestea erau totuși numai cazuri rare. Într-adevăr, zilnic bieții oameni se adresau în stăruință serioasă lui Dumnezeu pentru un post nou. Ei și-au văzut mijloacele ajungând la sfârșit; ce se va alege apoi de ei? Dar de un lucru erau siguri: Domnul nu-i va părăsi; dar felul Lui de a proceda cu ei, părea totuși greu. La locuința lor spațioasă de altădată au trebuit să renunțe de mult și să se mute în aceste încăperi mici, unde i-am găsit la începutul povestirii noastre, șase ani după pierderea funcției de director. Nevoia încă n-ar fi fost atât de mare, dacă în zilele bune Berger n-ar fi împrumutat o sumă mare unei rude. Cu încredere în cinstea și în cuvintele cucernice ale acestuia, el i-a avansat bani fără să ceară un titlu de creanță; de asemenea, împrumutul trebuia să fie numai pentru câteva săptămâni. Acum trecuseră deja luni și ani peste el, dar nepotul care cunoștea bine împrejurările grele ale rudelor sale, nu se interesa de nevoia lor și lăsa problema nerezolvată, toate rugămințile și îndemnurile nebăgate în seamă. Și cu vremea el s-a dovedit a fi un înșelător fără onoare. Într-o zi i-a spus râzând domnului Berger, care l-a vizitat încă o dată în această problemă: „Da, unchiule, că nu vă merge tocmai strălucit, aceasta o cred. Se pare că împrejurările grele chiar v-au zăpăcit de cap. Vorbiți mereu ca și când eu încă v-aș datora bani. Dar cum v-a venit ideea aceasta? Oare unde este dovada scrisă pentru afirmația dumneavoastră?” Bătrânul a rămas fără grai de uimire pentru o asemenea ticăloșie; ce să și spună? Cu inima grea s-a întors la soția lui, care încă a sperat că se va trezi conștiința nepotului și-l va determina să-și îndeplinească datoriile.

Nevoia a ajuns la culme, nici un pfenig nu mai era la îndemână, iar chiria ca și alte câteva lucruri trebuiau plătite. Creditorii presau și amenințau cu licitația. Și într-adevăr, într-o zi a venit executorul judecătoresc și le-a sechestrat lucrurile. Încă o dată s-a dus Berger la nepot și i-a prezentat situația grea în care lipsa lui de scrupule i-a adus pe el și pe mătușă. Nepotul a spus nepăsător: „Ei, unchiule, așa este chiar cel mai bine. Acum vă duceți la azilul săracilor. Acolo veți fi atunci scutiți de orice nevoie și îngrijiți pentru totdeauna. O să pun acolo o vorbă pentru voi. Îi cunosc pe domnii din comitet. Până acum v-ați stat singuri în lumină, unchiule. V-am spus deja deunăzi: lăsați liniștit să vi se scoată la licitație lucrurile, atunci ați scăpat de ele și vi se va purta de grijă. La aceasta chiar vreau să vă fiu de ajutor!” Ce se poate răspunde unui asemenea escroc împietrit? Bătrânul unchi l-a părăsit tăcut și de data aceasta și s-a întors cu inima umilită la soția lui. Amândoi stăteau tăcuți împreună în mâhnire adâncă. „Da, nevastă”, a început Berger în sfârșit, „cine știe dacă nepotul nostru, în ciuda întregii lui răutăți, n-a spus o vorbă adevărată! Cine știe dacă Dumnezeu nu ne împinge la licitație. Și atunci va găsi El o soluție din nou.”

Între timp se făcuse târziu. Cei doi bătrâni n-au băgat de seamă. Ședeau liniștiți la lumina lămpii mici, în fotoliile vechi dar confortabile, care trebuiau și ele să ajungă mâine la vânzarea agentului de licitație. În cele din urmă i-a cuprins somnul fără să se fi băgat în pat. Astfel și-au petrecut noaptea în fotolii și s-au trezit abia când la crăpatul de ziuă se bătea violent în ușă. Au sărit amândoi speriați din somn. O voce de bărbat striga: „Am fost trimis să pregătesc mobilierul pentru licitație!”

„Facă-se voia Ta, o, Doamne!” a suspinat Berger, iar soția lui a adăugat încet: „Amin!” Muncitorul a fost lăsat înăuntru și s-a apucat de lucru. Curând totul stătea pregătit pentru eventualii cumpărători, care voiau să examineze lucrurile înainte de licitație. Ambii bătrâni umblau cu capetele plecate în sus și-n jos. Muncitorul, care sigur văzuse deja multe scene triste, a dat din cap. „Chiar dacă nu sunt multe lucruri”, a murmurat el pentru sine, „sunt totuși în stare bună. Oamenii aceștia au cunoscut cu siguranță zile mai bune. Ce va spune nevasta mea când îi voi povesti deseară, ce am trăit iar!” Omul avea dreptate. Lucrurile erau curate și bine întreținute. Acum vor fi date la un preț derizoriu și abia vor aduce cei patruzeci de guldeni care constituie datoria. Bieții noștri oamenii își purtau muți durerea. N-ar fi crezut că Domnul în care s-au încrezut, va lăsa să se ajungă așa departe.

Curând s-au auzit pași pe scară. Mai mulți cumpărători, cum se prezintă la licitații, veneau desigur cu intenția să achiziționeze printr-o vânzare la mezat, lucruri foarte bune la un preț foarte mic. Fără sentiment și compasiune pentru cei întristați, ale căror lucruri erau aici puse în vânzare, încercau totul, le criticau și le taxau după aprecierea lor. Ușa s-a deschis din nou și a intrat un domn în vârstă. Aspectul lui l-a trădat imediat pe omul distins. După ținuta lui, trebuia să fie un fost militar. Toți ochii s-au îndreptat mirați spre el; aproape niciodată nu se întâmpla ca oameni distinși să se prezinte la o asemenea licitație. Domnul în vârstă nici nu venise ca să facă afaceri aici. Fără să se intereseze de cumpărători sau de obiectele de vânzare, s-a dus la cei doi soți bătrâni și i-a salutat prietenos, ca și când ar fi fost un vechi cunoscut. S-a informat cu compasiune, încet, de starea lor actuală și de mărimea sumei din cauza căreia li se pusese sechestrul. După ce a știut tot, s-a întors și a bătut de mai multe ori tare cu bastonul în podea. Toți cumpărătorii au ciulit urechile. „Oameni buni, licitația nu va avea loc!” a strigat el. Mobilierul nu va fi vândut. Unde este executorul?”

„Cu permisiunea dumneavoastră, domnule maior”, a venit acesta, care-l cunoștea pe domnul în vârstă. „Aici sunt.”

„Vreți într-adevăr să vindeți puținul mobilier pentru suma amărâtă de patruzeci de guldeni?” „La însărcinarea tribunalului, domnule maior!”

„Atunci, bine! Întâi scăpați de oameni!” „La dispoziția dumneavoastră, domnule maior! Dar iertați-mă, banii....?”

„Îi plătesc eu, desigur, se înțelege! Numai să faceți întâi loc aici! –”

Astfel a fost anulată licitația; mulțimea cu chef de cumpărare a dispărut dând din cap; iar executorul judecătoresc și-a primit banii de la maior și a plecat și el.

Acum soții Berger erau singuri cu binefăcătorul lor. Inimile lor dădeau peste ele de mulțumire față de Dumnezeu, care îi ajutase așa de minunat în necaz. Printre lacrimi i-au mulțumit și maiorului. Dar acesta a refuzat totul cu cuvintele: „Bine! Bine! Aveți aici o Biblie, văd – și eu am. Probabil citiți din ea. – Dar”, a continuat el, „pot să mă uit puțin la cărțile vechi?” Zicând acestea a luat Biblia și apoi o Psaltire latinească anexată și după ce s-a uitat o vreme în ea, a spus: „Pot să iau această carte cu mine?” „Cu plăcere, domnule maior”, a răspuns domnul Berger; „Doar vă aparține tot ce este aici!” „Ei, nu aceasta am vrut să spun. Nu trebuie să vă pierdeți proprietatea. Măine, dacă vrea Dumnezeu, vă aduc cartea înapoi. Și pentru aceasta”, maiorul a pus pe masă un gulden, „cumpărați-vă ceva de mâncare. Sper că mâine ne vedem din nou!” Și înainte ca oamenii să-i poată mulțumi bătrânului domn, el dispăruse. Deși ciudat în comportamentul lui, apărând laconic și aproape aspru, era un creștin adevărat, cu suflet nobil, care ștergea cu plăcere lacrimile altora. Dumnezeu l-a condus la soții Berger, despre situația cărora nu știa nimic; l-a atras licitația; și el a recunoscut curând că Domnul i-a poruncit să ajute aici. Și cartea veche a luat-o cu el de fapt numai ca să aibă ocazia să vină din nou la bătrâni. Se simțea atras de acești oameni curajoși. Dar și în aceasta Dumnezeu a avut planul lui deosebit.

Ajuns acasă, maiorul s-a așezat liniștit și l-a rugat pe Domnul să-i arate oare ce s-ar putea face acum mai departe pentru acești oameni. În afară de aceasta, privirea îi cădea repetat pe cartea pe care o luase cu el. A luat-o în mână și a cercetat-o din nou. Poate că pentru colecționarii de antichități avea o anumită valoare, și-a spus el. Încă nu văzuse niciodată un exemplar atât de vechi și de interesant. Conținea, într-adevăr, numai Psalmii; dar era tipărită în anul 1457 și anume de „Fust und Schoeffer.”² Pentru a se convinge cam cât ar valora cartea, maiorul s-a dus imediat la librarul lui, care era în același timp un anticar important. „Bună ziua”, l-a salutat el, „vreți să aveți bunătatea să vă uitați la cartea aceasta și să-mi spuneți cam cât ar putea valora?” „Cu plăcere, domnule maior”, a răspuns librarul și a luat lucrarea din hârtia de ambalaj. Maiorul l-a cercetat cu o privire pătrunzătoare și s-a bucurat strașnic în tăcere pentru privirile uimite cu care cunosătorul contempla opera veche. „Aceasta este pe gustul dumneavoastră, nu-i așa?” l-a întrebat el apoi pe librarul mirat, care și-a ridicat ochii din carte. „Trebuie să recunosc lucrul acesta, domnule maior!” Acesta ar fi vrut să-și frece palmele de mulțumire, dar s-a abținut, totuși, să-și dea frâu liber bucuriei. Și librarul se gândea acum că poate ar fi fost avantajos să-și ascundă mai cu grijă uimirea pentru comoara

² Deci un exemplar extrem de valoros pentru istoria artei grafice, căci această Psaltire este după Biblia latină, prima lucrare tipărită, cu locul și dată, pe care o cunoaștem.

rară. Dar faptul petrecut, nu se mai putea schimba. Maiorul observase destul pentru a ști că această carte ar trebui să fie extraordinar de valoroasă.

„Ei, cam cât valorează lucrul aceasta?” – „Este păcat că volumul este deja de-a dreptul rău deteriorat, mai cu seamă la colțuri. Și acum este puțină cerere după o chestie așa de veche. În afară de aceasta...”

„În afară de aceasta nu mă gândesc deocamdată să vă vând cartea. Nu este a mea. Dați-mi-o repede înapoi”, l-a întrerupt maiorul, „dumneavoastră pare să nu vă fie prea convenabilă. Pentru mine înseamnă mult. Împachetați-o la loc, vă rog; o iau iar cu mine.”

„Voi ați s-o vindeți, Domnule maior?”

„Împachetați-o. Problema durează deja prea mult pentru mine!” a spus bătrânul. „Încă o clipă, domnule maior” – nu vreți să vindeți cartea?”

„Nici măcar nu-mi aparține.”

„Atunci, vă rog, numiți-mi proprietarul!”

„Ei, deveniți accesibil!”

„Da, domnule maior, chiar aș cumpăra cartea.”

„Ei, atunci spuneți-mi pentru început ce preț vreți să plătiți pentru această carte „rău deteriorată”!”

Librarul a chibzuit îndelung, deoarece pe de o parte se temea că ar putea să scape lucrarea rară și pe de altă parte se sfia să numească un preț prea mare.

„Dau o mie de guldeni pe ea”, a spus el în cele din urmă.

„Ei, aceasta este **ceva**. Acum sunt la curent. Rămâneți cu bine!” „Încă o vorbă, domnule maior! Nu-l lăsați pe proprietarul cărții să vândă înainte să cad la învoială cu el. Între timp le voi aduce la cunoștință colecționarilor care fac parte dintre clienții mei, despre obiectul rar găsit.”

După multă vorbărie încoace și încolo, maiorul și librarul s-au înțeles așa, că acesta din urmă va achita pentru carte trei mii de guldeni numerar imediat și peste aceștia va împărți câștigul pe care-l va obține la revânzare, cu proprietarul de până acum. Maiorul a făcut să i se dea aceasta în scris, s-a întors acasă cu inima foarte veselă. El nu se putea mira destul și să mulțumească Domnului, care găsisese așa de repede o cale pentru ajutorarea în continuare a bătrânilor soți Berger.

Cei doi bătrâni încă nu aveau nici o bănuială în seara aceea despre fericitul eveniment; dar ei erau recunoscători pentru minunata salvare a lui Dumnezeu din necazul momentan. Și chiar dacă nu știau cum li se va transforma soarta în viitor, se încredeau totuși deplin în Domnul, că El nu-i va părăsi nici mai departe, ci le va purta de grijă cu îndurare, așa cum a făcut-o și azi, după toate aparențele. Nici un om, în afară de nepotul cel rău, nu le-a știut situația grea. Dar Dumnezeu le-a văzut strâmtorarea și l-a trimis pe maior la ei ca să-i ajute. S-au dus la culcare, ca să se odihnească, cu inimi recunoscătoare după ce l-au laudat pe Domnul.

Imediat în dimineața următoare maiorul le-a comunicat prin câteva rânduri, că vechea carte va fi salvatoarea lor din nevoi. Domnul Berger și-a împreunat mut mâinile mulțumind, după ce soția lui i-a citit scrisorica, deoarece el nici nu mai auzea, nici nu mai vedea bine. Apoi, seara a venit bunul maior personal și le-a povestit toată starea de lucruri. Atunci bătrânilor le-au curs lacrimile pe obrazii brăzdați. Cât de minunate au fost gândurile și căile lui Dumnezeu!

„Acum povestiți-mi totuși”, a spus maiorul, „cum ați ajuns la cartea cea veche!”

Atunci soții Berger au povestit prietenului lor, cum au ajuns în proprietatea Psaltirii latine. Când s-au mutat în această locuință sărăcăcioasă a lor, un etaj mai jos zăcea bolnav un domn bătrân fără familie. Avea în urma lui o viață agitată. Avea în urma lui o viață agitată. Avea în urma lui de odinioară s-a transformat în mare sărăcie prin multe pierderi. Apoi, mai târziu, îi muriseră soția și fiica. Și acum zăcea singur și nenorocit pe un pat de boală.

Soții Berger au luat curând la cunoștință despre situația grea a colocatarului lor și au căutat, atât cât au putut, să-i ușureze situația. Bietul om nu mai avea nimic și cu toate că prietenii noștri aveau ei înșiși de a se lupta cu lipsa, împărțeau totuși cu bolnavul ceea ce aveau.

Când i s-a apropiat sfârșitul, bărbatul și femeia au vegheat la patul lui cu schimbul. Într-o noapte doamna Berger a crezut că observă că muribundul mai are o dorință. După multe întrebări ea a înțeles că acesta ar fi dorit mult să mai vadă o dată fotografiile soției și ale fiicei lui. Acestea se găseau împreună cu alte câteva amintiri vechi într-un dulăpior, care împreună cu toată cealaltă avere a lui se mutase la casa de amanet. Doamna Berger a vorbit în dimineața următoare cu soțul ei. Desigur, nici ei înșiși nu știau cum s-o scoată la capăt; dar nu i-a lăsat inima să-i refuze muribundului ultima dorință și astfel au folosit banii de care de fapt aveau ei înșiși nevoie, pentru a răscumpăra dulăpiorul. Bătrânul s-a bucurat încă evident foarte mult de fotografii. Pe când era deja prea slăbit ca să mai vorbească, a cerut prin semne hârtie și cerneală și a scris nedeslușit, totuși citeț: „Avea mea o las moștenire familiei Berger.” Dedesubt a pus numele și data. Soții Berger nu s-au dezlipit de patul morții lui. Când îi citeau suferindului din Cuvântul lui Dumnezeu sau se rugau pentru el, atunci el aproba cuvintele prin mișcarea afirmativă a capului. Apoi a adormit liniștit și pașnic.

Când prietenii noștri au pus în ordine foarte neînsemnata avere rămasă, au găsit în lădița menționată Psaltirea, care prin bunătatea lui Dumnezeu le-a adus acum marele câștig.

„Într-adevăr”, a exclamat maiorul când soții Berger și-au încheiat povestirea, „într-adevăr, această carte are dreptate.” Cu aceste cuvinte a arătat spre Psaltire și a spus: „Acolo, în Cuvântul lui Dumnezeu citim: **„Ferice de cel ce îngrijește de cei săraci! Căci în ziua nenorocirii Domnul îl izbăvește.”** (Psalmul 41,1.) Și în altă parte citim: **„Cine are milă de sărac, împrumută pe Domnul și El îi va răsplăti binefacerea.”** (Proverbe 19,17.)

Bătrânii n-au mai rămas mult timp în locuința sărăcăcioasă de închiriat. Maiorul i-a invitat să se mute în casa lui spațioasă. Acolo au locuit până la fericitul lor sfârșit, în dragoste cordială, până când Domnul i-a rechemat pe rând în locuințele veșnice ale păcii.

4. FESTA STUDENȚEASCĂ

Într-un sătuc din vecinătatea Goettingen-ului locuia o văduvă săracă, bătrână. Avea, într-adevăr, o căsuță cu o grădină și o bucătică de pământ; dar proprietatea era înglodată în datorii și văduvei i-a fost tot mai greu să plătească dobânzile datoriei. În ultimii ani aceasta i-a fost imposibil; dar creditorul cerea banii și deoarece văduva n-a putut plăti, a fost reclamată. Instanța a hotărât că grădina și casa și pământul trebuie vândute. Văduva a cerut aici și colo un împrumut; dar peste tot a fost refuzată. Ea se ruga mult și din inimă lui Dumnezeu: „Salvează-

mă de potrivnicul meu!” Dar și Dumnezeu părea să fie surd, nici un ajutor nu venea. Dar numai părea așa; Dumnezeu voia s-o ajute pe sărmana femeie de tot, de aceea trăgăna cu ajutorul Lui.

Ziua vânzării judecătorești a proprietății venise; s-au prezentat mai mulți cumpărători și agentul a strigat: „Deci 400 de taleri o dată! Oferă cineva mai mult? 400 de taleri a doua oară! 400 de taleri” – „800 de taleri!” a strigat tare o voce. Ea venea dintr-un grup de tineri veseli; erau studenți voioși din Goettingen, care voiau să facă o excursie la țară și se opriseră curioși aici, la această mulțime de oameni. Între ei era un tânăr foarte bogat; acesta a oferit cei 800 de taleri. Când țaranii au auzit oferta, ochii tuturor s-au îndreptat spre ofertant; ei au rămas cu gura căscată, cum se zice, iar studenții strigau: „O glumă splendidă! Priveliștea merită 800 de taleri! De s-ar putea picta imediat!” 800 de taleri era o ofertă mare, nimeni n-a oferit mai mult. Agentul a strigat: 800 de taleri o dată, a doua oară, a treia oară!” A bătut cu ciocanul pe masă și vânzarea a fost încheiată. Tânărul a mers la masă, a plătit 800 de taleri și a spus: „Oare ce am cumpărat?” – „O căsuță, o căsuță veche!” au strigat râzând multe glasuri. „Atunci conduceți-mă la proprietatea mea!”

Când a ajuns la căsuță, agentul a spus batjocoritor: „Îmi pare rău că nu este un castel.” Tânărul a găsit în odaia căsuței o măicuță bătrână care plângea amarnic. „De ce plângi, dragă măicuță?” a întrebat milos tânărul, „Ah, cum să nu plâng!” a răspuns bătrâna, „Acum mi se vinde casa; trebuie să ies din casa în care am locuit atâția ani, în care au murit bărbatul și copiii mei și nu știu încotro.” – „Acum, măicuță, ștergeți lacrimile; eu ți-am cumpărat căsuța și ți-o dăruiesc înapoi.” Sărmana femeie a crezut la început, că tânărul domn vrea să facă o glumă proastă; dar când a observat că vorbește serios, ar fi căzut în genunchi în fața binefăcătorului ei, dacă acesta nu s-ar fi îndepărtat repede; dar lui Dumnezeu a putut să-I mulțumească și a făcut aceasta cu ardoare.

Cu cei 800 de taleri nu numai că s-a putut plăti datoria, ci a mai rămas o sumă destul de mare, cu care sărmana văduvă a fost în stare să trăiască fără griji până la capătul zilelor ei. Dumnezeu a trăgănat cu ajutorul Lui, pentru a ajuta **deplin**.

Tânărul, care la început prin exuberanța lui tinerească a devenit îngerul salvator al sărmaneii văduve, a devenit un om destoinic; el a fost mult timp o binecuvântare pentru patria germană, ca înalt demnitar; mulți dintre cititorii noștri îl cunosc pe acest bărbat cel puțin după nume, căci n-a fost altul decât contele Otto de Stolberg-Wernigerode, vice-cancelarul de pe vremuri al Reichului german și locțiitorului prințului Bismarck.

5. BIBLIA VECHE

Anii 1816 și 1817 au fost foarte grei; o scumpete apăsa țara, cum n-a mai fost cazul din vremea aceea. Sute, mii de oameni trebuiau pe atunci să rabde de foame, căci alimentele aveau un preț atât de mare, încât oamenii săraci nu puteau deloc să le cumpere. Foametea a adus boli grele pentru bătrâni și pentru tineri, iar gosparii aveau mult de lucru, familii întregi se stingeau.

În această vreme de mari nevoi, de care acum își mai aduc aminte numai oamenii cei mai în vârstă, Dumnezeu a ținut în viață și a ajutat minunat, la fel cum l-a ținut în viață pe Gottlieb Anger în scumpetea din 1771, așa cum mulți dintre cititori știu bine din cartea lor de la școală. De minunatul ajutor divin a avut parte și țesătorul Andreas Hiller din Wildorf, din ținutul Württemberg.

Acesta se arăta într-adevăr de dimineată la scaunul lui de țesut și suveicuța zbură în grabă mare încoace și încolo până noaptea târziu; dar plata de țesător nu ajungea pentru el, nevasta lui, un băiat de opt ani, o fată de cinci ani și un sugar. De foarte multe ori întindeau copiii

găturile ca să vadă dacă este deja gol de tot castronul de supă; ei căutau cea mai mică firimitură de pâine, iar apa de spălat vase nici măcar nu se tulbura. Hiller era cunoscut ca un bărbat cinstit și de aceea un om bogat i-a împrumutat 50 de guldeni; dar aceștia au fost folosiți, oricât de economi au fost ei; nevoia încă mai dura și nimeni nu putea și nu voia să mai împrumute ceva sârmanului țesător.

Era pe la mijlocul lui mai 1817, într-o duminică după-amiază; cerul era senin, soarele strălucea, copacii erau în cea mai frumoasă înflorire; rândunelele ciripeau, ciocârliile jubilau – natura era în podoaba cea mai frumoasă. Dar ce folos de toată strălucirea exterioară când foamea chinuiește și mai cu seamă când ești profund mâhnit! Hiller ieșise cu ai lui ca să vadă câmpul lor cu cartofi, care trebuia să-i hrănească. Dar aici se arătau abia vârfulețe verzi, subțiri și Hiller a spus: „Da, va mai dura mult până vom putea lua primii cartofi, munca a scăzut; nimeni nu angajează un zilier; beciul și bucătăria sunt goale, de unde luăm mâncare până la recoltă? Ce se va alege de noi?”

Femeia, cu toate că și ea suferea tare la priveliștea bărbatului și a copiilor ei, cărora li se vedea foamea pe față, era totuși mai curajoasă decât soțul ei. „Ascultă, Andreas”, a spus ea, „în zilele bune este desigur bine să crezi și să te încrezi în Dumnezeu; dar ar fi totuși un păcat dacă acum, în vremurile grele ne-am descuraja; eu rămân la aceasta:

Cine-L lasă pe bunul Dumnezeu
Să lucreze și speră-n El,
Pe-acela-l va susține la greu
Și în tristeți de orice fel.
Cin' se-ncrede-n El, cu orice chip,
Nu construiește pe nisip.

Țesătorul a devenit liniștit, a luat-o pe drumul de întoarcere, s-a așezat în odaia mică în spatele mesei și a deschis Psaltirea din Biblia lui mare. Cartea a cumpărat-o cam acum doi ani din oraș, de la un negustor de vechituri. Era legată în piele și cu capac de lemn, cu ornamente de alamă și avea un tipar mare.

A deschis Psalmul 23: „Domnul este Păstorul meu: nu voi duce lipsă de nimic.” Hiller s-a gândit la copăița, blidele și oalele goale, la portofelul gol și la foamea alor lui; a clătinat din cap la o asemenea promisiune, dar a citit totuși mai departe până la versetul 3: „El îmi înviorează sufletul” – aici se termina pagina și Hiller a întors-o; dar continuarea nu se potrivea cu cele precedente și Hiller a observat că schimbuse două pagini. A vrut să repare greșeala și a descoperit că două foi erau prinse la colțuri. A luat cuțitul și le-a desprins grijuliu. Cât s-a mirat! Între ele se găsea o hârtie mică cu cifra 50 în două colțuri și cuvinte pe care nu le înțelegea. El a dus lucrul descoperit nevastei lui, care era în bucătărie; dar nici ea n-a știut ce să facă cu biletul ciudat. Pe atunci cetățenii și țăranii obișnuiți nu cunoșteau banii de hârtie. Hiller s-a înțeles cu nevasta lui: „Măine mă duc în oraș și întreb negustorul despre descoperirea mea.”

Când a doua zi Hiller i-a arătat negustorului bancnota, acesta a spus: „Țesătorule Andreas, cum ați ajuns la acest obiect? Aceasta este o bancnotă englezească bună, care valorează 50 pfund (cam 1000 de mărci).” Țesătorul nici n-a putut la început să vorbească de uimire, apoi a povestit toată întâmplarea într-un mod sincer. Negustorul a spus profund mișcat: „Andreas, aceasta a făcut-o Dumnezeu! Iată, luați deocamdată 20 de taleri pentru prima nevoie; până mâine voi schimba bancnota și atunci veți putea lua restul.” Țesătorul, devenit dintr-odată bogat, s-a dus acasă vesel și încă așa de vesel, așa de repede, încât era aproape s-o răstoarne pe curieră, cu care s-a întâlnit la colțul pădurii, așa că femeia speriată a întrebat: „Unde arde? Unde arde, țesătorule?”

În ziua următoare țesătorul și nevasta lui s-au dus în oraș și au obținut restul de bani. Apoi l-au căutat pe negustorul de vechituri de la care cumpăraseră Biblia și l-au întrebat: „De la cine ați cumpărat Biblia?” – „Da”, a spus acesta, „cu ea este o situație deosebită. Aceasta aparține unui cetățean de aici, care în tinerețe a ajuns în călătorie printre olandezi, care l-au silit să se facă marinar. Deoarece nu i-a plăcut la olandezi, s-a dus la englezi. Aici a fost rănit destul de grav într-o bătălie pe mare. După restabilirea lui s-a întors în ținutul lui natal, unde a trăit mai mulți ani din pensia lui frumoasă. Rude nu mai are și așa se pare, l-a lăsat lui Dumnezeu o parte din moștenirea lui, iar banii au ajuns cu siguranță în mâna potrivită. Eu am vândut Biblia fără să știu de comoară, altfel aș fi păstrat-o pentru mine. Voi ați cumpărat Biblia așa cum era, deci eu nu am nici o pretenție la bani.” Toți trei s-au bucurat de fericirea neașteptată.

Soții foarte fericiți s-au grăbit acasă și l-au mulțumit lui Dumnezeu din inimă pentru ajutorul Lui. Dar nu numai cu vorbe; câțiva vecini și prieteni săraci au fost bucurați cu împrumuturi. În anul următor Hiller a putut să-și cumpere o casuță proprie. Dar Biblia mai contează și astăzi în familie ca un lucru sfânt.

Băiatul pe atunci de opt ani a devenit mai târziu un învățător destoinic, care a murit în anul 1873. În ceasuri deosebit de solemne, când vorbea despre credințioșia de Tată a lui Dumnezeu, le povestea elevilor lui cu adâncă emoție despre acel ajutor minunat al lui Dumnezeu.

6. CORBUL

Țăranul sărac, Dobry, locuia într-un sat nu departe de capitala Varșovia, din Polonia. După descendență, fel și inimă era german, harnic și econom; dar abia câștiga atât cât îi trebuia. Căci avea o grămăjoară de copii care încă nu puteau câștiga nimic, dar care aveau o poftă de mâncare foarte sănătoasă. Așa se făcea că Dobry putea să vândă puțin din cerealele lui. Dar aceasta îi făcea tatălui puține griji; în gospodăria lui Dobry toți erau veseli și bine dispuși, așa cum îi place lui Dumnezeu.

Atâta timp cât Dobry a putut să-și plătească taxele, treaba a mers de pe o zi pe alta; aveau destul și mai mult nu-și doreau tatăl familiei și gospodina.

În fiecare an venea un musafir în familie și era binevenit. Era un flăcău serios, purta frac și pantaloni negri, pășea solemn și avea nasul lung, ochi inteligenți și voce joasă. Când ninge, ciocănea, dar nu la ușă, ci la fereastră, dorind să intre, era un corb bătrân, pe care bunicul lui Dobry l-a luat din cuib, l-a crescut, și l-a domesticit, dar după aceea l-a lăsat în libertate, pentru că sutanei negre îi plăcea vara mai mult pe câmp și în pădure decât în odaia țărănească. Dar când venea iarna, se muta în reședința lui de iarnă, în casa de țaran a lui Dobry, unde-l așteptau tot felul de distracții și ghidușii. Copiii n-aveau toată vara nici o așteptare mai mare decât sosirea tovarășului de joacă cel negru. Oare mai trăiește? Oare mai poate mărșalui așa bățos? Oare se va mai așeza pe capul tatălui? Oare va mai ști să-și găsească ungherul de dormit? Oare va mai vâna pisica? Oare se mai scarpină după urechi? se întrebau mereu copiii. Dar nici soții Dobry nu voiau să simtă lipsa musafirului. El zburase acum treizeci de ani spre tată, ca și acum spre copii, pentru joacă și plăcere.

Până acum corbului i s-a oferit să vadă și să audă în reședința de iarnă mai mult comedie decât tragedie, dar o grindină a lovit pământul, iar Dobry a trebuit să împrumute bani pentru a-și putea plăti taxele. El s-a bazat pe recolta viitoare, dar aceasta n-a fost bună. Dar Dobry încă nu și-a pierdut încrederea în Dumnezeu și prin urmare nici curajul. El se gândea ca la primăvară să vândă mica proprietate, să-și plătească datoriile și să emigreze în Rusia. Dar creditorul neînduplecat nu voia să aibă atâta răbdare. Într-o zi a intrat cu aprozii în casa lui

Dobry, a luat ultima vacă din grajd, lemnele din pod și paturile din camere și l-a amenințat pe Dobry: „Dacă datoriile nu vor fi plătite, vin peste paisprezece zile iar, pun să te arunce în temniță și să ți se vândă gospodăria.” Orice rugămintă și stăruință n-a folosit la nimic, creditorul era tare ca o stâncă. Nici lemne, nici un pat cald, nici bani de pâine, nici vreo speranță în ajutorul oamenilor; dar afară era iarna care începea! Atunci a început și Dobry să șovăie și să se plângă.

Dar Domnul, care a pus să i se ducă lui Ilie pâine la pârâu, a vrut să se descopere ca ajutor puternic și în satul de lângă Varșovia, căci modalități avea pretutindeni și de mijloace nu ducea lipsă.

„A venit corbul! A venit corbul!” le-au strigat copiii din toată inima într-o dimineață părinților, ca și când ar mai fi fost vremea veselă de mai înainte. Și era aici; stătea afară, pe nucul înalt și-și ascutea ciocul. De data aceasta s-a lăsat mult timp așteptat și copiii întrebaseră deja de multe ori: oare îl va fi împușcat vânătorul? Oare a murit de foame? Oare l-a prins cineva? Acum stătea pe pervazul ferestrei și croncănea ca și când ar fi vrut să spună: lăsați-mă înăuntru! „Vino numai înăuntru!” i-a strigat Dobry și a deschis fereastra. „Intră numai și mulțumește-te cu noi. Suntem săraci întocmai ca tine; dar ce mai avem, vom împărți cu tine. Vino, bătrâne și credincios prieten, noi încă te iubim.” Iar corbul a zburat prin fereastră pe masă și s-a lăsat mângâiat de Dobry, care stătea în fața lui plângând cu sughițuri și nu mai putea vorbi. Dar pasărea s-a uitat în jur, i-a privit pe toți în ochi ca și când ar fi vrut să întrebe: de ce plângeți și de ce sunteți așa de triști? Dar apoi a început el însuși să croncănească tânguitor. Copiii i-au dat pâine, dar n-a mâncat; l-au ademenit aici și acolo, dar n-a mers, ci și-a ridicat aripile și s-a uitat spre fereastră. Se vedea că vrea să plece. Dobry a deschis fereastra și dusă a fost pasărea și nu s-a mai întors. Probabil nu-i place la noi, au spus copiii triști, căci n-a fost deloc mulțumit și a mâncat puțin.

Între timp, ziua hotărâtoare s-a apropiat tot mai mult. Zadarnic l-a rugat Dobry pe creditor; acesta n-a dat înapoi nici un pas, iar altor oameni zadarnic s-a plâns Dobry de necazul lui. A rămas o singură cale: cea a rugăciunii și pe ea era Dobry de găsit în fiecare zi în casa țărănească. Dobry privea ca o ascultare a rugăciunilor sale faptul că acel creditor voia să mai aștepte opt zile. Dar cum va ajuta Dumnezeu mai departe, încă nu bănuia tatăl speriat și seara a început să plângă cu voce tare. Atunci copiii au alergat la el ca să încerce să-l mângâie. Toți au căzut în genunchi și Dobry a început să intoneze cântarea „Încredințea-ți căile”. Lacrimi și suspine au însoțit cântarea. Și înainte ca ei să fi terminat să se roage, venise sfârșitul necazului lor.

Bătea cineva la geam și o, ce bucurie! Corbul era aici și a sărit vesel prin fereastra deschisă pe masa goală, în mijlocul cercului de rugăciune. „Oare ce are în cioc?”, au strigat copiii curioși, „sclipește așa de strălucitor!” Dar corbul a fâlfâit direct spre Dobry, i-a pus în palmă obiectul scânteietor și una după alta: a croncănit tare, a bătut din aripi și s-a scuturat, s-a înfoiat și și-a frecat ciocul de pantalonii de paie ai lui Dobry. Dar Dobry nu voia să-și creadă ochilor când a văzut în palma lui un inel plin de pietre prețioase mari. Nimeni n-a putut aprecia valoarea inelului, dar Dobry a văzut atât de mult în el, încât a căzut plin de bucurie de gâtul nevestei lui și a exclamat: „Marie, acesta este ajutorul! Veșnică mulțumire lui Dumnezeu!” Dacă inelul valorează numai 100 de taleri, s-a gândit fericitul tată, atunci am scăpat de ce este cel mai grav. Și copiii au bănuțit ceva despre schimbarea lucrurilor, după ochii veseli ai tatălui, care mângâia și săruta corbul devotat, cum fusese obiceiul lui în ceasurile bune.

Dar Dobry și-a venit curând în fire și s-a întrebat: dar cum; oare inelul este al tău? Să-ți împovărezi conștiința cu un bun furat? Nu sunt tănuitorul și hoțul amândoi la fel? Dar unde este stăpânul inelului? „Bătrâne”, i-a spus el după aceea corbului, „cui i-ai furat inelul? Ce să fac cu bunul străin?” Dar corbul avea, ca toți corbii, o conștiință largă și nu voia să știe nimic

despre ezitarea gazdei lui, „Cra! Cra!” era singurul lui răspuns și nu însemna nimic altceva decât: am! am! Îl am, ce te interesează de unde?

„Marie”, a spus Dobry nevastei lui, „trebuie să dăm inelul înapoi, oricui i-ar aparține. Drumul drept este cel mai bun. Dacă ne trimite Dumnezeu o șansă, ea ne va rămâne. Dar dacă diavolul ne trimite o ispită, atunci nu trebuie să-i meargă cu noi.” Aceste cuvinte au iscat o luptă aprigă în mamă; cu toate acestea, victoria a fost curând decisă. „Mai bine săraci în cinste, decât bogați în rușine; mai bine umiliți de oameni, decât respinși de Dumnezeu!” a spus ea. Eu sunt Dumnezeu Cel atotputernic, umblă înaintea Mea și fii fără prihană. Modalități are, în orice caz. Așa a rămas și soții s-au dus la culcare cu hotărârea să ducă inelul la stăpânul lui.

În dimineața următoare Dobry s-a dus la preot, singurul de la care îndrăznea să ceară sfat și instruire. Acesta era un domn prietenos, care cunoștea și necazul și grijile lui Dobry. „Ei, ce-mi aduceți?” a întrebat el. „Știu ce vă doare și v-aș ajuta cu plăcere; dar nu pot.” – „Știu bine”, a răspuns țăranul; „dar cred că astăzi mă puteți ajuta totuși.” Apoi Dobry a povestit ce s-a întâmplat și a încheiat: „Cel ce pentru nori, văzduh și vânt croiește drumuri, curs și căi, Acela mi-a tras și mie din nou căruța din mlaștină și a înhămat în fața ei un corb.” - „Un corb? Ce vreți să spuneți?” l-a întrerupt preotul pe Dobry. „Da, nimic altceva”, a susținut țăranul și a povestit și când a ajuns la inel, a băgat mâna în buzunar și i-a arătat preotului uimit inelul. „Iată-l!” Preotul a citit inscripția inelului și a exclamat: „Dumnezeule, este chiar inelul de sigiliu al regelui nostru! Aici scrie: Stanislaus Rex. Da, Dobry, acum pot și vă voi ajuta. Voi comunica totul regelui și-l voi face să privească în inima unui supus cinstit, devotat. Mergeți acasă fără grijă; nu va trebui să fiți mult timp nedumerit.”

Frumoasa vară își făcuse apariția la Dobry, când a pășit pe ușa casei parohiale în stradă, cu toate că fulgi mari de zăpadă îi cădeau pe căciula de blană. Haide! Haide! Zicea micul țăran, tu mi-ai făcut rău cel mai mult timp. Ce va spune Maria când va auzi al cui este inelul și ce vrea să facă preotul? Da, da, cei ce se sprijină pe Domnul își vor înnoi puterea; se vor înălța ca pe aripi de vulturi. Să nu-I cânt Dumnezeului meu, să nu-i fiu recunoscător?

Mergea monologând astfel spre gospodăria lui. La fereastră stătea nevasta lui, căreia i-a făcut semn cu capul prietenos. Curând după aceea în odaie era veselie; Dobry a strâns la piept un copil după altul; în cele din urmă a stat în fața tuturor și a povestit ce a auzit la parohie. Când cei patru copii mai mari au auzit că inelul era al regelui, au sărit în sus de bucurie. Ei fuseseră deja de mai multe ori cu tata în Varșovia, au stat în fața palatului și l-au văzut pe rege trecând prin piața palatului cu șase cai bălani. Regele Stanislaus era un domn foarte prietenos și unul dintre cei mai buni domnitori ai timpului său.

Încă nu trecuseră două zile, când a trecut prin sat o sanie distinsă cu patru cai înhămați la ea și s-a oprit în fața locuinței preotești. Oamenii au recunoscut după bărbatul cu pălăria cu galoane și după blazonul de pe hamuri că era o trăsură regală. Țăranii au ieșit pe ușă, iar copiii săreau în urma saniei. Oare ce se petrece la parohie? Oare ce a făcut domnul părinte al nostru, de îi este trimisă o sanie regală? Aveau să se mire și mai mult când au văzut că sania cu domnul și cu preotul lor a sosit la casa lui Dobry și că Dobry a urcat în curând îmbrăcat în costumul de duminică. Corbul s-a așezat în spate, pe sanie, ca un servitor.

Dar pe drum tot i-a fost puțină teamă lui Dobry. Slujitorul și preotul au trebuit să facă uz de retorica lor ca să-l încurajeze. „Regele”, a spus acela, „s-a bucurat foarte mult de onestitatea dumneavoastră și a vorbit despre o răsplată cinstită, dacă omul are nevoie de ea.”

Acum sania a oprit la scara palatului. Dobry a fost dus la rege și a fost așa de încurajat de grația amabilă a acestuia, încât curând a povestit în felul lui, cum s-a întâmplat cu inelul. Lipsa inelului a făcut în palatul regal multă vâlvă; servitorii cei mai apropiați erau priviți cu ochi bănuitori, cu teamă că ei ar fi hoții. Dar acum s-a pus capăt oricărei vorbării, iar loialitatea servitorilor a fost pusă într-o lumină vie. S-a dovedit de asemenea, că în acea seară

ferestrele palatului regal fuseseră deschise câteva ore și imediat după aceea inelul a fost dat dispărut.

A fost făcută proba; inelul a fost pus pe masă, au fost deschise ferestrele și toți s-au dat la o parte. Și n-a durat mult, că a venit corbul prin fereastră direct la bijuterie și a dus-o spre amuzamentul tuturor în mâna țaranului, a iubitului său stăpân.

Și răsplata? Un an după aceea, în gospodăria lui Dobry, în locul casei șubrede stătea o casă spațioasă, plăcută și alături, în stânga un grajd nou construit, în care mugeau câteva vaci bine hrănite. Și datoriile fuseseră plătite prin bunăvoința regelui. Dobry devenise unul dintre cei mai bogați țărani.

Bătrânului corb i s-a dat toată onoarea; el a fost iertat, a primit casă și masă gratis și nu era dojenit dacă din când în când fura câte ceva pe la spatele gospodinei. Dar Dobry și copiii lui I-au rămas recunoscători lui Dumnezeu, numai ținând seamă de versetul pe care l-a scris deasupra porții curții:

„Lumină-i tot ce face,
și tot ce dăruie.”

7. GEORG NEUMARK

(autorul cântării „Cine-L lasă să lucreze pe bunul Dumnezeu”)

Războiul de treizeci de ani trecuse și Germania se odihnea de activitatea sângeroasă. Era cam prin anul 1650, doi ani după încheierea păcii. Pe vremea aceea un bărbat tânăr trăia pe una din străzile cele mai înguste și mai murdare ale Hamburgului. Nimeni nu-l vizita; și tot ce știau oamenii din casă despre el, era că cea mai mare parte a zilei cânta la violoncel cu o asemenea îndemânare și expresivitate, încât lângă ușa lui se înghesuiau tot timpul ascultători și trăgeau cu urechea la cântatul lui. Era obișnuit să iasă la prânz și să mănânce într-o pensiune sărăcăcioasă, care era vizitată în special de cerșetori; în afară de aceasta, mai obișnuia din când în când să părăsească în amurg casa, cu un obiect necunoscut sub haina roasă; s-a observat că își achita nota de plată mereu în ziua următoare. Doamnei Johannsen, proprietărea sa, nu i-a scăpat aceasta, desigur. Curioasă cum era, l-a urmărit neobservată într-o seară și a aflat spre regretul ei, că a intrat în prăvălia unui binecunoscut afacerist care împrumuta bani pe amanet. Acum totul i-a devenit clar și femeia miloasă s-a decis pe loc să-l ajute, dacă poate.

Câteva zile după aceea a bătut la ușa lui. I-a fost milă din inimă când n-a găsit nimic altceva în cameră decât propria ei mobilă sărăcăcioasă; orice altceva mai fusese înăuntru, dispăruse, în afară de violoncelul destul de folosit, care stătea în unul dintre colțurile de lângă fereastră, în timp ce tânărul bărbat ședea în celălalt colț și-și acoperea fața cu ambele mâini.

„Domnule Neumark”, a spus femeia, „nu mi-o luați în nume de rău că mi-am permis să vă vizitez; dar pentru că n-ați ieșit de două zile și n-am avut muzică deloc, m-am gândit că ați putea fi bolnav. Dacă aș putea să fac ceva pentru dumneavoastră” –

„Mulțumesc, buna mea doamnă”, a răspuns el epuizat și cu un ton de recunoștință dureroasă; „nu sunt bolnav în pat și n-am febră, dar sunt indispus, foarte indispus.”

„Atunci, în orice caz, să vă băgați în pat.”

„Nu”, a răspuns el repede și a roșit din cap până-n picioare.

„Ba trebuie”, a exclamat doamna Johannsen cu siguranță. „Așa că lăsați-mă să-l fac imediat. Sunt o femeie bătrână, destul de bătrână ca să fiu mama dumneavoastră și vreau totodată să văd dacă patul dumneavoastră este în ordine.”

„Vă rog, nu vă faceți nici un deranj”, a răspuns el și a sărit repede în fața ușii dormitorului.

Însă a fost prea târziu; căci buna doamnă deja văzuse că acolo nu era nimic altceva decât o saltea de paie și același palton uzat în care-și făcea ieșirile de seară.

„Buna mea doamnă”; a zis Neumark repede, „poate sunteți îngrijorată că nu-mi voi plăti chiria următoare, dar fiți foarte liniștită; sunt sărac, dar cinstit. Uneori este chiar destul de greu, dar până acum n-am fost niciodată lipsit de tot de mijloace.”

„Domnule Neumark”, a răspuns ea cu o oarecare șovăire și în timp ce își aduna tot curajul, „nici noi n-avem prea mult, dar uneori avem mai mult decât destul, ca de exemplu astăzi și pentru că încă n-ați ieșit, dacă mi-ați permite ...” –

Tânărul bărbat s-a făcut iarăși roșu ca focul, s-a ridicat, a străbătut camera în sus și-n jos și apoi a spus după toate aparențele cu încordare: „Aveți dreptate, azi încă n-am mâncat. Eu ...”

Fără a aștepta în continuare nici un cuvânt, femeia a părăsit camera și s-a întors după câteva minute cu un prânz zdravăn. „Scuzați-mă”, a spus ea când mâncarea a fost gata, „dar nu sunteți de aici; cunoașteți pe cineva în oraș?”

„Nu, pe nimeni. Sunt străin aici; și dumneavoastră sunteți prima care mi-a vorbit prietenos; Dumnezeu să vă răsplătească!”

„Ei bine, dacă nu pare nepoliticos, aș vrea să vă întreb câte ceva. Cine sunteți? De unde sunteți? Care este afacerea dumneavoastră? Sunteți muzician? Vă mai trăiesc părinții? Ce faceți în Hamburg?”

Nu că ar fi terminat; dar i s-a tăiat respirația; așa că a tăcut. Tânărul a zâmbit în privința amabilului său examinator și a început: „Numele meu este Georg Neumark. Părinții mei au fost orășeni săraci din Mühlhausen și sunt morți amândoi. M-am născut acolo acum 29 de ani, în 16 martie 1621. Noi am avut acolo de atunci încoace timpuri grele; și eu a trebuit să-mi mănânc pâinea zilnică cu lacrimi, ba chiar a trebuit de multe ori întâi s-o caut cu lacrimi. Dar nu am dreptul să fiu nerăbdător, nu am voie să cârtesc și să păcătuiesc față de Domnul Dumnezeu meu. Știu că la sfârșit mă va ajuta.”

„Dar oare cum vă gândiți să vă câștigați existența aici?” l-a întrerupt proprietărea.

„Am studiat dreptul; și mă tem că prin aceasta am făcut o greșală fatală, deoarece sunt atât din fire, cât și din dragoste pentru Mântuitorul meu, un om al păcii și n-am înclinație spre aceste dispute și procese. Dacă aș fi înțeles mai bine voia Dumnezeului meu când am început aceste studii, ar fi fost mai bine. – Dar vreau să vă povestesc mai departe: timp de zece ani am răbdat de foame și de sete în școala latină din Schleusingen, un orașel din vecinătatea localității mele de naștere, unde am învățat că înțelepciunea lumii nu-mi va da pâine. Apoi am plecat, la 22 de ani, la Königsberg ca să studiez dreptul. Trebuia să călătoresc departe, dar am fugit de groaznica luptă care-mi pustia patria. Am scăpat de spaima războiului, dar numai pentru a ajunge în orori la fel de mari ale focului: curând mi-am pierdut în flăcări toată averea, până la ultimul ban și am ajuns cerșetor.”

„Sărmane om, nu v-a dus aceasta la disperare?”

„Nu vreau să par mai bun decât am fost. Cum aveam de luptat pentru pâinea zilnică în marele oraș, fără un prieten și fără un ajutor, mi s-a descurajat inima, dar bunul Dumnezeu s-a îndurat de mine și am învățat să-mi duc crucea și mi-a fost bine la trup și la suflet.”

„Dar din ce ați trăit?”

„Din harul lui Dumnezeu. De fapt, trebuie să știți să sunt poet și probabil că ați auzit că am o oarecare iscusință în cântatul la violoncel și astfel am găsit încetul cu încetul prieteni și binefăcători care m-au ajutat, desigur, destul de modest.”

„Și ați rămas în Königsberg până ați venit aici?”

„Nu”, a răspuns el cu un suspin adânc.

„După cinci ani am mers la Danzig în speranță că-mi pot câștiga acolo pâinea și când această speranță m-a dezamăgit, am mers mai departe la Thorn; aici mi-a mers peste așteptări de bine. Dumnezeu a condus la mine câteva suflete scumpe, care m-au primit ca pe un prieten și frate. Dar cu toate acestea n-am putut să găsesc o angajare, așa că în cele din urmă am decis

să caut în orașul meu natal ceea ce mi s-a refuzat în altă parte. Hamburg era în drumul meu și când am trecut pe aici, mi s-a părut că un glas mi-a spus: „Rămâi aici și Dumnezeu îți va purta de grijă.” Dar trebuie să fi fost glasul propriei mele dorințe, căci știți că aici nu-mi merge tocmai strălucit.”

„Dar spuneți-mi, totuși”, a spus proprietăreasa, „ce fel de angajare căutați?”

„Dacă ar fi voia lui Dumnezeu, aș putea să-mi câștig pâinea măcar cu pana într-un post oarecare de secretar; aș fi mulțumit cu el.”

„Atunci, deci, nu sunteți un muzician?”

„Da, sunt și nu sunt. Știu puțin să cânt, așa, spre desfătarea mea, dar nu spre a-mi câștiga pâinea. Această vioară este singurul meu prieten pe lume.”

„Dragă doamnă”, a spus el cu un zâmbet obosit, „aș putea să vă povestesc multe despre minunata bunătate și îndurare a lui Dumnezeu față de mine în tot necazul meu. Acum, desigur, nu mai am nimic altceva decât această scumpă și veche vioară; dar îl cunoașteți pe domnul Siebert. La el este vacant un post de secretar; el va răspunde astăzi la cererea mea pentru acesta. Cred că tocmai este timpul când trebuie să vorbesc cu el; mă scuzați, desigur.”

Nathan Hirsch, proprietarul evreu al casei de amanet, locuia într-una din străzile înguste, întortocheate, care duceau în port. Seara târziu, un bărbat tânăr, într-un costum ponosit, a pășit în prăvălia cu miros de mucegai.

„Bună seara, domnule Neumark”, a spus evreul. „Ce vă aduce așa de târziu? N-aveți răbdare până mâine?”

„Nu, Nathan, dacă aș fi așteptat până mâine, poate n-aș mai fi venit deloc. Cât mi-ați da pe acest violoncel?”

„Păi, ce să fac eu cu o asemenea vioară mare?” a fonfăit evreul.

„Aceasta o știți foarte bine, Nathan. Puneți-o acolo în colț, în spatele hainelor, unde n-o vede nimeni. Ei, cât îmi veți da pe ea?”

Nathan a luat-o, a examinat-o din toate părțile și a spus în timp ce o puneă iar jos: „Cât vreau să vă dau? Pentru aceasta! Pentru un lemn de un groș cu câteva coarde vechi? Am văzut viori cu argint și sifed; dar aici nu este nimic decât lemn.”

„Ascultați”, a spus Neumark, „cinci ani întregi am economisit ban cu ban, cinci ani întregi am răbdat de foame și de lipsuri până am avut cele cinci coroane ca să cumpăr acest instrument. Împrumutați-mi două pentru ea. Veți avea **trei** când voi veni s-o răscumpăr.”

Evreul și-a pus mâinile în cap. „Ați spus două coroane? Ce să fac cu ea dacă n-o răscumpărați?”

„Nathan”, a spus tânărul cu voce înăbușită dar fermă, „nu știți cum tot sufletul meu stă în această violină. Ea este averea mea pământească, singurul meu prieten aici pe pământ. Mi-ați lua mai bine sufletul, dacă s-ar putea?”

„De ce nu? Și dacă nu-l veți răscumpăra, atunci ar fi al meu. Ce ar putea să facă un evreu cu sufletul dumneavoastră?”

„Sst, evreule! Dar a fost vina mea. – Mântuitorul pe care L-a răstignit poporul tău, mi-a răscumpărat scump sufletul și l-a mântuit, iar eu sunt al Lui. Din disperare am vorbit atât de ușuratic. Dar sunt al Lui și El nu mă va mai lăsa niciodată în nevoi. Este greu că trebuie să sacrific ultimul și cel mai scump lucru. Dar El mă va ajuta. Îmi voi plăti datoria la tine.”

„Tinere domn, nu mă veți înșela cu asemenea speranțe nebunești. N-ați spus ultima dată că un negustor bogat vă va ajuta?”

„Siebert? Da, am mers la el la ceasul hotărât, dar a spus că aș fi venit prea târziu, locul a fost dat deja.”

„Eu negociez cu dumneavoastră, nu cu alți oameni; luați de aici vioara dumneavoastră mare.”

„Nathan, știți că sunt străin aici. Gândiți-vă cum ați fost cândva străin și cum creștinul l-a ajutat pe evreu. Nu cunosc pe nimeni, decât pe dumneavoastră. Dați-mi cel puțin o coroană și jumătate.”

„O coroană și jumătate! Nu v-am spus deja că nici un negustor nu poate da o coroană și jumătate pentru o bucată de lemn, care valorează un groș?”

„Sunteți un om dur, crud.” Cu aceste cuvinte tânărul a apucat violoncelul lui drag și a fugit din prăvălie.

„Stai, stai, tinere domn”, a strigat evreul, „negoțul este negoț. Vă voi da o coroană.”

„Una și jumătate, Nathan. Mâine trebuie să plătesc o coroană; din ce să trăiesc? Îndură-te!”

„Am jurat că nu voi da una și jumătate, dar din veche prietenie voi da una și un sfert; dar înțelegeți, cu o dobândă de jumătate de groș la fiecare gulden pentru opt zile și un groș pentru săptămâna viitoare; și dacă atunci nu-mi puteți plăti, este a mea. Dar oare că să mă fac cu bucata aceasta de lemn?”

„Este greu, dar trebuie să mă supun. De s-ar îndura Dumnezeu de mine!”

„Păi, El este un Dumnezeu bun și credincios, Dumnezeul lui Avraam; și m-a ajutat și pe mine; altfel n-aș fi putut s-o fac, să pierd atâta la o afacere ca aceasta. Douăsprezece jumătăți de groși și cu 24 fac 18 groși. Așa rămâne, îi voi scădea acum, așa că nu mai trebuie să veniți.”

Neumark n-a răspuns nimic. El se uita fix la violoncelul lui, în timp ce lacrimile îi șiroiau pe obraji.

„Nathan, am o singură rugămintă. Nu știți cât de greu îmi va fi să mă despart de această violină. Timp de zece ani ne-am susținut unul pe celălalt. Când n-am avut nimic, am avut acest instrument; în marea mea nenorocire el mi-a vorbit și mi-a adus înapoi, cântând, tot curajul și nădejdea. Aș fi putut să vă dau propriul meu sânge, tot așa de bine ca și acest iubit mângâietor. Dintre toate inimile întristate care au părăsit prăvălia dumneavoastră, niciodată n-a fost una așa de tristă ca a mea astăzi.” Vocea i-a cedat și o clipă a tăcut.

„Numai această singură favoare trebuie să-mi faceți, Nathan, să mă mai lăsați încă o dată să cânt la violoncelul meu.” Și fără să aștepte răspuns, s-a grăbit la el.

„Stai”, a strigat evreul cu glas enervat; prăvălia mea trebuia să fie închisă deja de o oră; a mai rămas deschisă din cauza dumneavoastră și a viorii dumneavoastră. Veniți mâine sau mai bine deloc.”

„Nu, astăzi, acum”, a răspuns Neumark. „Trebuie să-mi iau rămas-bun.” Și în timp ce prindea instrumentul pe jumătate și pe jumătate îl îmbrățișa, s-a așezat pe un dulăpior vechi în mijlocul prăvăliei și a început să cânte așa de extraordinar de delicat, încât evreul a trebuit să asculte împotriva voinței lui. Mai câteva atingeri cu arcușul, apoi a început să cânte pe propria lui melodie două strofe din cântarea

„Destul, ia-mi, Doamne, sufletul

La sufletele din Sion”.

„Destul, destul”, a intervenit evreul. „Ce-i cu toate bocetele acestea? Aveți o coroană și un sfert în buzunar.”

Dar cântărețul era surd. Cufundat în propriile lui gânduri, cânta mai departe. Deodată a schimbat tonalitatea. Câțeva măsuri și melodia s-a revărsat din nou; dar ca un torent care a apărut pe neașteptate în lumina vie a soarelui din umbra întunecoasă a copacilor care atârnav deasupra, a cântat mai tare și mai tare și fața lui s-a luminat de un zâmbet fericit:

„Dar cine știe? Crucea este minunată!”

„Aceasta este mai bună. Așa că rămâneți la aceasta”, a zberlat strident evreul. „Și nu uitați că aveți în buzunar o coroană și un sfert. Deci în paisprezece zile chestia aceasta este a mea, dacă până atunci n-ați răscumpărat-o.” Zicând acestea, s-a întors și bombănea mecanic pentru sine: „Dar ce să fac eu cu o bucata mare de lemn?”

Neumark și-a așezat grijuliu violoncelul înapoi în colț și a șoptit: „Cum vrea Dumnezeu. Sunt liniștit” și a părăsit prăvălia fără un cuvânt de rămas-bun. Cum s-a repezit în noaptea întunecoasă, s-a împiedicat de un bărbat care părea să fi ascultat muzica la ușă.

„Scuzați-mă, pot să vă întreb dacă dumneavoastră ați fost acela care tocmai a cântat așa de frumos cu vocea și cu instrumentul?”

„Da”, a răspuns Neumark grăbit și a mers înainte.

Străinul l-a prins de haină; „Iertați-mă, eu sunt doar un om sărman, dar cântarea pe care tocmai ați cântat-o, mi-a pătruns în suflet. Poate îmi puteți spune unde aș putea primi o copie a ei? Sunt numai un slujitor, dar aș da un gulden pentru ea, dacă aș putea primi această cântare; cred că a fost scrisă anume pentru mine.”

„Dragă prietene”, a răspuns Neumark prietenos, „vreau cu plăcere să vă îndeplinesc dorința, dar fără gulden. Pot să vă întreb cine sunteți?”

„Să trăiți, domnul meu, mă numesc Johann Gueting și sunt în casa delegatului suedez, baronul von Rosenkranz”.

„Bine, atunci veniți mâine dimineață, numele meu este Georg Neumark; mă găsiți la doamna Johannsen, în strada cotită. Noapte bună!”

Într-o dimineață, poate o săptămână mai târziu, Gueting a făcut a doua lui vizită în casa doamnei Johannsen. Neumark l-a primit prietenos.

„Poate că mă considerați nebun, dar toată noaptea m-am gândit la aceasta și sper că pot să-mi permit ...” –

„Cum, o a doua copie a cântării? Desigur, cu toată plăcerea.”

„Nu, nu, nu aceasta. Am pus în Biblie copia pe care mi-ați dat-o, pentru a o păstra cât mai bine; cu toate că dacă s-ar pierde, o știu pe dinafară tot așa de bine ca pe „Tatăl nostru” și „Crezul”. Dar ieri ... sper că nu mi-o luați în nume de rău?”

„Nu face nimic; povestiți numai.”

„Păi, vedeți, delegatul avea un secretar care îi scria toate scrisorile. Ieri a plecat dintr-odată; nimeni nu știe de ce; dar noi credem că stăpânul l-a surprins la o sustragere și l-a concediat pe sub mână. Când seara trecută l-am dus la culcare pe stimatul domn, mi-a spus: „Acum, că secretarul este plecat, nu știu de unde să iau unul care să fie așa de priceput ca el.” Atunci mi-a trecut prin cap, nu știu cum, numele dumneavoastră; căci secretarul trăia în casă, mânca la masă și avea 100 de coroane pe an bani în numerar. Așa că am spus: „Stimate domn, chiar aș ști pe cineva.” – „Tu”, a strigat el râzând, „ai tu un secretar printre prietenii tăi?” „Nu, stimat domn”, am spus eu, „cu toate că-l cunosc, nu sunt atât de lipsit de modestie, ca să-l număr printre prietenii sau cunoscuții mei”. Pe scurt, i-am povestit totul.”

„Totul?” l-a întrerupt Neumark. „Și că ne-am cunoscut pe pragul prăvăliei de amanet al lui Nathan Hirsch, când mi-am amanetat violoncelul?”

„Da, toate acestea”, a răspuns Gueting; și dacă am greșit, îmi pare rău, dar inima îmi era așa de plină. Domnul n-a găsit nici o poticnire în aceasta, ci mi-a poruncit să-i aduc cântarea ca să vadă cum scrieți. „Scrisul de mână și poezia sunt evidențiate la fel”, a spus el în timp ce o puneă jos; „și că tânărul domn ar veni imediat, m-aș putea gândi; poate se potrivește.” După aceea am fost neliniștit. V-ați putea simți lezat; și oscilând între această teamă și dorința să puteți deveni secretar, abia am așteptat dimineața. Delegatului îi plac vizitele matinale și dacă nu mi-o luați în nume de rău și vi se pare bine, v-aș sfătui să veniți imediat.”

Neumark, în loc să răspundă, se plimba prin cameră în sus și-n jos. Da, a zis pentru sine, căile Domnului sunt într-adevăr minunate. Cei ce se bazează pe Domnul, nu vor fi lipsiți de nici un bine. Apoi s-a întors spre slujitor: „Dumnezeu să vă răsplătească pentru ce ați făcut pentru mine. Vin cu dumneavoastră.”

Delegatul suedez l-a întâmpinat pe Neumark prietenos. „Dumneavoastră sunteți un poet, după cum am dedus din aceste versuri. Scrieți numai cântări?”

„Despre săraci este scris”, a spus Neumark: ‚A lor este Împărăția cerurilor’. N-am auzit niciodată despre unul care a fost bogat și se delecta în lume, că ar fi scris vreo cântare. Crucea este aceea care ne smulge asemenea muzică.”

Delegatul părea uimit, dar nu nemulțumit. „Precis nu mă măguliți”, a spus el. „Dar, tinere domn, experiența dumneavoastră este limitată. Oricum, să vă gândiți că regele nostru Gustav Adolf, cu toate că trăia în strălucirea și gloria tronului, nu numai că a compus o cântare creștină adevărată, nobilă, ci a și cântat-o cu vocea și la instrument. Dar dumneavoastră sunteți sărac, foarte sărac, dacă relatarea servitorului meu este corectă. V-a determinat sărăcia să vă blestemați viața?”

„Mulțumesc lui Dumnezeu, **niciodată**, cu toate că am fost ispitit s-o fac. Domnul mi-a menținut permanent în inimă înalta Sa pace. El a și spus: ‚Pe săraci îi aveți totdeauna’; și altă dată i-a numit ‚binecuvântați’; El însuși a fost sărac de dragul nostru și a poruncit ca evanghelia să fie predicată celor săraci; și tocmai săracii, spune apostolul, îi pot face bogați pe mulți. În final nu este greu să te acomodezi cu sărăcia.”

„Ați răspuns cuminte, ca un om creștin. Poate vom avea ocazia să ne întoarcem la acest subiect. Am auzit că ați studiat dreptul. Credeți că puteți să puneți în ordine hârtiile care presupun oarecare cunoștințe de drept și de științe politice?”

„Dacă Alteța Voastră dorește să mi le încredințeze, vreau măcar să încerc.”

„Bine, luați aceste hârtii și citiți-le. Ele conțin cereri de informații de la cancelarul Oxenstierna și răspunsurile, atât cât am fost în stare să le obțin. Aduceți-mi un rezumat din tot. Puteți să nu vă grăbiți; și de îndată ce sunteți gata, ciocăniți la ușa de alături.”

Neumark a părăsit hotelul delegatului în acea seară cu o față radioasă; cum se grăbea pe străzi, își spunea lui însuși cu un zâmbet fugar pe buze: „Da, da,

Cine-L lasă să lucreze pe bunul Dumnezeu” –

Drumul lui ducea la prăvălia lui Nathan.

„Dați-mi violoncelul”, a exclamat el. „Aici aveți o coroană și un sfert și încă un gulden pe deasupra. Nu vă mirați așa. Vă cunosc destul de bine. V-ați folosit de sărăcia mea; și dacă aș fi întârziat o oră peste cele două săptămâni stabilite, ați fi băgat în buzunar cele cinci coroane. Totuși, vă mulțumesc pentru ce mi-ați împrumutat, căci fără aceasta ar fi trebuit să părăsesc Hamburgul cu toiagul de cerșetor. În afară de aceasta nu consider deloc că ați fi făcut ceva din propriul îndemn, ci mai degrabă totul ca o unealtă în mâna lui Dumnezeu. Nu știți nimic despre bucuria pe care o are un creștin când poate să-și salveze un frate; așa că vă plătesc în moneda dumneavoastră preferată un gulden de aur separat. Și țineți minte acest lucru:

„Cine-n Dumnezeu se-ncrede cu orice chip,

Acela nu construiește pe nisip.”

După aceasta, Neumark și-a apucat triumfător violoncelul și a pornit cu pași grăbiți spre casă; n-a stat liniștit până n-a ajuns în camera lui. Aici s-a așezat și a început să cânte cu un ton ceresc atât de dulce, încât doamna Johannsen a fugit acolo și l-a năpădit de-a dreptul cu întrebări. El a ascultat totul liniștit și a cântat din vioară și cu vocea, până ce însăși proprietărea sa abia dacă mai știa, dacă este în cer sau pe pământ.

„Sunteți aici, bună doamnă Johannsen?” a întrebat el când a terminat. „Bine, faceți-mi, vă rog, favoarea să chemați înăuntru atâția oameni câți întâlniți în casă și pe stradă. Aduceți-i pe toți înăuntru, că vreau să cânt o cântare pe care n-a auzit-o nimeni vreodată înainte, căci sunt omul cel mai fericit din Hamburg. Mergeți, scumpă doamnă, mergeți și aduceți-mi o adunare laolaltă, că vreau să le țin o predică pe violoncelul meu.”

În câteva minute camera era plină, Neumark și-a luat arcușul, a cântat câteva măsuri, apoi a intonat cu glas limpede:

Cine-L lasă pe bunul Dumnezeu
Să lucreze și speră-n El,
Pe-acela-l va susține la greu
Și în tristeți de orice fel.
Cin' se-ncrede-n El, cu orice chip,
Nu construiește pe nisip.

La ce ne-ajută grijile-n viață?
Sau să ne plângem disperarea?
Ce folos că-n orice dimineață
Ne tot gemem supărarea?
Doar ne facem și mai mare
Crucea grea prin întristare.

Rămâi numai puțin liniștit,
În tine însuți mulțumit,
Cum harul lui Dumnezeu a voit
Și-atotștiința Lui a rostuit.
El, care ne-a ales, firește
Că știe ce ne lipsește.

El știe realele bucurii
Și ce ni-i de folos El știe,
Și dacă sinceri ne va găsi
Și fără fățarnicie:
Atunci fără de veste vine
Și ne va face mult bine.

Aici cântărețul a tăcut, căci glasul îi tremura iar lacrimile îi curgeau pe obraji în jos. Mica adunare stătea ca vrăjită în compasiune tăcută; dar la sfârșit, doamna Johannsen totuși nu s-a mai putut abține:

„Dragă, stimate domn”, a început ea în timp ce-și ștergea obraji cu șorțul, căci nu rămăsese în toată casa nici un ochi uscat, „aceasta este cu totul și cu totul minunat, ca și când stau la predică și-mi uit toate grijile, scufundată în Dumnezeu din cer și în Domnul Hristos de pe cruce. Oare cum s-au petrecut toate acestea? Erați așa de deprimat azi dimineață, iar acum inima v-ar sări de bucurie. V-a ajutat Dumnezeu?”

„Da, așa a făcut bunul, milostivul meu Dumnezeu și Tată. Tot necazul meu a trecut. Gândiți-vă numai! Sunt secretar la delegatul suedez aici în Hamburg – și am 100 de coroane pe an; și pentru a-mi fi bucuria deplină, mi-a dat 25 de coroane în avans, așa încât mi-am putut răscumpăra vioara. Nu este Domnul un Dumnezeu minunat și îndurător? Da, da, oameni buni, fiți siguri de aceasta:

„Cine-n Dumnezeu se-ncrede cu orice chip,
Acela nu construiește pe nisip.”

„Și această cântare frumoasă, domnule, de unde aveți această cântare frumoasă? Doar știu toată cartea de cântări pe dinafară și pe dinăuntru, dar această cântare n-o cunosc. Poate ați compus-o personal?”

„Eu? Ei, da; eu sunt instrumentul, harfa; dar Dumnezeu a atins coardele. „Cine-n Dumnezeu se-ncrede cu orice chip”,

– aceste cuvinte mi-au stat pe inimă ca o sarcină ușoară. Am reflectat la ele iar și iar; și astfel s-au transformat singure într-o cântare; cum? Aceasta nu știu s-o spun. Am început să cânt și să mă rog de bucurie și sufletul meu L-a înălțat pe Domnul și cuvânt cu cuvânt s-a ivit ca apa din izvor. – Destul”, a strigat apoi, „mai ascultați o dată:

Nu te gândi în necazul tău
Că Dumnezeu te-a părăsit;
Că șade-n sânul lui Dumnezeu
Cel care-i mereu fericit.
Dar curând multe s-or schimba
Și-orice lucru un scop va avea.

Pentru Dumnezeu este o joacă
Și-I totuna: El poate deodată,
Pe bogat mic - și sărac să-l facă
Iar pe sărac – mare și bogat.
Dumnezeu este în stare
Și să-nalțe, și să coboare

Cântă, roagă-te, mergi pe calea Lui
Fă-ți partea cu credincioșie,
Te-ncrede-n binecuvântarea Lui
Și-atunci totul nou o să-ți fie.
Pe cel ce-n El nădăjduiește,
Dumnezeu nu-l părăsește.

Când a oprit pentru a doua oară, era așa de emoționat, încât a trebuit să pună violoncelul în colț și mica adunare s-a împrăștiat în tăcere.

Aceasta este istoria uneia dintre cele mai frumoase dintre toate cântările noastre germane – una dintre acelea care conțin cea mai bună predică pentru inimi îngrijorate și descurajate. Doi ani mai târziu, baronul von Rosenkranz i-a obținut secretarului său postul de bibliotecar și arhivar în Weimar; și de acolo a plecat mântuit acasă în al 61-lea an al său. El a scris multe versuri minunate; dar moștenirea propriu-zisă pe care a lăsat-o credincioșilor a fost cântarea pe care a cântat-o în simplitatea inimii lui, când Dumnezeu, după un necaz serios, i-a redat violina iubită, prin care El i-a adus salvare.

8. UN SOLDAT AL ADUNĂRII

„Domnule colonel”, a spus un căpitan al regimentului francez 37 de linie, „pușcașul Oswald iar dorește un concediu de 24 de ore.”

„Pentru ce?” a întrebat colonelul supărat.

„Vrea să călătorească iar la Paris, la adunarea creștină”, a fost răspunsul.

„Așa? – Nu se poate! Spuneți-i băiatului că va înnebuni dacă va continua așa și că va primi de trei ori câte 24 de ore arest de îndată ce vrea iar la Paris. Și cu asta basta!”

Aceasta se petrecea acum vreo 30 de ani în cazarma de infanterie din Rouen. Dar pușcașul Oswald era unul dintre cei mai buni soldați ai regimentului; niciodată n-a trebuit să fie pedepsit. Numai un cusur avea, spunea căpitanul lui, era evlavios. Înainte fusese un om vesel, voios, fiecare îl plăcea. Dar de un an și jumătate își vedea liniștit de drumul lui, nu mai

glumea și nu se mai zbuguia. Bucuria și-a găsit-o în Biblie și în lucrurile dumnezeiești și în adunări și în relația cu „evlavioșii”. De aceea și ajunsese de batjocura camarazilor lui.

Cum se ajunsese aici? La Paris, unde a fost mai înainte în garnizoană, a cunoscut un bărbat care i-a arătat că nu este suficient ca în ochii atotvăzătorii ai lui **Dumnezeu** să fii cotate ca băiat vesel și bun. El trebuia să-I dăruiască lui Dumnezeu, care voia să-l răscumpere din păcat, inima lui, **toată inima** lui și nu numai să poarte cu cinste vestonul albastru și pantalonii roșii, ci să aibă prin Isus haina neprihănirii divine și abia atunci va fi copilul și moștenitorul lui Dumnezeu. Oswald și-a luat noua viață așa în serios, încât marea schimbare a fost observată de camarazi și de ofițeri. De multe ori revărsau peste el batjocură rea și tachinări și curând nu se mai spunea decât „sfântul Oswald”. Întâi s-a plâns ofițerilor; n-a ajutat la nimic. Se apăra zadarnic. Apoi a devenit tăcut, își purta răbdător soarta și-și plângea suferința Domnului din cer și câtorva prieteni cu aceleași concepții din oraș și ei îl îmbărbătau cu dragostea lor. Dar regimentul a venit de la Paris la Rouen. La început, Oswald avea voie câteodată să meargă cu trenul la Paris; dar când ofițerii și-au dat seama cu ce scop, permisia i se dădea doar fără plăcere.

În după-amiaza aceleași zile, când rugămintea lui a fost refuzată, Oswald stătea la o fereastră din cazarmă și era trist. Dar apoi a vorbit în inima lui cu Dumnezeu și s-a liniștit. Ba chiar tocmai citise din Testamentul lui citatul din capitoul 8 al Epistolei către Romani: „Știm că toate lucrurile lucrează împreună spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu.” Atunci i-a strigat una din santinelele de jos: „Sfinte Oswald, aici este un om la poartă și cere o bucată de pâine. Doar îi vei aduce una!”

Când Oswald a privit în jos, într-adevăr stătea un om cam zdrențăros la gratii, care cerea implorator pomană. Soldatul a tăiat o bucată consistentă de pâine cazonă, a coborât și i-a dat-o sărmanului printre gratii.

„Să-ți răsplătească Dumnezeu de o mie de ori!” a strigat cerșetorul în germană. Aceasta i-a amintit lui Oswald de casa părintească, pentru că el este alsacian și a întrebat: „De unde sunteți?”

„De la Pădurea Neagră.”

„Așa – și eu sunt din Strasbourg.”

„Ah, am fost și eu pe acolo deja, doar nu este așa de departe până acolo.”

„Da; și cum ați ajuns aici la Rouen?”

„Aceasta ar fi o istorie lungă, dacă ar trebui să vi-o povestesc.”

„Păi, nu acum, dar după mâncare am voie să ies la dumneavoastră. Așteptați între timp.”

Așa s-a întâmplat și apoi, când a venit soldatul și cel de la Pădurea Neagră a putut să-i povestească totul în germana lui alsacianului, atunci problema a sunat, desigur, destul de tristă; căci sărmanul om emigrase cu nevastă și copii. În drum spre Havre i-a furat cineva toți banii și acum nu mai avea nimic pentru trecerea dincolo. Acum a lăsat nevasta și copiii în Havre și a călătorit mai departe cu câțiva guldeni la Pădurea Neagră, unde avea un văr bogat, căruia i s-a plâns de nenorocirea lui. Dar acesta avea o piatră acolo unde alții au inima și astfel omul de la Pădurea Neagră a fost nevoit să-și croiască iar drum spre Havre, pe jos, cerșind, și drumul l-a dus și prin Rouen.

În timp ce omul de la Pădurea Neagră povestea sincer și printre multe lacrimi, în mijlocul țării complet străine, semi-compatriotului său despre nenorocirea lui și a adăugat că azi dimineață fusese aproape de disperare din cauza necazului și a foamei, dar că acum Dumnezeu i-a trimis un înger în uniformă – pe soldat l-a apucat un sentiment puternic și s-a gândit: aici trebuie să ajuți. Deci a băgat mâna într-un buzunărel ascuns și a scos 20 de franci pe care îi economisise pentru călătoria acasă. Când se îndreptau spre o ospătărie, Oswald a observat că omul umbla literalmente - într-adevăr, nu pe pământ german – dar pe pământ francez și i-a cumpărat o pereche de pantofi ca lumea. Omul a mulțumit din inimă. Dar soldatul a observat și ce îngrijorător arătau haina și pantalonii emigrantului. Și deoarece

tocmai treceau pe lângă un târg de vechituri, hainele vechi au fost schimbate cu altele mai bune și în sfârșit, soldatul și-a încununat opera prin aceea că i-a mai cumpărat o pălărie abonatului său. Acum mai rămăseseră doar trei franci. Deci Oswald a mers cu omul la „Steaua de aur” și i-a spus hangiței: „Aici sunt trei franci; dați-i omului de ei o cină, un loc de dormit la noapte și micul dejun.” Și când soldatul a văzut ce destoinic s-a apucat omul de cina lui și ce bine îi făceau o supă caldă și o bucățică de carne sărmanului stomac, s-a întors mulțumit în cazarma lui.

În dimineața următoare, amabila cârciumăreasă de la „Steaua de aur” a venit la vecinul ei, un bărbat înstărit: „Ah, domnule Goetz, sunt în mare impas. Aseară a venit la mine un soldat cu un bărbat care nu înțelege nici un cuvânt franțuzește; cred că este un german; vrea o lămurire și aici ați putea dumneavoastră să slujiți de tălmaci.” „Cu multă plăcere”, a spus vecinul, care în rest nu avea multe de făcut. Emigrantul se plimba în dus și-ntors prin camera hanului, dar s-a oprit ca vrăjit când vecinul i s-a adresat: „O frumoasă bună dimineață, compatriotule!”

„Ah, ce bucuros sunt că cineva vorbește iar germana. Probabil și dumneavoastră sunteți german?”

„Desigur, dar unde vreți să mergeți?”

„La Havre, unde am nevastă și copii.”

„Așa? Și care este meșteșugul dumneavoastră?”

„Fac ceasuri de Pădurea Neagră.”

„Ah, atunci sunteți probabil chiar din Pădurea Neagră?”

„Desigur, din H., din Kinzigthal.”

„Cum, sunteți din H.?” Dar cum vă numiți?”

„Joseph Goetz.”

„Este posibil!? N-a avut tatăl dumneavoastră un frate care a plecat în străinătate?”

„Desigur, pe când mai eram un băiețel, acum 25 de ani, stăteam uneori în odaia lui și mă uitam la el când meșterea la ceasurile lui. Dar deodată s-a săturat de viața de la Pădurea Neagră; și-a luat rămas-bun de la noi, s-a dus la Strasbourg și de acolo mai departe; a mai scris de câteva ori, apoi n-am mai auzit nimic despre el.”

„Dar Seppi, nu-l mai cunoști pe unchiul tău, Ludwig?”

„Cum”, a strigat sărmanul om, „este posibil?” Și acum cei doi bărbați s-au îmbrățișat unul pe celălalt și au vărsat lacrimi de bucurie, iar emigrantul a exclamat: ”O, Dumnezeule minunat! Este adevărat: când necazul este cel mai mare, Tu ești cel mai aproape!”

Cârciumăreasa de la „Steaua de aur” și oamenii ei n-au înțeles deloc ce se petrece, până nu i-a lămurit vecinul.

Deci, Ludwig Goetz plecase în străinătate ca ceasornicar, și-a câștigat o mică avere prin hărnicie loială sub binecuvântarea lui Dumnezeu, s-a stabilit în Rouen ca acasă și a înființat o mare afacere. Când a auzit acum despre necazul nepotului său, a exclamat: „Seppi, America ta să-ți prospere acum în Rouen! Îți dau bani să-ți aduci din Havre nevasta și copiii și apoi vii la mine. Munca și pâinea nu-ți vor lipsi.”

Dar în ziua următoare la cazarmă a venit deodată ordinul: gata pentru trecerea în revistă, la ora 9 în mare ținută! Soldații regimentului 37 nu-și puteau deloc imagina ce să însemne dintr-odată acest ordin. Dar când trupele stăteau sub arme, colonelul a călărit în fața frontului, a pus să se facă un careu deschis, a scos un ziar și a spus cu voce emoționată, dar fermă: „Soldați, am să vă comunic ceva care face onoare regimentului nostru.” Și acum a citit tare povestea emigrantului și a soldatului, pe care fabricantul de ceasuri, Ludwig Goetz, a pus-o să fie publicată în ziar. Din păcate nu cunoștea numele soldatului. „Și acum”, a continuat colonelul, „cer să pășească în față bravul soldat care a făcut această faptă nobilă.”

Nici un bărbat n-a pășit în față; dar toți se uitau la Oswald, care rămăsese în rând, palid, cu inima cât un purice.

„Pușcaș Oswald”, a strigat colonelul, „tu și nimeni altul n-a făcut lucrul acesta. Pășește în față! Inima mea nu se înșeală – nu-i așa?”

„Eu sunt, domnule colonel”, a spus Oswald liniștit și modest.

„Vino și dă-mi mâna, bărbat de treabă, brav. De azi înainte primești permisie la Paris de câte ori vrei” – și colonelul i-a scuturat soldatului mâna cordial.

Această zi a rămas de neuitat soldaților din regimentul 37. Acum Oswald era stimat de toți și nimeni nu-și mai permitea o vorbă de batjocură împotriva credinței lui creștine. Acum era numit „inima sinceră”; și când după câteva luni a primit retragerea și a părăsit Rouen, în regiment a fost o mâhnire generală și câte un războinic bărbos își ștergea pe furiș câte o lacrimă din ochi la ultima strângere de mână. Dar și în oraș au curs lacrimi; căci Oswald îi devenise foarte drag ceasornicarului Joseph Goetz și conta pe drept ca întemeietor al fericirii sale vremelnice și, sperăm, și a fericirii sale veșnice; căci Oswald i-a mărturisit și lui **necesitatea pocăinței spre mântuire și a credinței vii în Domnul Isus Hristos.**

Oswald încă trăiește și mărturisește până astăzi cu vorba și cu fapta convingerea inimii lui.

9. SALVAT DE LA MOARTE

„Era anul 1831”, așa ne-a povestit preotul Ludwig din Davos, un devotat slujitor al Domnului, care deja de mulți ani intrase în odihnă,³ „încă trăiam necăsătorit în F. Într-o seară tocmai voiam să mă bag în pat și începusem să mă dezbrac, când m-a cuprins deodată o neliniște inexplicabilă, ca și când n-aș fi avut dreptul să fac lucrul acesta. „Ce să fie?” m-am gândit, „doar n-ai omis nici un drum obligatoriu. În comunitate nu este momentan nimeni bolnav, la care ar trebui să mă duc și toate celelalte doar le-am rezolvat.” Și cu acestea m-am liniștit și am vrut să continui a mă dezbrăca. Am dat jos haina și vesta, când m-a cuprins o spaimă de nedescris și când am vrut să continui să mă dezbrac, a crescut în așa măsură, încât bătăile inimii au devenit violente, așa că a trebuit să mă așez. „Dar aceasta este foarte ciudat!” m-am gândit. „Oare ce să fie? Doamne, este poate un semn de la tine, că mai ai nevoie astăzi de serviciul meu? Atunci sunt pregătit să-l urmez.” Și cu acestea, am îmbrăcat din nou vesta și haina și pe când făceam aceasta, teama și strângerea de inimă s-au îndepărtat de mine și am avut sentimentul liniștitor ca și când un om ar fi găsit drumul bun. Apoi mi-am mai luat pălăria și bastonul pentru a ieși, dar neștiind deloc încotro. „Dacă vrei să mă folosești, Doamne, atunci călăuzește-mi chiar Tu pașii”, m-am rugat eu, „căci nu știu absolut deloc încotro să-i îndrept acum.”

Sora mea, cu care locuiam, m-a auzit umblând seara așa de târziu, era după ora 11 și m-a întrebat ce mai voiam. „Trebuie să mai ies o dată”, am spus eu. „Dar unde?” „Da, aceasta nici eu n-o știu: dar sunt sigur că mai trebuie să ies o dată.” – „Ei, aș!” a spus sora mea, „stai liniștit acasă; la ora aceasta târzie doar dorm toți în sat; și dacă nici tu nu știi încotro trebuie să te duci, n-are nici un sens și nici o noimă să ieși acum în loc să te bagi în pat.” „Ba da, ba da, nu mă reține mai mult”, i-am mai strigat, „trebuie să plec.” Și cu acestea am ieșit pe ușa biroului meu, afară. Cum am ajuns afară, am avut sentimentul că sunt pe drumul cel bun, totuși încă nu știam în ce direcție s-o iau. M-am rugat lui Dumnezeu să-mi călăuzească El pașii și în timp ce mă rugam am mers mai departe, fără să mă mai gândesc. După ce am mers așa o bucată de drum, am zărit, printr-un drum care duce la poartă, o licărire slabă de lumină care venea dintr-o locuință situată în curte. Abia zărisem această luminiță, că m-a străbătut convingerea fermă: „aceasta-i” – și fără să mai oscilez și să mai ezit, m-am îndreptat spre aceasta. Știam că acolo locuia o văduvă săracă, dar de ce nevoie ar putea avea de la mine, îmi

³ Mai multe despre acest om al lui Dumnezeu sunt scrise în lucrarea „Domnul vede” (editura librăriei misionare)

era absolut neclar; dar am observat că la această oră târzie la ea încă era lumină. Când am ajuns la ușă, am bătut și dinăuntru a răsunat strigătul cu glas pătrunzător: „Cine bate? Dumnezeu sau diavolul?” – „Nici Dumnezeu, nici diavolul!” am răspuns eu și în același timp am împins ușa, deschizând-o, - „dar sunt aici ca slujitor al lui Dumnezeu.”

Și ce am văzut acolo? Femeia se suise pe un scaun; de un cârlig solid din tavanul scund al camerei era legată o funie, iar ea tocmai era pe cale să bage capul în laț pentru a se spânzura. „Ce vreți să faceți acolo sus?” am strigat eu cu ton sever; „coborâți imediat de pe scaun și luați funia de acolo.” – „Domnule părinte, lăsați-mă în pace; sunt o persoană pierdută; nimic n-ajută; sunt blestemată și pierdută.” – „Da, sunteți; osândită și pierdută în păcatele dumneavoastră; dar stau aici ca slujitor și mesager al Dumnezeului preafnalt, care m-a trimis la dumneavoastră chiar acum, ca sufletul dumneavoastră, pentru care El Și-a vărsat sângele pe cruce, să nu meargă la pierzare pe veci. Acum executați-vă imediat și dați-vă jos de pe scaun.” S-a supus mecanic cuvintelor mele. Apoi i-am vorbit și la început am băgat-o în răcori și după ce și-a vărsat înaintea mea toată povara conștiinței, am îngenuncheat și m-am rugat cu voce tare cerând îndurare pentru acest suflet, pe care Dumnezeu voia să-l smulgă așa de vizibil din pierzare. Am mai vorbit cu ea mult timp, iar când am părăsit-o, puteam fi sigur că nu va relua încercarea de sinucidere; dar sufletul ei încă nu găsise pace în conștientizarea de a fi acceptată de Dumnezeu prin har, de dragul lui Hristos. Totuși, când am vizitat-o în ziua următoare, mi-a spus că acum știe și crede că Dumnezeu a primit-o și că toate păcatele ei sunt iertate și spălate în sângele lui Hristos, Mântuitorul ei. Sărmanul ei suflet găsise pace.”

„Da”, a spus credinciosul slujitor al Domnului în încheiere și și-a împreunat mâinile, „orice suflet este considerat scump înaintea Domnului. El pune totul în joc pentru a nu-l pierde – doar a plătit un preț de răscumpărare așa de mare pentru el.” –

10 O ZI A SURPRIZELOR

Richard Weaver⁴, un predicator al evanghelie cu siguranță bine cunoscut multor cititori, care a lucrat mulți ani ca simplu miner într-o mină de cărbuni din Anglia, dar care după convertirea lui a fost chemat de Domnul și Mântuitorul lui să propovăduiască oamenilor scumpa Lui Evanghelie, ceea ce a și făcut cu mare devotament, cu deosebită binecuvântare și excepțional succes. Domnul l-a călăuzit adesea minunat pe credinciosul și simplul Lui slujitor, așa că noi putem include foarte potrivit câteva din experiențele lui în cârticica noastră despre minunatele călăuziri ale lui Dumnezeu.⁵ Să ascultăm ce ne-a povestit însuși Weaver despre o zi din viața lui:

Îmi amintesc de o zi care într-adevăr poate fi numită „o zi a surprizelor”, când eram foarte flămânzi, căci de 36 de ore nu aveam nimic de mâncare. Primisem o invitație să mă duc la Londra pentru a ține acolo adunări; dar eu nu puteam nici să-mi iau un bilet pentru mine, nici să cumpăr alimente pentru ai mei. Ne-am așezat toți la masă; soția mea l-a luat pe mezin în poală, iar eu am luat Biblia și am citit tare câteva versete din ea; apoi am îngenuncheat ca să mă rog. Dar apoi a venit băiatul meu cel mic, mi-a cuprins brațul și a spus: „Tată, nu te ruga mereu; uite ce tare flămând sunt! Dă-mi ceva să mănânc! Poți să te rogi după aceea; dar acum îmi este așa de foame!” El s-a întors apoi spre mamă și a rugat-o plângând: „Mamă, spune-i tatei să nu se mai roage; mai bine să mâncăm acum; mi-e foame așa de tare!” – Apoi a venit iar la mine și și-a pus capul lângă al meu. Simțeam cum îi curgeau lacrimile pe obraji – voi simți aceste lacrimi până în ultimul ceas al vieții mele. Ce altceva puteam să fac în această

⁴ Se pronunță Viver; s-a născut în 1827 în Asterley, în Shrewsbury.

⁵ Preluat din caietul „O zi a surprizelor”, editura tipografiei St. Johannis, Dinglingen, (cu portretul lui Weaver).

situație strâmtorată, decât să mă rog mai departe și să aștept ascultarea rugăciunilor, după ce am pus lui Dumnezeu tot necazul nostru la inima Lui.

Deodată a bătut cineva la ușă. M-am ridicat de pe genunchi și am deschis. A intrat poștașul și mi-a înmănat o scrisoare recomandată. Am confirmat primirea, am deschis scrisoarea și am găsit înăuntru o bancnotă de cinci lire (100 mărci), pe care mi-a trimis-o un prieten necunoscut. O, cum l-am mulțumit credinciosului, minunatului nostru Dumnezeu, care nu Și-a întors de la noi ochii de Tată și a preschimbat necazul nostru în bucurie. Acum aveau ai mei pâine și eu bani de drum ca să călătoresc la Londra.

Ajuns în gara din Rain-Hill, am aflat că trenul personal tocmai plecase, iar eu eram nevoit să-mi cumpăr un bilet de clasa a doua pentru a merge cu trenul rapid. La urcarea în vagon am găsit acolo un domn mai în vârstă, care părea să se bucure că are companie în călătorie și curând a început o discuție politică. După un scurt schimb de păreri, i-am făcut tovarășului meu de călătorie propunerea să alegem un alt subiect pentru conversația noastră. S-a declarat prietenos de acord cu aceasta și m-a întrebat cam ce m-ar interesa. – „Să vorbim împreună despre dragostea lui Dumnezeu”; am răspuns, în timp ce stăruiam tăcut în inimă către Dumnezeu ca să ne binecuvânteze. Și-a împăturit imediat ziarul, și-a scos pălăria și a spus pe jumătate uimit: „Ce știți despre dragostea lui Dumnezeu? Îl cunoașteți pe Dumnezeu?” „Da, puțin”, am răspuns eu, „știu că Dumnezeu mă iubește atât de mult, încât L-a dat pe singurul Lui Fiu pentru mine, ca eu să fiu scăpat de păcatele mele și mântuit.” – „Mulțumesc lui Dumnezeu!” a exclamat tovarășul meu bucuros și apoi am povestit împreună tot felul de lucruri pe care le știam despre această dragoste.

Apoi, când l-am făcut atent că acum suntem aici, în vagonul de cale ferată, nederanjați și că ne putem ruga, a fost întru totul de părere cu mine. Am îngenuncheat, eu m-am rugat și apoi s-a rugat și el; după aceea m-am rugat eu din nou și în cele din urmă am cântat câteva strofe.

După o scurtă pauză tăcută, a dorit să știe cum mă numesc. I-am spus numele meu. Atunci a trecut o rază de bucurie peste fața lui; a băgat repede mâna în buzunar și a scos o pungă de bani foarte plină, pe care mi-a oferit-o cu cuvintele: „Dumnezeu să vă binecuvânteze; vă rog, luați aceasta!” – Dar fără să știu cine era dătătorul și de ce voia să-mi dăruiască așa de mult, nu puteam să iau punga cu bani. Atunci omul m-a întrebat: „Vă mai amintiți că odată, în teatrul din Liverpool ați ținut adunări religioase publice?” „Desigur”, am răspuns eu, îmi amintesc de acea vreme foarte bine.” –

Atunci el mi-a povestit foarte emoționat:

„Am un fiu care tocmai atunci îmi făcea multe griji. El ajunsese într-un anturaj rău și curând a decăzut și a devenit unul dintre cei mai depravați tineri. Singurul lui gând era să-și facă rost de bani, ca să poată să bea și să joace mai departe, iar noi eram permanent înșelați și furați de el. Într-o seară i-a venit în minte să meargă la teatrul în care dumneavoastră predicați, ca să audă totuși odată ce lucruri noi știți. El s-a dus, s-a trezit, s-a convertit și a devenit un om nou în Hristos Isus. De atunci își duce viața în lumina lui Dumnezeu, la care s-a întors din inimă și acum este cea mai mare bucurie și mângâiere a noastră. Vedeți dumneavoastră, această pungă cu bani este deja de o anumită vreme în buzunarul meu și am așteptat numai o ocazie să vi-o pot înmâna personal. Luați banii; este jertfa mea de mulțumire pe care vreau s-o plătesc Domnului, Dumnezeului meu pentru toate lucrurile mari pe care El le-a făcut pentru fiul meu și pentru noi toți.” –

Emoționat și recunoscător am acceptat darul ca pe o dovadă îndoită a bunătății și milostivirii Dumnezeului meu.

Dar aceasta n-a fost ultima surpriză pe care avea să mi-o aducă această zi memorabilă.

Am fost rugat să predic în Green-Lane dacă voi călători la Londra. Pentru a-mi ține promisiunea, am coborât în Stafford și am luat trenul spre Wolverhampton. În compartimentul vagonului în care am intrat, am găsit doi marinari și o doamnă îmbrăcată cuviincios. Cei doi

tineri discutau foarte aprins unul cu celălalt și după felul marinarilor, abuzau foarte des de Numele sfânt al lui Dumnezeu.

Împotriva acestui păcat groaznic trebuia să depun o mărturie. De aceea m-am întors către unul dintre înjurători cu cuvintele: „Permiteți-mi o rugămintă, prietene: aveți bunătatea să nu-L mai jigniți pe Tatăl meu!” – „Îl jignesc eu pe tatăl dumneavoastră?” a strigat el, „În toată viața mea eu încă n-am rostit nici un cuvânt despre tatăl dumneavoastră; de fapt, eu nici nu-l cunosc! Sau poate îl cunoști tu, John?” – Camaradul lui a dat răsând din cap și a spus: „Oare de unde să-l și cunosc?” – „Aceasta este într-adevăr trist pentru dumneavoastră”, am continuat eu; „dar vă spun, dacă L-ați cunoaște pe Tatăl meu, L-ați iubi. Vă rog acum să nu-L mai întristați.” – În timp ce spuneam acestea, i-am luat mâna. L-am privit adânc în ochi și i-am povestit despre dragostea lui Dumnezeu. După ce el și tovarășul lui au ascultat tăcuți o vreme, el a spus melancolic: „Mama mea m-a iubit foarte mult pe când mai trăia, uneori vorbea cu mine într-un fel asemănător cu al dumneavoastră. Acum o jumătate de an am aflat că zace bolnavă de moarte și m-am grăbit la ea. Înainte să moară mi-a mai pus mâna pe creștet și L-a rugat pe Dumnezeu să mă binecuvânteze. Ah, de-aș putea muri și eu cândva așa de bucuros!” – După ce a privit o vreme profund emoționat afară pe fereastră, m-a întrebat: „Chiar credeți că Dumnezeu va mai salva un păcătos așa de mare cum sunt eu?” – „Să-L întrebăm”, am spus eu, am îngenuncheat în vagon și cei doi marinari au făcut-o și ei. Am strigat către Dumnezeu până când El a coborât în inima lor credința în dragostea Lui de Tată și sufletele lor s-au umplut de pocăință sinceră și căință.

Dumnezeu mi-a ascultat rugăciunile pentru tinerii marinari și i-a mântuit pe amândoi și i-a menținut până astăzi pe căile Lui. Lui I-a plăcut să-l cheme pe unul în slujba misionară și acum poate să depună mărturie despre Isus afară, printre păgâni.

Când am părăsit trenul în Wolverhampton, m-a urmat doamna care fusese și ea în vagon și m-a întrebat sfioasă dacă nu sunt Richard Weaver. I-am spus că da și ea a continuat: „Am bănuț că dumneavoastră trebuie să fiți când v-am auzit vorbind cu marinarii despre dragostea lui Dumnezeu și rugându-vă cu ei. Ah, mai știți când ați predicat acum un an în P...?” – „Desigur”, am răspuns eu.

„Domnul să vă binecuvânteze”, a spus doamna în timp ce-mi strângea mâna. Mergând mai departe, mi-a istorisit povestea ei:

„Când ați predicat atunci în P..., eram nespus de nefericită și așa de săracă, încât trebuia să dorm cu copiii mei pe paie goale și pentru sărăcuții de ei nu mai era nimic de mâncare. Soțul meu era în închisoare, iar după eliberarea lui s-a întors într-o asemenea stare, încât semăna mai degrabă cu un diavol decât cu un om. Dar imediat la intrarea în locuință a zărit un afiș care purta numele dumneavoastră. El și-a spus: „Acesta trebuie să fie același Weaver care a lucrat cu mine în mină; vreau să mă duc acolo și să-l ascult.” – Aveați ca text: „A venit Învățătorul și te cheamă” (Ioan 11,28). Soțul meu a fost vizibil impresionat în adunare.

În acea seară stăteam tremurând de frică în bucătărie. La întoarcerea lui nu se afla decât o bucațică mică de lumânare în lampă. El m-a întrebat: „Unde sunt copiii?” I-am răspuns: „S-au dus la culcare.” „Adu-i”, a răspuns el. L-am pus jos pe sugar, pe care-l țineam în brațe și m-am dus sus. Nu mă gândeam la nimic altceva, decât că ne va duce într-un loc mai sigur, pentru a ne ascunde de poliție.

Am îngenuncheat lângă copiii mei care dormeau și L-am rugat pe Domnul să-i ocrotească; apoi i-am trezit și i-am dus jos. Spre marea mea uimire, soțul meu a luat-o în brațe pe fata cea mare, a sărutat-o și a spus: „Micuța mea copilă, Domnul ți l-a dăruit în seara aceasta pe tatăl tău!” Apoi a luat-o pe cea de a doua fiică, pe băiat și pe cea mai mică și le-a arătat și lor dragostea lui în același mod delicat. Stăteam acolo și credeam că visez. Dar apoi am simțit deodată cum soțul meu m-a luat de după gât și m-a sărutat și mi-a spus: „Scumpa mea soție, Domnul Isus ți l-a dăruit în seara aceasta din nou pe soțul tău!” O, domnule Weaver, ce a fost aceasta pentru inima mea torturată! „Scumpa mea soție!” De paisprezece ani n-am mai auzit

asemenea cuvinte. Cum vă pot mulțumi pentru ceea ce ați vorbit în acea seară? Dumnezeu să vă binecuvânteze din belșug!”

Când am putut să mă retrag în liniște în seara acelei ‚zile a surprizelor’, așa a povestit Richard Weaver mai departe, și atunci toată bunătatea și credințioșia Dumnezeului meu și faptele Lui minunate pe care m-a făcut să le trăiesc astăzi au mai trecut o dată prin fața sufletului meu, o, cum am fost atunci umplut din nou cu curaj și cu putere, să mă las în seama Lui pentru totdeauna, total și fără condiții, ca El să mă întrebuițeze ca unealtă a Sa și să mă folosească după plăcerea Sa, spre cinstea Lui. Dar ce fericiți ar fi oamenii dacă toți L-ar iubi și toți s-ar lăsa călăuziți de El!

&

Ca o continuare plăcută a ‚zilei surprizelor’, vrem să mai adăugăm că în ziua următoare, când Richard Weaver tocmai stătea cu Biblia în față, a venit la el fostul lui coleg cu toată familia lui. El a prins profund emoționat mâinile lui Weaver și a spus: ‚Dumnezeu să te binecuvânteze, Richard! Eu sunt bărbatul despre care soția mea ți-a povestit ieri pe stradă.”

Stăteau aici în fața lui, cu fețele lor prietenoase, bine îmbrăcați și spălați curat și toți așa de proaspeți și voioși! Se vedea pe ei că erau fericiți și nu duceau nici o lipsă și se simțea ceva din pacea lui Dumnezeu care locuia în inimile lor.

A fost o întâlnire minunată, pe care au putut s-o savureze împreună și s-au bucurat toți de marea dragoste, îndurare și credințioșie a Dumnezeului și Mântuitorului lor.

11. INVENTAREA ACULUI DE SIGURANȚĂ

„A fost făcută o comandă mare; trebuie să cer ca mâine toți să fie la locul lor; de data aceasta trebuie să se lucreze duminică.”

Așa a vorbit conducătorul atelierului unei mari fabrici de ace sâmbătă seara muncitorilor. Altă dată toate focurile se stingeau temporar; de data aceasta cuptoarele au fost doar închise prin înșurubare. Plini de necaz, tehnicienii și muncitorii și-au șters sudoarea de pe frunte și au privit mânioși în jurul lor. „Șase zile să lucrezi”, fusese până acum acest principiu, acum mai trebuie să piardă și ziua de odihnă.

Printre muncitori era unul pe nume Hoyte, care era cunoscut ca destoinic și harnic, dar la fel de bine și pentru evlaviea lui. El voia să serbeze prima zi a săptămânii ca pe ‚ziua Domnului” și nu voia să lase să i se ia binecuvântarea zilei de odihnă.

Când doamna Hoyte mergea cu soțul în acea duminică dimineață să se adune cu credințioșii, era profund mâhnită, căci trebuia să se gândească la marea nenorocire care le stătea înaintea. Și într-adevăr, în ziua următoare el a fost concediat pentru că lipsise duminică.

Să fii în căutare de lucru și să nu ai adevărînte, poate să existe un caz mai fără perspectivă? Tânăra pereche a început să sărăcească, până când au numit ‚al lor” numai o cămăruță de mansardă. Și acolo, în sărăcie, le-a fost dăruită o comoară: primul lor copil; a fost născut sub căpriori.

„Oare de ce plânge într-una?” a spus într-o zi tânărul tată, în timp ce îl legăna zadarnic încoace și încolo pe brațe. „Nu reușesc să-l liniștesc.”

„Nu mă miră”, a răspuns Maria, care arăta palidă și slăbită. „Nu am decât câteva cărpe sărace pentru copilul nostru și trebuie să le prind laolaltă cu bolduri; obiectele acelea dezgustătoare îl înțepă.”

A dezbrăcat repede copilul și a găsit imediat lucrul mic, ascuțit, care îl chinase atât; ea a liniștit sugarul și apoi a spus: „Este totuși o soartă îngrozitoare; m-am gândit de atâtea ori, ce fermecător și plăcut ar fi arătat micuțul nostru în hăinuța lui și am avut, de altfel, încă tot felul de planuri. Și acum? Oare ce se va alege de noi? Eu nu știu. N-ai putea ...? N-ar fi mai bine

dacă tu ...?” Dar n-a îndrăznit să-i ceară bărbatului ei să se ducă la muncă în ziua Domnului, dar el a înțeles. „Dragă nevastă, nu este vina mea. Nu avem voie ca creștini să lăsăm să ni se răpească ziua Domnului. Ea este și rămâne **ziua Domnului**; și-mi lipsește curajul să acționez împotriva.” În timp ce vorbea așa, avea o bucată de sârmă în mână și o sucea și o învârtea între degete încoace și încolo. Ea provenea din fabrică, de la un pachet de cablu metalic și era ascuțită la un capăt. Apoi a îndoit-o la mijloc în formă de inel, a format la capătul bont o buclă și a lăsat capătul ascuțit să sară în aceasta din urmă. „Iată, Marie”, a spus el după o vreme și i-a întins obiectul nou, „folosește lucrul acesta! El nu-l va înțepta pe micuț.”

Doamna Hoyte l-a încercat pe loc și a fost foarte încântată de el. „Ce îndemânatic ești, Jakob, tocmai așa ceva îmi trebuia.” Curând după aceea Hoyte s-a sculat încet și trist, și-a luat pălăria și a spus: „Nu pot deloc să pierd timpul; vreau să mă mai duc o dată după lucru, dar dacă și de data aceasta este zadarnic, renunț.”

Și a fost iarăși zadarnic, s-a întors acasă distrus de tot. Aici și-a găsit soția ocupată cu o bucată de sârmă și l-a privit curioasă când a intrat șovăind. „Jakob”, a strigat ea, „cred că ți-ai făurit fericirea! Există cu siguranță sute de mame care s-au necăjit deja ca și mine, din cauza înțepăturilor boldurilor. N-ai putea să vinzi această idee?”

Va să zică Jakob Hoyte a fabricat astăzi la prânz primul ac de siguranță. Fața lui a căpătat o expresie strălucitoare. „Într-adevăr, Maria, ai dreptate. Dacă vrea Dumnezeu, scăpăm de necaz. Da, cred că se poate face ceva din aceasta.”

„Pe oricine Mă va mărturisi înaintea oamenilor, îl voi mărturisi și Eu”, a spus Domnul. El o mai spune și astăzi. Acea descoperire trebuie să furnizeze dovada că făgăduințele Lui au valabilitate pentru toate timpurile. Bărbatul care n-a vrut să lase să i se răpească ziua Domnului, și-a făurit fericirea. El și-a luat un brevet pentru invenția lui și l-a vândut pe o sumă mare de bani unui fabricant întreprinzător. În ziua de astăzi acele de siguranță sunt produse cu tonele, iar urmașii inventatorului au de-a dreptul un venit princiar din ele. „Tu ai avut de fapt ideea”, este auzit câteodată Hoyte spunând soției lui. „Absurd, Jakob”, răspunde ea atunci veselă. „Capului tău deștept și degetelor tale pricepute le datorăm totul.” „Nu, Maria, binecuvântării lui Dumnezeu îi datorăm aceasta; Lui Îi vom lăsa cinstea. El a făcut așa și ne-a condus atât de minunat.”

12. CEASORNICARUL CĂLĂTOR

Într-o zi mi-a povestit ceasornicarul călător englez, Friedrich Knight, a cărui poveste de convertire este la fel de interesantă ca el însuși, următoarea întâmplare din viața lui:

„În una din călătoriile mele din loc în loc pentru a repara ceasuri, am observat în grandiosul vestibul al unei frumoase vile de la țară, un splendid ceas franțuzesc, care stătea nemișcat și mut acolo. După ce am pus iar în ordine și am făcut să meargă o altă pendulă veche, mare, o moștenire de familie, am întrebat dacă am voie să văd și de ceasul franțuzesc. „O, desigur”, a spus doamna casei încet, „dar n-are rost; veți încerca zadarnic să-l faceți să meargă; nu mai poate fi reparat. Acest ceas are povestea lui. El este deja de mulți ani în familia noastră și a fost adus aici de bunicul meu, din Paris. Dar în total n-a mers încă nici o oră de când îl avem aici. „Poate este puțin în toane proaste”, am spus eu, „sau poate îi este dor de acasă. Totuși, cred că-l pot face să meargă.” „Toți ceasornicarii spun așa”; a zis doamna, „dar vă permit cu plăcere să vă uitați la el. Atunci va fi umblat la ceas un meșter **în plus**, care n-a reușit să-l repare.” – Mulțumind, am acceptat permisiunea să iau ceasul și l-am luat grijuliu de pe soclul pe care stătea și l-am așezat pe masa așa de grijuliu, ca și când ar fi fost un ou crud. În timp ce deșurubam cadranul, doamna a stat lângă mine și a privit cu atenție până am exclamat: „Ce-i lipsește lucrului acestuia? Pare că nu-i lipsește nimic!” „Așa spun toți”, a exclamat ea râzând,

„dar nici unul nu poate să facă să meargă acest mecanism complicat!” „Ei, stimată doamnă”, am spus eu, „dacă nu repar ceasul, atunci nu doresc pentru timpul și osteneala mea nici o plată, dar tare aş vrea să desfac acest mecanism!” „Bine”, a spus doamna, „dar **dacă** reușiți să puneți ceasul în mișcare, noi, toți cei ai casei, o vom considera aproape o minune; cu toate că”, a adăugat ea încet, „nici unul dintre noi nu crede nici în minuni, nici în Dumnezeu.”

„De aceasta îmi pare foarte rău; atunci pierdeți mult, stimată doamnă, **foarte** mult”, am spus eu serios și în timp ce demontam ceasul, i-am povestit ce lucruri mari a făcut Dumnezeu **pentru mine**. I-am relatat ce nelegiuit am trăit înainte, cum El m-a convertit și de atunci ce minunat m-a călăuzit și m-a condus. Ea stătea în picioare sau jos lângă mine și n-a încercat niciodată să mă contrazică. „Ei”, am spus eu în sfârșit, „am examinat acum fiecare component în parte, le-am curățat și le-am uns. În timp ce montez la loc ceasul, vreau să vă cânt o cântare, căci îmi place întotdeauna să cânt o cântare când montez un ceas. Și îndată ce va începe ceasul să meargă, clopotele lui din clopotniță vor începe să cânte o cântare; și după multe alte lucruri minunate, vor urma ore peste ore, unele după altele; căci acest ceas este o operă artistică și poate foarte multe.” „Da”, a răspuns ea râzând, „așa spun toți ceasornicarii. Am văzut de atâtea ori ceasul demontându-l și montându-l la loc, încât cred că aş putea acum s-o fac chiar eu. Dar încă nimeni n-a cântat o cântare la lucru, de aceea vă voi asculta cu plăcere cântând.” A fost foarte prietenos din partea ei să spună lucrul aceasta, nu-i așa? Da, era într-adevăr o doamnă nobilă. Pe atunci mai aveam o voce bună și cântam mult la muncă. Așa că am cântat una dintre cântările mele preferate: „Patria mea este acolo sus”. Am cântat-o mereu, până ce ultima rotiță și ultimul știft au fost la locul lor și atunci am spus: „Acum vom vedea cum stăm” și am făcut vânt pendulului, dar ceasul nu mergea. Am fost uimit și doamna de lângă mine a trebuit să râdă; dar a spus imediat, ca și când ar fi vrut să mă consoleze: „Mă iertați, nu-i așa, că am râs. Dar toate acestea s-au petrecut deja de atâtea ori, încât nici n-am sperat că vă va reuși lucrarea. Este foarte probabil că nici nu este o lucrare completă; poate lipsesc niște rotițe.” „O, nu”, am strigat eu, „este curat **operă de artă**, făcută să meargă, destinată să meargă și trebuie să meargă!” „Credeți că ceasul a mers vreodată?” – „Nu pot să spun; nu este nimic de văzut la el, dar Îl voi ruga pe Domnul și Mântuitorul meu să-mi arate cum să pun ceasul în mișcare și El mă va asculta.” „O, nu vă dați atâta osteneală cu el”, a spus doamna binevoitoare, în timp ce mă privea sfioasă din lateral, pentru remarca mea că voiam să mă rog; de aceea am spus liniștit: „Nu vă temeți că aş fi puțin ‚pe lângă’, cum se obișnuiește să se spună. Domnul slavei, care m-a răscumpărat, îmi este foarte aproape; și El vrea să fie aproape de **toate** faptele Sale omenești. Lui vreau să mă rog, ca El să-mi arate unde este defectul la ceas. Și El o va face.” „Sunt nerăbdătoare să știu dacă Stăpânul universului, în care credeți și Căruia vreți deci să vă adresați, Se lasă solicitat pentru un asemenea mărunțiș.” „O, stimată doamnă”, am exclamat eu, „nici o vrabie nu cade la pământ fără voia Lui și perii capului nostru, toți sunt numărați.” Apoi am îngenunchea fără a cere scuze și m-am rugat: „Tu, Dumnezeu și Tatăl meu, știu că mă auzi. Tu mi-ai dat dragostea pentru meseria mea. Deja atâția ani mi-ai stat alături în ea și mi-ai dat permanent izbândă din loc în loc, din casă în casă. Acum, o, Dumnezeu și Tată, deoarece m-ai răscumpărat și am devenit copilul Tău, cu atât mai mult îmi vei da minte și înțelepciune, ca Numele **Tău** să fie proslăvit prin mine!” M-am ridicat și i-am spus doamnei: „Vă rog, lăsați ceasul să stea aici până mâine dimineată; eu voi veni atunci și îl voi pune în mișcare.”

Se întunecase aproape când mergeam de-a lungul frumosului drum singuratic dintre câmpuri și inspiram aerul blând de vară. Voioșii cântăreți înaripați lăsau să se audă cântarea lor de seară și chiar și eu trebuia să-L laud pe Dumnezeul care a creat acest pământ și pe mine m-a smuls din stricăciunea care este în lume prin păcat. Atunci gândurile mele s-au întors subit la ceas și am văzut apărând în fața minții mele unele rotițe care aveau de reglat mișcarea, rotițe care probabil că încă nu fuseseră examinate niciodată de la transportul ceasului în

Anglia. „Acum știi; aici este problema!” am strigat eu. M-am întors în locuința mea și am lăudat Numele Lui cel sfânt.

În dimineața următoare m-am dus deja devreme la vilă. Stimata doamnă tocmai stătea pe verandă și scria. Ea m-a salutat prietenos și a venit cu mine în casă, la ceas. Imediat am scos roțițele în cauză și le-am montat corect. Apoi am dat o lovitură pendulului și am ascultat: tic, tac, tic, tac. Da, ceasul a început să meargă și anume, așa de regulat ca și când n-ar fi stat niciodată. Multă vreme am stat amândoi acolo și ascultam tic-tacul fără să spunem un cuvânt. Ceasul a bătut trei sferturi, iar apoi, când ora s-a sfârșit, au bătut, așa cum îi spuseseam doamnei, clopotele din clopotniță. Era o pendulă minunată și la fiecare oră se petrecea ceva interesant. În cele din urmă doamna a spus: „Abia-mi cred ochilor și urechilor. Dacă Domnul v-a ajutat și v-a ascultat rugăciunea, atunci vreau și eu să mă plec înaintea Lui și să cred în El.” Și ea a făcut-o prin harul lui Dumnezeu. Acum vizitez regulat familia de câțiva ani în călătoriile mele, iar doamna, care s-a smerit înaintea lui Dumnezeu cu toată casa ei și a devenit credincioasă în Domnul Isus și îi slujește, mă consideră mereu binevenit și îi mulțumește lui Dumnezeu. Iar când plec, spune: „Dumnezeu să vă binecuvânteze și să vă păzească! El să fie cu Dumneavoastră! Mergeți și mărturisiți-L pe Hristos, Domnul nostru, acolo unde vă conduce și atâta timp cât mai sunteți aici jos!” –

13. UN ACCIDENT FERICIT

A fost mare bucurie într-o reședință seniorială din Staffordshire, când moștenitorul moșiei întinse și a minei de cărbuni care-i aparținea, Leonard Weston, după anii de școală glorioși rămași în urmă, a sosit la mama lui. Ea locuia ca văduvă la fratele ei, la stăpânul frumoasei proprietăți, căruia, ca unui om ospitalier și binevoitor, îi plăcea să aibă mereu anturaj la el. Îndată ce Leonard a sosit, cei mai prestigioși vecini au fost invitați la o vânatoare, iar tânărul s-a dovedit cu această ocazie un călăreț așa de îndrăzneț, încât unchiul lui era foarte mândru de el. Seara s-a organizat o masă mare și un ospăț la care s-a chefuit zdravăn și i s-a strigat tânărului „trăiască!”.

Apoi, în acea seară s-a întâmplat că a fost mult criticat un anume Watson. „Așa un derbedeu de miner, care se crede chemat să se roage și să predice! Chiar i-ați permis să le citească textul oamenilor dumneavoastră?” a întrebat baronul S. – Nu, moșierul n-a permis nimic. – „Dar știți totuși, că mai bine de o duzină de oameni nu mai merg la cârciumă? Că duminica nu mai sunt nici înjurături și nici lupte de cocoși și ce mai face parte în rest din noua sfințenie? Este o totală răsturnare a lucrurilor în fabrică. Derbedeii susțin că au suflete care pot merge la pierzare sau pot fi mântuite; și în dosul tuturor acestor lucruri stă infamul mătă-blândă, Watson.”

Tânărul Leonard a auzit deja de multe ori ocărându-se în legătură cu Whitefield și sfinții lui. Dar așa de aproape de el nu fusese niciodată mișcarea religioasă a acelor zile. El s-a informat insistent despre tot și a aflat deci, că unul dintre mineri, de altminteri un bărbat capabil, liniștitul Watson, a căzut în cursa metodiștilor și s-a lăsat instruit; acesta locuia acum în sat și căuta în cea mai mare taină să-i convertească pe oameni la noua învățătură: s-a mutat într-o colibă părăsită de lângă curtea bisericii și acolo se cântă și se fac rugăciuni în fiecare seară.

Și toate acestea fără a cere permisiunea unchiului său, a moșierului? Aceasta i se părea lui Leonard al nostru o cutezanță, căreia de acum înainte trebuia să i se dea lovitura de grație. Deci s-a sfătuit cu tinerii care erau cunoscuții lui; chiar și unii dintre moșierii și ofițerii pensionari din vecinătate l-au încurajat la o farsă veselă. „Ce s-ar alege de stat și de biserică dacă fiecare novator ar avea voie să facă cu sufletele după capul lui?” S-a hotărât în mare taină că duminică trebuia „măturat”.

Leonard a studiat întâi casa lui Watson, apoi s-a dus la minerii care frecventau cârciuma în fiecare duminică după-amiază și i-a câștigat prin darul unui butoi cu bere. Când s-a întunecat, a venit deodată o ceată de băieți barbari înarmați cu topoare și târnăcoape, cu strigăte înfricoșătoare peste curtea bisericii, au încercuit căsuța singuratică, din care tocmai răsunase un cântec de cor, au năvălit pe fereastră și pe uși și au împrăștiat auditoriul speriat. Dar Watson a fost târât de acolo cu strigăte tari: „În baltă cu fățarnicul! Faceți-i o baie bună, are nevoie de o răcorire.” Leonard stătea cu prietenii lui pe zidul curții bisericii și-i încuraja pe cei beți prin tot felul de glume și șotii.

Era o baltă veche, adâncă, murdară în care voiau să-l arunce pe Watson și el s-a lăsat cu răbdare dus acolo, ca un miel la tăiere. Dar în ultima clipă, când îl înghesuiau printr-o gaură în gard, s-a smuls din mâinile lor cu un efort suprem și a început o cursă de neegalat. Bețivii au rămas curând în urmă, dar Leonard cu prietenii lui au pus în joc toate puterile să-l prindă pe fugar. „Tallyho!” striga el iar și iar ca și când ai goni după o vulpe și de mai multe ori l-a ajuns pe Watson. Numai printr-o mai bună cunoaștere a localității i-a reușit acestuia să iasă din belea. În sfârșit, vânătorii și cel vânat au ajuns în fața râului rapid; Watson n-a reflectat nici o clipă dacă să sară și oricâte pietre și înjurături au fost aruncate după el, cel vânat a ajuns înotând la malul celălalt și a dispărut în tufișul ținutului sălbatic, mlăștinos.

A fost o seară glorioasă; minerii s-au mai îmbătat încă o săptămână pentru a-și sărbători marea victorie și au biruit de mai multe ori în conflicte sângeroase, care s-au dezlănțuit din fapta lor eroică. Dar nici unul n-a făcut-o ca Leonard; aproape că a fost strivit de ovațiile vecinătății, iar unchiul lui a jurat sus și tare că totuși nu l-ar fi crezut în stare pe destoinicul tânăr de un asemenea spectacol, la care mama mulțumită a răspuns: „Am socotit întotdeauna că Leonard al meu ce începe, și reușește.”

Și în orice caz, el a reușit ca Watson să nu se mai întoarcă; și locul lui în mină a fost ocupat de altul. Vrăjmășia față de vestea bună a păcii, Evanghelia, a devenit una așa de înverșunată, încât cei buni au considerat că este cel mai bine să stea în expectativă și mai multe familii s-au mutat din localitate.

Au trecut câțiva ani, Leonard a devenit ofițer și a povestit în unele garnizoane, printre alte fapte mari și pe cea amintită mai sus și a cules înaltă glorie pentru ea. Dar acum este în vest, în Massachusetts, într-un avanpost foarte izolat, care trebuia apărat împotriva rebelilor Statelor Unite ca și împotriva indienilor. Este noiembrie și iarna se apropie cu pași repezi; dar provizia de mult promisă nu va sosi. Căpitanul Dysart, comandantul experimentat al redutei, a trimis tot felul de iscoade, dar a primit numai o știre vagă, că armata engleză se retrage. Atunci l-a chemat la el pe locotenentul îndrăzneț și l-a însărcinat să se intereseze la ferma din apropiere, la devotatul Morrison, cum stau lucrurile. „O vedeți aici pe hartă, ferma este situată chiar la răsărit; schița nu pot să vi-o las, deoarece nu am alta; deci rețineți-o exact; aici poteca, acolo Munții Albi, acolo ambele văi și așa mai departe.” Weston a examinat tot și și-a luat rămas-bun.

A urcat pe cal și a plecat călare însoțit de trei dragoni, pe care a avut voie să și-i aleagă. Au intrat în pădurea adâncă, dar cu inima așa sus, încât nu s-au gândit deloc la posibilitatea rătăcirii. Soldații aveau de povestit veselului lor ofițer, tot felul despre pățaniile lor din războaiele mai recente sau mai îndepărtate: și tocmai era vorba despre Haider Ali și cum au luptat pentru Carnatik, când privirilor lor uimite li s-a prezentat o frumoasă întindere de apă plină cu insulițe de pădure.

Se apropiau de lacul Winnepiscogee, pe care-l dominau Munții Albi, iar în spatele unuia dintre piscuri tocmai apunea soarele. Acum știa Weston că mersese semnificativ greșit și i-a devenit limpede direcția în care trebuia s-o ia ca să ajungă la ferma Morrison. Dar ce se mișcă acolo? Este un urs negru? Weston tocmai a întins mână spre cobur, când un sunet a umplut toată valea, pe care nu l-a uitat nimeni care l-a auzit, strigătul de luptă al pieilor roșii; o bandă de sălbatici înarmați au sărit din desiș asupra albilor. „Țineți-vă bine, soldații mei!” a strigat

Weston, dar în aceeași clipă i-a vâjâit un tomahawk în ceafă, încât a căzut de pe cal; acesta a fugit speriat în tufiș și l-au urmat, împrăștiindu-se, sârmanii soldați care îl socoteau mort pe ofițerul lor.

Chiar dacă era grav rănit, nu era mort; blana groasă de la gulerul paltonului a atenuat totuși forța loviturii. Când și-a revenit din amețeală, a auzit strigătele sălbaticilor cum goneau după cai și călăreți; oamenii lui puteau probabil să scape, dar ce se va alege de el când vor veni dușmanii să-l scalpeze? S-a înfiorat la gândul groaznicelor torturi ale prizonierilor. Și-a legat batista strâns de gât ca să potolească hemoragia și a căutat să apuce pe drumul spre fermă prin tufiș, munte și vale. Durerile au devenit de nespus cu cât se târa mai departe; toate puterile erau gata să-l lase, când în sfârșit s-a strecurat pe o defrișare, în spatele căreia se putea zări o casă solidă din bârne.

Dar mai departe nu s-a mai putut târî. Indienii, călăuziți de urmele de sânge, l-au urmat pe drum și s-au năpustit asupra lui cu strigăt strident de triumf. Weston s-a mai ridicat o dată cu ultima putere, pentru a-și trage sabia rezemat de copacul din apropiere. Dar tocmai când a văzut un bărbat repezindu-se între indieni, și-a pierdut cunoștința.

Când s-a trezit, se afla într-un pat cald, într-o cameră joasă, în fața lui ardea un foc viu în sobă și o indiană bătrână ocupată să împletească un coș din răchită subțire și din țepi de porc spinos. El simțea că rana lui a fost pansată, iar femeia s-a întors spre el și i-a oferit cu cuvinte prietenești, chiar dacă neînțelese, o băutură răcoritoare. Cum l-a desfătat aceasta! Pentru prima dată, de ani, a trecut prin inima ușuratică de soldat ceva ca o mulțumire față de marele Păzitor al oamenilor; aceasta a fost totuși o salvare miraculoasă, inexplicabilă. Așa ceva a fost absolut nemaiauzit și – nemeritat! El s-a lăsat înapoi în pat și a încercat să gândească.

Atunci a auzit glasuri în camera alăturată. Acum se roagă unul, apoi încă unul și chiar și pentru el, pentru străin se roagă. Oare ce era aceasta și cum se potrivea aceasta, deoarece el nu știa să aibă vreun prieten în această zonă? Dar nu putea să fie nici ferma lui Morrison; acolo, după câte știa Weston, nu se petrecea nimic de felul acesta. Încetul cu încetul s-au lăsat auziți cuvinte de despărțire și pași care mergeau; atunci a intrat un om serios, care l-a salutat prietenos pe cel culcat și i-a dat speranțe pentru o însănătoșire grabnică.

După ce acesta a schimbat cu bătrâna câteva cuvinte cu sunete străine, a continuat: „Christiane mi-a spus că rana dumneavoastră nu este gravă. Ea este singurul chirurg pe care-l avem în acest ținut, dar priceput, chiar dacă a fost format numai în taberele indienilor. Ea a fost toată viața în mijlocul poporului ei, dar de șapte ani este creștină și la sfârșit n-a mai rezistat în obiceiurile barbare ale păgânilor, de aceea ne-a rugat să poată locui la noi.”

„Doresc să vă pot mulțumi demn pentru salvarea mea”, a spus Weston, care a recunoscut acum figura bărbatului care ieri s-a aruncat între el și dușmani.

„Mulțumiți-I lui **Dumnezeu** că am observat la timp din casa mea primejdia dumneavoastră; nu merit nici o mulțumire, deoarece nu am riscat nimic pentru dumneavoastră. Nici un indian al acestui trib nu va ridica toporul împotriva mea, de când i-am subvenționat cu alimente pe mulți dintre ei într-o iarnă când vânătoarea a fost sărăcicioasă; aceasta a fost deja în anul al doilea după ce m-am așezat cu prietenii mei în această pădure.”

„Sunteți probabil un misionar?” a întrebat Weston îngândurat.

„Nu tocmai; eu fac, pur și simplu, ce-mi dă să fac Domnul și Mântuitorul meu pentru El. Eu m-am mutat aici din vestul Angliei împreună cu câțiva credincioși și ne descurcăm mai bine decât ne-am așteptat. Tocmai am avut oră de rugăciune, altfel aș fi venit deja mai devreme să vă spun cât de binevenit sunteți pentru mine în locuința mea.”

„Dumnezeu să vă răsplătească bunătatea față de un străin nefericit! Pot să vă întreb de nume? Fața dumneavoastră nu-mi pare total necunoscută.”

„Păi, eu mă numesc Wilhelm Watson, iar dumneavoastră sunteți – domnul Leonard Weston!”

Interlocutorul abia a știut să se stăpânească. În cele din urmă a bâlbâit: „Domnule Watson, nu merit ceea ce ați făcut pentru mine!”

„Dragă prietene”, a spus Watson în timp ce lua mâna bolnavului, „nici unul dintre noi nu merită ceea ce a făcut Domnu pentru noi! Ce s-a petrecut atunci, a fost o nedreptate, dar ați făcut-o din neștiință. La Dumnezeu este multă iertare. M-am rugat de atunci mult pentru dumneavoastră, ca Dumnezeu să vă deschidă ochii și să vă dăruiască harul pe care mi l-a dăruit mie.”

Weston s-a refăcut încet, dar sub acel acoperiș simplu de scânduri s-a întâlnit cu Dumnezeu și acolo s-a însănătoșit **sufletul** lui. Lunga iarnă a trecut pentru el mult mai repede decât a crezut vreodată că este posibil. Când în cele din urmă a fost dus la New York, în singurul loc pe care-l mai posedau britanicii, a aflat că a fost de mult numărat printre cei morți. A renunțat la slujba din armată, dar a slujit apoi cu atât mai zelos Mântuitorului și Domnului său, pe care el... - mai degrabă Acela care l-a căutat și l-a găsit pe el pe o cale minunată.

14. CONTELE EBERHARD VON ERBACH

În regiunea colinară Odenwald, care se întinde de la malul de nord al râului Neckar până la Darmstadt și pe ale cărei pante vestice abrupte se întinde frumosul și adesea pomenitul drum de munte de la Heidelberg la Darmstadt, se află din timpuri vechi castelul Erbach; a fost reconstruit în secolul trecut.

Aici locuia în timpul vieții lui Luther, contele Eberhard von Erbach, un bărbat sincer și temător de Dumnezeu în felul lui, dar care știa să mânuiască spada mai bine decât pana și pe care, cu firea lui violentă, îi plăcea s-o folosească. Pe Luther îl ura cu toată patima de care era capabil. Ce-i drept, încă nu-l auzise și nu-l văzuse niciodată, dar duhovnicul lui, Johann Speckel, i-a spus într-una că Luther este un mare șmecher, care-i îndepărtează pe oameni de credința sfântă.

Când și când, Speckel a lăsat să-i scape vorba, că un bărbat cu un curaj bun ar putea pune capăt dintr-o singură lovitură acestei întregi grozăvii. În cele din urmă i-a spus odată de-a dreptul: „Domnule conte, dacă dumneavoastră, cu oamenii dumneavoastră ați putea la o ocazie bună să-l prindeți pe marele eretic Luther și să-l trimiteți Papei, atunci veți fi făcut o faptă deosebit de bună înaintea altora și veți fi ajutat multe suflete să se mențină sănătoase!”

Acest cuvânt ardea în sufletul contelui din acea zi. Și atunci când în anul 1518 Luther a întreprins o călătorie pe jos de la Wittenberg la Heidelberg, a ajuns în seara de 8 aprilie în orașelul Miltenberg, care este situat nu departe de castelul Erbach. Contele Eberhard împreună cu soția lui ședea în acea seară la căpătâiul fiicei lor, Hildegard, bolnavă de moarte. Un sol i-a adus tainic știrea, că Luther va înnopta în hanul din Miltenberg. Atunci contele a sărit în sus și a dat pe loc poruncă războinicilor lui, să înșueze și să încalece. Soția lui l-a rugat cu lacrimi să n-o lase singură acum, în îngrijorarea și în durerea ei, dar zadarnic. Contele a zbughit-o de acolo pe calul lui negru, încât călăreții lui abia au putut să-l urmeze. Nici unul nu știa de ce contele pleca de acolo călare și încotro se îndreaptă. Numai Speckel o știa și i-a strigat la poarta curții castelului: „Cine iubește pe tată, pe mamă, pe fiu sau pe fiică mai mult decât pe Mine, nu este vrednic de Mine!” și: „Blestemat să fie cel ce face cu nebăgare de seamă lucrarea Domnului!”

La ora 8 contele cu oamenii lui au oprit la poarta localității Miltenberg; Aceasta a fost luminată festiv în cinstea doctorului de la Wittenberg. Iar în oraș peste tot era plin de lume din vecinătate, care venise puhoi pentru a asculta predica de seară a lui Luther, pe care a ținut-o curând după sosirea lui.

Contele, care cercetase motivul înghesuiei, mergea la trap plin de mânie de-a lungul străzilor după ce e primit informația. La hanul „zum Schwert”, unde a descălecat, a fost întâmpinat de hangiul Nickel Uhrig cu multe plecăciuni și cu cuvintele: „Ei, ei, domnule conte! V-a pus Luther și pe dumneavoastră pe picioare? Păcat că n-ați fost aici mai devreme. Poporul nu poate să-l laude destul pe doctor!”

Contele prost dispus a cerut o cameră. Epuizat datorită călăritului iute și emoției de la patul fiicei bolnave și de pe drumul până aici, s-a dus curând la culcare după gustarea luată și s-a cufundat într-un somn adânc. Când s-a trezit, era încă întuneric; dar pentru că somnul îl evita neîncetat, contele Eberhard s-a sculat din pat și s-a dus la fereastră. Clopotul de la mănăstire chema la rugăciunea de dimineață. În inima contelui nu mai clocotea mânia de aseară; gândurile l-au purtat acasă, la patul fiicei bolnave pe moarte; mâinile lui s-au împreunat involuntar pentru rugăciune.

Atunci a văzut în camera de pe colț a casei de vizavi o lumină aprinsă. Contele a auzit limpede o voce bărbătească groasă, frumoasă, rugându-se și anume, cu o putere și o ardoare cum contele încă nu auzise mai înainte pe nimeni, pentru toată creștinătatea de pe pământ, pentru victoria sfintei Evanghelii asupra tuturor potrivnicilor ei de pretutindeni, pentru salvarea păcătoșilor și ocrotirea credincioșilor și altele asemenea. Contele s-a simțit ciudat din cauza acestei rugăciuni.

Când s-a luminat de ziuă, a cerut să vorbească cu hangiul și a cerut informații, cine locuiește în casa de vizavi, în camera de pe colț. Hangiul, care intrase cu micul dejun pe o tavă de argint, a răspuns: „Dacă pot să vă spun cine locuiește acolo? Firește că pot! Acesta este Luther, marele eretic!” –

„Luther?” a strigat contele consternat. „Da, doctorul Martin Luther! Are Domnia Voastră să-i transmită ceva?” – După ce hangiul n-a primit nici un răspuns, a plecat de acolo clătănând din cap.

Contele a stat o vreme în cea mai adâncă meditație ca și când ar fi prins rădăcini, apoi a plecat fără să se atingă de micul dejun, pe scări în jos, dincolo, la casa vecină și într-o clipă a stat în fața doctorului Luther.

Acesta s-a ridicat de pe scaun la intrarea lui și l-a privit întrebător pe bărbatul puternic, înalt, care stătea în toată armătura în fața lui, cu sabia la șold, cu ochii cercetători îndreptați asupra lui, ca și când voia să citească în adâncul sufletului său. Când doctorul l-a întrebat pe bărbat a doua oară care este dorința lui, contele a exclamat: „Omule, sunteți mai bun decât mine! Dumnezeu să mă ierte că am avut gând rău cu dumneavoastră!” Și apoi a recunoscut deschis de ce venise la Miltenberg, cum îl auzise adineauri rugându-se și cum prin cuvântul lui a fost convins că este imposibil ca el să poată fi un răzvrătit și un dușman al adevărului și al sfintei Biserici a lui Hristos. –

„Atunci, lăudat fie Dumnezeu, care v-a biruit prin Cuvântul Lui și Duhul Său, nu prin cuvântul meu!” a răspuns Luther. „Eu am fost ales doar pentru aceasta, să fac din nou cunoscut Cuvântul Său creștinătății de limbă germană. Așa că urmați-vă în pace drumul, domnule conte! Cel care a început în dumneavoastră această lucrare bună, o va și înfăptui până în ziua lui Isus Hristos. Dacă vrea Dumnezeu, veți mai vedea minuni, cum Cuvântul Domnului zdrobește brațul și arcul și sfărâmă sulița, cum a făcut în cazul dumneavoastră.”

După ce contele și-a luat micul dejun, a călărit iar cu călăreții lui spre casă, nu spre mica mirare a acestora, care nu puteau pricepe ce să fi fost cu acel călărit grăbit. Dar contele Eberhard a devenit cu cât mai îndelung, cu atât mai mult plin de uimire, cum s-a întors foaia așa de ciudat. A vrut să-l dea pe Luther legat dușmanilor lui, papistașilor; acum inima lui era legată prin rugăciunea lui Luther și cu cât mai mult timp, cu atât mai bucurat era de această legătură. Când a coborât de pe calul lui negru în curtea castelului său, scumpa lui soție deja îi venea în întâmpinare cu bucurie. Hildegard avusese o noapte bună și dormise extrem de minunat și acum ședea pe pat, jucându-se și așteptându-l veselă pe tata.

Așa cum Luther i-a dorit contelui și a cerut în rugăciune, așa s-a întâmplat: lucrarea bună pe care Domnul o începuse în el, a crescut și cum fusese un Saul care sufla împotriva Domnului, așa era acum un Pavel care-L urma. Conte Eberhard a purtat de grijă cu devotament, ca în timpul domniei lui Cuvântul lui Dumnezeu să fie învățat limpede și curat. Și când în aprilie 1521 Luther și-a mărturisit credința în fața împăratului și a împărăției, printre prinții și domnii care țineau cu el era și contele Eberhard de Erbach.

În satul Brensbach, care aparținea autorității contelui de Erbach, se află o cronică a Parohiei, în care sunt notați toți predicatorii care au vestit Evanghelia chiar acolo de la Reformă încoace. Și pe cine-l găsim aici ca fiind primul în șirul lung? Pe nimeni altul decât pe Johann Speckel. Iar pe amvonul din Brensbach erau scrise cuvintele: „Cuvântul Domnului rămâne în veac!”

Dar în fapt, cât de adevărat este când Dumnezeu ne spune: „Căci gândurile Mele nu sunt gândurile voastre și căile voastre nu sunt căile Mele, zice Domnul. Ci cât sunt de sus cerurile față de pământ, atât sunt de sus căile Mele față de căile voastre și gândurile Mele față de gândurile voastre.” (Isaia 55,8-9).